

**T.C.
AYDIN VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

AYDIN İLİ 2014 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

**HAZIRLAYAN
AYDIN VALİLİĞİ
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü**

AYDIN - 2015

Eğer vatan denilen şey kupkuru dağlardan taşlardan ekilmemiş sahalardan çıplak ovalardan şehirlerden ve köylerden ibaret olsaydı, onun zindandan hiçbir farkı olmazdı.

K. Atatürk

İnsanlık tarihi çeşitli evrelerden geçerek, günümüzün bilgi toplumu seviyesine erişmiştir. Çevresel anlamda gelinen aşama, yaşam kaynağımız hava, su ve toprak gibi kaynaklarımızın sürdürülebilirlik ilkesi temelinde değerlendirilmesini, korunmasını ve geliştirilmesini gerektirmektedir.

Çevre, en temel yaşamsal ihtiyaçlarımız çerçevesinde yönetilebilmelidir. Çevresel Etki Yaratan; Tarım, Orman, Madencilik, Endüstriyel faaliyetler vs. ilişkin bilgilerin üretilmesi ve raporlanması durumunda çevresel durum analizi yapılarak, çevre boyutunu da dikkate alan yatırım kararları alınabilecek ve daha akılcı çevre yönetimi mümkün olabilecektir.

İlimizin doğal kaynaklarını (tarım alanları, orman alanları, yeraltı yerüstü su kaynakları gibi) değerlendirirken çok çeşitli çevresel veriye ihtiyaç duyulmaktadır. Kaynakların kullanımının da koruma ilkeleri, sürdürülebilirlik gibi ilkeler gözönüne alınarak planlamaların yapılması gerekmektedir.

Bir bakıma ilimiz çevresel envanterini ortaya koyan çevre durum raporumuzun, ihtiyaçların belirlenmesinde, çevresel sorunların değerlendirilmesinde, planlamalarda özetle verilere ve bilgilere ihtiyaç duyan tüm kesimlere, Aydınımıza yararlı olmasını diler ve raporun hazırlanmasında emeği geçen herkesi kutlarım.

M. Taha AL
Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	13
A. HAVA	16
A.1. Hava Kalitesi	16
A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar	19
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar	21
A.4. Ölçüm İstasyonları.....	23
A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü	24
A.6. Gürültü.....	24
A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar	25
A.8. Sonuç ve Değerlendirme.....	25
B. SU VE SU KAYNAKLARI	26
B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli	26
B.1.1. Yüzeysel Sular	26
B.1.1.1. Akarsular.....	26
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	27
B.1.2. Yeraltı Suları	28
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri.....	28
B.1.3. Denizler	29
B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi.....	29
B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu	32
B.3.1. Noktasal kaynaklar.....	32
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	32
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	34
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	35
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar.....	35
B.3.2.2. Diğer	36
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri	36
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu	36
B.4.1.1. Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	36
B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti ...	38
B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	38
B.4.2. Sulama.....	39
B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	39

B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	40
B.4.3. Endüstriyel Su Temini	40
B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	40
B.4.5. Rekreasyonel Su Kullanımı.....	41
B.5. Çevresel Altyapı	41
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus	41
B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	37
B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri	37
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması.....	37
B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü.....	38
B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	38
B.6.2. Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı	38
B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	39
B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği.....	39
B.7. Sonuç ve Değerlendirme.....	40
C. ATIK.....	41
C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)	41
C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları.....	44
C.3. Ambalaj Atıkları	44
C.4. Tehlikeli Atıklar.....	45
C.5. Atık Madeni Yağlar	47
C.6. Atık Pil ve Akümülatörler.....	47
C.7. Bitkisel Atık Yağlar	49
C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller	49
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL).....	49
C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEEE).....	50
C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar.....	51
C.12. Tehlikesiz Atıklar	51
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları.....	52
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	53
C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları	53
C.13. Tıbbi Atıklar	53
C.14. Maden Atıkları.....	55

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ.....	56
Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar	56
Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme.....	56
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK.....	57
D.1. Milli Parklar.....	57
D.1.1 Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Milli Parkı:	57
D.1.2. Tavşanburnu Tabiat Parkı	58
D.1.3. Bafa Gölü Tabiat Parkı:	58
D.1.4.Şarlan Tabiat Parkı	59
D.1.5. Çağlayan Tabiat Parkı	60
D.2. Sulak Alanlar	60
D.2.1.Büyük Menderes Deltası Sulak Alanı	61
D.2.2.Bafa Gölü Sulak Alanı	61
D.2.3.Azap Gölü Sulak Alanı	63
D.4. Flora.....	64
D.5. Fauna	67
D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları	67
D.7. Sonuç ve Değerlendirme.....	67
E. ARAZİ KULLANIMI.....	68
E.1. Arazi Kullanım Verileri	68
E.2. Mekânsal Planlama	71
E.2.1. Çevre Düzeni Planı	71
E.3. Sonuç ve Değerlendirme	72
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	73
F.1. ÇED İşlemleri.....	73
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri.....	74
F.3. Sonuç ve Değerlendirme	75
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI.....	76
G.1. Çevre Denetimleri.....	76
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi	78
G.3. İdari Yaptırımlar	79
G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları.....	79
G.5. Sonuç ve Değerlendirme.....	79
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	80

I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER.....	81
AÇIKLAMALAR.....	81
1. Genel.....	82
1.1 Nüfus	82
1.1.1 Nüfus Artış Hızı.....	82
1.1.2 Kentsel Nüfus	83
1.2 Sanayi	85
1.2.1 Sanayi Bölgeleri.....	85
1.2.2 Madencilik	87
2. İklim Değişikliği.....	92
2.1. Sıcaklık.....	92
2.2. Yağış.....	94
2.3. Deniz Suyu Sıcaklığı	96
3. Hava Kalitesi.....	98
3.1. Hava Kirleticileri	98
4. Su-Atıksu	101
4.1. Su Kullanımı.....	101
4.2. Belediye İçme Kullanma Suyu Kaynakları	102
4.3. Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediyeler.....	103
4.4 Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları Ve Nüfusu.....	104
4.5. Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı.....	105
5. Arazi Kullanımı	106
6. Tarım.....	108
6.1. Kişi Başına Tarım Alanı	108
6.2. Kimyasal Gübre Tüketimi	109
6.3. Tarım İlacı Kullanımı	110
6.4. Organik Tarım	111
7. Orman	112
8. Balıkçılık.....	113
9. Altyapı Ve Ulaştırma	114
9.1. Karayolu ve Demiryolu Ağı	114
9.2. Motorlu Kara Taşıtı Sayısı	115
10. Atık.....	116
10.1. Belediyeler Tarafından Ya Da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı.....	116

10.2. Katı Atıkların Düzenli Depolanması	117
10.3. Tıbbi Atıklar	118
10.4. Atık Yağlar	119
10.5. Bitkisel Atık Yağlar.....	120
10.6. Ambalaj Atıkları.....	121
10.7. Ömrünü Tamamlamış Lastikler.....	122
10.8. Ömrünü Tamamlamış Araçlar	123
10.9. Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar	124
10.10. Maden Atıkları.....	125
10.11. Tehlikeli Atıklar	126
11.Turizm	128
11.1. Yabancı Turist Sayıları.....	128
11.2. Mavi Bayrak Uygulamaları	131
EK-1: 2014 Yılına Ait İl Çevre Sorunları Ve Öncelikleri Araştırma Formu	132
Açıklamalar	132
Bölüm I. Hava Kirliliği.....	133
Bölüm II. Su Kirliliği	137
Bölüm III. Toprak Kirliliği.....	141
Bölüm IV. Öncelikli Çevre Sorunları.....	143

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge A.1- Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları.....	16
Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi.....	17
Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri	17
Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri	18
Çizelge A.4 – Aydın'da 2014 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	20
Çizelge A.5– Aydın ilinde 2014 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler.....	21
Çizelge A.6 –Aydın ilinde 2014 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı	21
Çizelge A.7 – Aydın ilinde 2014 Yılında Kullanılan Fuel-Oil Miktarı	21
Çizelge A.8- Aydın ilinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler	22
Çizelge A.9- Aydın ilinde 2014 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları	24
Çizelge A.10- Aydın İlinde 2014 Yılındaki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı	24
Çizelge B.1 – Aydın İlının Akarsuları	26
Çizelge B.2- Aydın İlinde Mevcut Sulama Göletleri.....	28
Çizelge B.3-YAS Faaliyetleri (2012 Yılı Sonu İtibariyle Açılan Kuyular).....	28
Çizelge B.4 - Aydın İlinde 2014 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları.....	29
Çizelge B.5 – İlimizde Noktasal Deşarj Eden Endüstriyel Tesisler	33
Çizelge B.6-İlimizde Bulunan Ve Atıksu Deşarjı Olan OSB'lere İlişkin Bilgiler	34
Çizelge B.7 – İlimizde Atıksu Arıtma Tesisleri Bulunan Belediyeler	35
Çizelge B.8 –Aydın İlinde İçmesuyu Temin Edilen/Edilecek Barajlar	36
Çizelge B.9–Aydın Belediyeleri İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su	37
Çizelge B.10–Aydın ili Belediyelerinin içme ve kullanma suyu arıtma tesisi mevcut durumu, 2012	38
Çizelge B.11–Aydın Toprak-Su Kooperatiflerince İşletilen Sulamalar	40
Çizelge B.12–Aydın Toprak-Su Kooperatiflerince İşletilen Sulamalar	40
Çizelge B.13–Aydın Belediyelerce 1994-2012 Yılları Kanalizasyon Sistemi, Hizmet Verilen Nüfus Durumu.....	41
Çizelge B.14 – Aydın İlinde2014 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu	43
Çizelge B.15 – Aydın İlinde2014 Yılı OSB'lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu	37
Çizelge B.16.-Aydın İlinde2014 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler	38
Çizelge B.17 – Aydın İlinde2014 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları	39
Çizelge B.18 – Aydın ilinde 2014 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb).....	40
Çizelge B.19 - Aydın İlinde2014 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları.....	40
Çizelge C.1 – Aydın İlinde2014 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu	43
Çizelge C.2 – Aydın İlinde2014 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri.....	43
Çizelge C.3- Aydın İlinde2014 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları	44
Çizelge C.4 – Aydın İlinde2014 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler	45
Çizelge C.5 – Aydın İlinde Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları	47
Çizelge C.6 – Aydın İlinde2014 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler	47
Çizelge C.7 – Aydın İlinde Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları	47
Çizelge C.8 – Aydın İlinde2014 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler.....	47
Çizelge C.9 – İlimizde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı (Ton).....	48

Çizelge C.10 – İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg).....	48
Çizelge C.11- İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg).....	48
Çizelge C.12 – İlimizde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi (Adet).....	48
Çizelge C.13 – İlimizde (2014) Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler	49
Çizelge C.14-İlimizde 2009-2014 Yılları Arasında Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı	49
Çizelge C.15 – İlimizde Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler	49
Çizelge C.16 – İlimizde 2014 Yılı Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları.....	50
Çizelge C.17 – Aydın İlinde2014 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar.....	51
Çizelge C.18- İlimizde 2014 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı	51
Çizelge C.19 – Aydın İlinde2014 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri.....	52
Çizelge C.20 – Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar Listesi	52
Çizelge C.21 – Aydın İlinde2014 Yılı için İldeki Demir ve Çelik Üreticileri Üretim Kapasiteleri, Cüruf ve Bertaraf Yöntemi	53
Çizelge C.22– Aydın İl Sınırları İçinde 2014 Yılında Toplanan Tıbbi Atıklar	53
Çizelge C.23- İlimizde Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı	54
Çizelge C.24– 2014 Yılında Aydın İli Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar	54
Çizelge C.25- İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı	54
Çizelge C.26 – Maden Atıklarının Sınıflandırılması	55
Çizelge C.27– Aydın İlinde2014 Yılında Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı.....	55
Çizelge Ç.1 – Aydın İlinde2014 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı	56
Çizelge D.1 – İlimizdeki Endemik Bitki Türleri (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	64
Çizelge E.1 – 2014 Yılı için Aydın İlinde Arazilerin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması.....	68
Çizelge F.1 – Aydın İlinde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM tarafından 2014 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu, ÇED Gerekli Değildir ve ÇED Gereklidir Kararlarının Sektörel Dağılımı	73
Çizelge F.2 – Aydın İlinde2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları	74
Çizelge F.3- Aydın İlinde2014 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	74
Çizelge F.4- Aydın İlinde2014 Yılında Verilen Lisansların Konularına Göre Dağılımı.....	75
Çizelge G.1 - Aydın İlinde2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Yapılan Denetimler	76
Çizelge G.2 – Aydın İlinde2014 Yılında ÇŞİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları	78
Çizelge G.3–Aydın İlinde2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı.....	79
Çizelge I.1 Aydında Nüfus, Nüfus Artış Hızı, Nüfus Yoğunluğu (1990-2014)	82
Çizelge I.2 Türkiyede Kentsel Nüfus (1965-2014).....	83
Çizelge I.3 Aydında Kentsel Nüfus (1965-2014)	83
Çizelge I.4 Türkiye ve Aydın Kentsel Nüfus Karşılaştırması (1965-2014).....	84
Çizelge I.5-Aydındaki Organize Sanayi Bölgeleri	85
Çizelge I.6-Maden Rezervleri Tenör, Kalite ve İşletme Durumu.....	87
Çizelge I.7- İl Özel İdaresince Maden Kanunu Kapsamında Ruhsatlandırılmış Sahalar	88
Çizelge I.8-Aydın'daki Santrallerin Sayısı, Kurulu Güçleri, Toplam Üretimleri, 2001- (EPDK	88
Çizelge I.9 1950 - 2014 Yılları Arası Aylar İtibariyle Aydın İli Ortalama Sıcaklık Değerleri.....	92
Çizelge I.10 1970 - 2014 Yılları Arası Aydın İli Yıllık Ortalama Sıcaklık Değerleri.....	92
Çizelge I.11 Aydın İli 2014 Yılı Aylık Ortalama Sıcaklık Değerleri	94
Çizelge I.12 Türkiye ve Aydın İli 1970-2014 Yılları Arası Yıllık Yağış Ortalama Değerleri	94
Çizelge I.13. Kuşadası Aylık Ortalama Deniz Suyu Sıcaklığı	96
Çizelge I.14. Didim Aylık Ortalama Deniz Suyu Sıcaklığı.....	97

Çizelge I.15-Aydın İlinin 2008-2014 Yılları Arasında SO ₂ (Kükürtdioksit) Ortalama Değerleri	98
Çizelge I.16-Aydın İlinin 2008-2014 Yılları Arasında Partikül Madde(PM ₁₀) Ortalama Değerleri	99
Çizelge I.17- Kükürtdioksit (SO ₂) Ölçüm Değerleri	99
Çizelge I.18- Partikül Madde (PM ₁₀).....	100
Çizelge I.19- 1990-2004-2008-2012 Yılları İtibariyle Sulama, İçme-Kullanma, Sanayide Kullanılan Su Miktarı	101
Çizelge I.20- Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su.....	102
Çizelge I.21-Aydında 1994-2014 Yılları Arası AAT İle Hizmet Veren Belediye Sayısı ve Oranlar	103
Çizelge I.22- Aydında 1994-2014 Yılları Arası Kanalizasyon şebekesi ile hizmet veren belediye sayısı ve Oranlar	104
Çizelge I.23-Aydında OSB'ler ve Atıksu Altyapı Tesisi Durumu	105
Çizelge I.24-Aydında 1990, 2000, 2006, 2012 Yılları Arazi Kullanım Durumu	106
Çizelge I.25-Aydında Ekilen Alanların Durumu	108
Çizelge I.26-Aydında 2002-2014 Yılları Arası Toplam Tarımsal Alan ve Toplam Tarımsal Üretim ile Tarımsal Alan ve Tarımsal Üretim Artışları	111
Çizelge I.27-Aydında 2002-2014 Yılları Arası Balık Avcılığı ile Balık Yetiştiriciliği Durumu.....	113
Çizelge I.28-Aydında Karayolu ve Demiryolu Ağ Uzunluğu	114
Çizelge I.29-Aydında 2000-2014 Yılları Arası İşletmeye Açık Otoyollar	114
Çizelge I.29- Aydında Devlet ve İl Yollarının Uzunluğu, Devlet Yolları ile İl Yollarının Satış Cinslerine Göre Uzunlukları	114
Çizelge I.30-Aydında 2001-2014 Yılları Arası Motorlu Kara Taşıt Sayısı.....	115
Çizelge I.31-Atık hizmeti verilen belediye sayısı, nüfusu, yaz ve kış mevsimine göre toplanan atık miktarı	116
Çizelge I.32-Aydında Katı Atık Tesisi Sayısı ve Nüfus	117
Çizelge I.33-Aydında 2000-2014 Yılları Arası Toplanan Tıbbi Atık Miktarları.....	118
Çizelge I.34- İlimizde 2014 Yılı Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları	122
Çizelge I.35-Aydında Giriş, Çıkış Günübirlik Yapan Türk Ve Yabancı Turist Sayısı.....	128
Çizelge I.36-Aydında 2000-2014 Yılları Yıllık Giriş Yapan Yerli Ve Yabancı Ziyaretçilerin Sayısı Ve Bir Önceki Yıla Göre Değişimi.....	128
Çizelge I.37-Yıllara Ve Aylara Göre Giriş Yapan Yabancı Ziyaretçi Sayısının Göre Değişimi.....	129
Çizelge I.38- Aydında 2014 Yılında Mavi Bayraklı Plajlar	131

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik A.1- Aydın İlinde Merkez İstasyonu PM ₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği.....	23
Grafik A.2- Aydın İlinde Merkez İstasyonu PM ₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği.....	23
Grafik B.1 – Aydın İlinde2014 Yılı itibariyle Mavi Bayrak Almış Plaj ve Marinaların Sayısı	29
Grafik B.2. Aydın İlinde2014 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı	37
Grafik B.4- Aydın İlinde Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı	42
Grafik B.5–Aydın İlinde Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı	42
Grafik C.1 Aydın İli Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi 2014 Yılı Katı Atık Kompozisyonu	41
Grafik C.2 Aydın İli Kuşadası Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi 2014 Yılı Katı Atık Kompozisyonu	42
Grafik C.3 Aydın İli Didim Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi 2014 Yılı Katı Atık Kompozisyonu	42
Grafik C.4- Aydın İlinde2014 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler	45
Grafik C.5 – Aydın İlinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı.....	48
Grafik C.6 – Aydın İlinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (Ton/Yıl).....	50
Grafik E.1 – Aydın İlinde 2014 Yılı Arazi Kullanım Durumu.....	68
Grafik F.1 – Aydın İlinde 2014 Yılında ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı.....	73
Grafik F.2 – Aydın İlinde 2014 Yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı.....	73
Grafik F.3 – Aydın İlinde2014 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	74
Grafik F.4- Aydın İlinde2014 Yılında Verilen Lisansların Konuları	75
Grafik G.1 - Aydın İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	76
Grafik G.2 – Aydın İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	77
Grafik G.3– Aydın İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı.....	77
Grafik G.4– Aydın İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	78
Grafik G.5 – Aydın İlinde2014 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı	78
Grafik G.6 – Aydın İlinde2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı.....	79

GİRİŞ

Aydın; tarım, turizm ve sanayi sektörlerindeki potansiyeli, vasıflı insan gücüyle Ege Bölgesi ve Ülkemizin hızla gelişen illerinden biridir.

Aydın, orta ve batı kesiminde verimli ovalar, kuzey ve güneyi dağlar ile çevrili Büyük Menderes Havzası üzerinde 8007 km² 'lik bir alan üzerine kuruludur. Rakımı 65 metredir.

2014 yılı sonu itibarı ile açıklanan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre İlimizin nüfusu 1.041.979 kişidir. İlimiz nüfusunun %49,90'i erkek (519.900), % 50,10'u (522.079) kadındır. Yıllık nüfus artış hızı 2013 ve 2014 yılları esas alındığında binde 20,4, nüfus yoğunluğu ise 2014 yılı itibarıyla 133'dür.

6360 sayılı Kanun gereğince, İlimizin idari yapısı; 1 Büyükşehir Belediyesi, 17 İlçe, 17 belediye ve 670 mahalleden oluşmaktadır.

Aydın İli, yörenin yaşam kaynağı olan Büyük Menderes Irmağı 584 km. boyunca akarak Ege Denizi'ne kadar uzandığı havza'da yer alır. Büyük Menderes Havzası 25.000 km² yüzölçümü ile 23.000 km² lik İsrail devletinden de büyüktür. Havzanın 19.846 km²'lik kısmı Aydın il sınırları içinde kalır. Akdeniz ikliminin hakim olduğu il'de yazlar sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer.

2014 yılı verilerine göre Ortalama sıcaklık 18.8°C, ortalama yağış miktarı 726,9 mm'dir. Büyük Menderes vadisi, diğer Ege ovaları gibi batıda denize doğru açılan bir oluk biçimindedir. Bu yüzden denizin ıltıcı etkisi ve yağış getiren rüzgârlar iç kısımlara kadar kolaylıkla girer.

Aydın ili, iklim, toprak ve topografik yapı itibarıyla bölge ve ülke açısından polikültür tarıma uygun ve ülke tarımında önemi olan illerimiz arasındadır. İlin yüzölçümünün %50 sinde zeytin ve meyvelikler kaplamakta, Aydın ili Türkiye genelinde zeytin, incir, kestane üretiminde birinci, pamuk üretiminde Adana'dan sonra 2.sırada yer almaktadır. İlin %67 sini dağlık alanlar kaplar. Ülkenin orman ürünleri üretiminin % 3,8 'i Aydın ilinden karşılanmaktadır.

İlimizde Aydın, ASTİM, Nazilli, Ortaklar, Söke, Çine olmak üzere altı Organize Sanayi Bölgesi faaliyet göstermektedir. Ayrıca Buharkent OSB ve Çine Akçaova Tarıma Dayılı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi çalışmaları devam etmektedir.

21 adet Küçük Sanayi Sitelerinde bulunan 5.417 işyerinde yaklaşık 10.000'e yakın kişinin istihdamı sağlanmaktadır.

Büyük Menderes ırmağının suladığı bereketli ovalar üzerinde 800.700 ha alanda kurulu İlimizin %46'sında yani 368.336 hektarında tarım yapılmaktadır. İlimiz toprak, iklim, tomografik yapı ve ekolojik özellikleri ile polikültür tarıma elverişlidir. Tarımın her kolunda yüksek bir potansiyele sahiptir.

Aydın İlinin sahip olduğu 368.336 hektarlık tarım arazisi içinde 216.657 ha ve %59 pay ile meyveler, içecek ve baharat bitkileri en geniş alanı kaplar. Geriye kalan arazilerin 313.632 hektarı orman, 25.242 hektarı çayır-mera, 14.950 hektarı göl-bataklık, 78.540 hektarı tarım dışı arazilerdir.

Aydın'da; 368.336 hektar alanın 238.416 (%64,7) hektarında sulu tarım yapılmaktadır. (DSİ sulamaları 169.368 ha; Toprak ve Su Kooperatifleri 2.198 ha; Halk Sulamaları 60.771 ha olmak üzere toplam 238.416 ha. Diğer sulamaları 6.079 ha;)

İLde; 6 Baraj,

Kemer Barajı (Depolama hacmi: 419,2 hm³/yıl),

Çine Topçam Barajı (Depolama hacmi: 97,2 hm³/yıl)

Yaylakavak Barajı (Depolama hacmi: 31,4 hm³/yıl)

İkizdere Barajı (Depolama hacmi: 196 hm³/yıl)

Çine Adnan Menderes Barajı (Depolama hacmi 350 (hm³/yıl),

Karacasu-Dandalaz Barajı (Depolama 17,2 hm³/yıl; sulama 2.540 ha. arazi)

5 Gölet (Karacasu-Kahvederesi, Çine-Akçaova, Çine-Çatak, Germencik-Hıdırbeyli, Koçarlı-Karacaören) mevcuttur.

Ayrıca DSİ 21. Bölge Müdürlüğü tarafından 3 baraj, 11 gölet yatırım projesi planlanmıştır.

İnşa halindeki barajlar ve sulamalar; Gökbel Barajı, Aydın ve Civar Yerleşimler İçmesuyu İsale Hattı 1.Kısım, Aydın ve Civar Yerleşimler İçmesuyu İsale Hattı 2. Kısım, Koçarlı Bağarası Sulaması 1. Kısım inşaatı, İkizdere Barajı Yandereleri Erozyon Kontrol Tesisi, Nazilli Dereköy 2. Kısım İslahı, Koçarlı cincin Köyü Çaydere Arazileri Taşkın Koruma Tesisi, Bozdoğan Çamlıdere Köyü Köyiçi Deresi İslahı devam etmektedir.

Proje safhasında olan barajlar; Beşparmak Barajı, Sarıçay Barajı ve Oyuk Barajlarıdır.

Kati Projesi devam eden sulamalar; Bozdoğan Ovası Sul.1.Kısım Sağ Sahil Sulaması, Çine İbrahimkavağı Göleti ve Sulaması, Yenipazar-Dalama Sulaması, Karacasu Gökçeburun Göleti ve Sulaması, Köşk-Başçayır Göleti ve Sulaması, Sultanhisar - Sultanhisar Göleti ve Sulaması, Karpuzlu - Şenköy Göleti ve Sulaması, Karpuzlu - Meriçler Göleti ve Sulaması, Yenipazar - Katrancı Göleti ve Sulaması, Nazilli İsabeyli Göleti ve Sulaması, Söke Karacahayıt Göleti ve Sulaması, Yenipazar Hamzabalı Göleti ve Sulaması, Karacasu Kahvederesi Göleti ve Sulaması, Karpuzlu Ovası Sulaması Tahliye Kanallarının Tamamlanması, Esençay Sulaması Anakanalının Baraj Rezervuarı Dışına Alınması, Kuşadası Değirmendere İslahı, Söke-Güllübahçe Turunçlar Deresi İslahı.

İlimizde en çok katma değer yaratan bitkisel ürünler; incir, zeytin, pamuk ve kestanedir. İlimiz; incir, zeytin ve kestane üretiminde Türkiye’de 1. sırada, enginar ve pamuk üretiminde 2. sırada yer almaktadır. 2013 yılında İl’in Türkiye gayri safi zirai gelirinden aldığı pay %2,26’dır.

İlimizin tarımdan sonraki ikinci önemli gelir kaynağı turizmdir. İl ekonomisinde kültür ve turizm varlıkları önemli yer tutmaktadır.

İlimizde Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı 5, (Aydın Müzesi ve buna bağlı Yörük Ali Efe Etnografya Müzesi, Afrodisias Müzesi ve buna bağlı Karacasu Etnografya Müzesi, Milet Müzesi), belediyelere ve Adnan Menderes Üniversitesine bağlı 3 (Çine Kuva-i Milliye Müzesi, Çine Arıcılık Müzesi ve Nazilli Etnografya Müzesi) olmak üzere 8 müze ile 23 önemli ören yeri mevcuttur. 1.179 kültür varlığı tescillidir.

Önemli ören yerlerimiz Afrodisias (Karacasu), Alabanda (Çine), Alinda (Karpuzlu), Apollon Tapınağı (Didim), Gerga (Çine), Harpasa (Nazilli), Magnesia (Germencik-Ortaklar), Mastaura (Nazilli), Milet (Didim), Nysa (Sultanhisar), Priene (Söke), Tralleis (Aydın-Merkez)’dir.

İl Genelinde; 62 yerel gazete, 4 yerel tv, 19 radyo, 22 internet medyası (internet gazetesi) bulunmakta olup, ayrıca 12 yaygın basın temsilciliği bulunmaktadır (TRT, Yeni Asır- Sabah, İhlas Haber Ajansı, Zaman, Hürriyet- Milliyet, Anadolu Ajansı, Cumhuriyet, Ege TV- Show TV, Ajans Haber Türk, Star, Doğan Haber Ajansı-Kuşadası, CHA). İl Genelinde; 10 tiyatro, 5 sinema salonu bulunmaktadır.

150 km’lik sahil şeridinde sahip olan ilimizde, tarımdan sonraki ikinci önemli gelir kaynağı turizmdir. 150 km’lik sahil şeridinde sahip olan İlimizde, Kültür ve Turizm Bakanlığında işletme ve

yatırım belgeli 110 tesiste 32.068 yatak, belediye belgeli 443 tesiste 31.332 yatak olmak üzere; toplam 553 tesiste 63.400 yatak kapasitesi mevcuttur.

Yılda 2.400 gemi kabul kapasiteli Kuşadası Limanı; yolcu sayısı ve gemi adedi bakımından ülkemizin en önemli Kurvaziye limanıdır. Kuşadası Yat Limanı, 600 tekne kapasitelidir.

Karada 600, denizde 580 tekne kapasiteli Didim Yat Limanı 400 ton ile Türkiye'nin en yüksek kapasiteli tekneleri sudan çıkarmaya yarayan vincine sahiptir. Didim Yat Limanında, her biri kendi alanında uzman 36 teknik atölye hizmet vermektedir.

Ayrıca Kuşadası ilçemizde 54.000, Didim ilçemizde 42.000 ikinci konut olmak üzere, toplam 96.000 ikinci konut mevcuttur.

İlimizi 2012 yılında yaklaşık 5,3 milyon yerli ve yabancı turist ziyaret etmişken, 2013 yılında bu rakam 5,4 milyon olmuştur. Turizm tesislerinde doluluk oranı 2012'de %53 iken 2013 yılında %76 seviyesine yükselmiştir.

Dilek Yarımadası Milli Parkı, Kuşadası ve Didim plajları önemli turizm varlıklarımızdır.

ÇED ve Çevre İzinlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü			Çevre Yönetimi ve Denetiminden Sorumlu Şube Müdürlüğü		
Adı	Soyadı	Ünvanı	Adı	Soyadı	Ünvanı
Baytekin	BÜLBÜL	ÇED ve Çevre İzinlerinden Sorumlu Şube Müdür V.	Baytekin	BÜLBÜL	Çevre Yönetimi ve Denetiminden Sorumlu Şube Müdür V.
Ahmet	SUBAŞI	Endüstri Mühendisi	Cengiz	DİPDEŞER	Elk.Elektronik Mühendisi
Baran	AVŞAR	Ziraat Mühendisi	Erdal	DALDAL	Çevre Mühendisi
Raziye	YARALI	Çevre Mühendisi	Özlem	GEL	Çevre Mühendisi
Ayşe	KALAY	Ziraat Mühendisi	Elvan	ŞENOL	Kimyager
Pınar Özlem	İŞCAN	Çevre Mühendisi	Caner	ŞAMİLOĞLU	Kimyager
Himmet	BAĞ	Çevre Mühendisi	Şeyda	KABADAYI	Kimya Y. Mühendisi
Orhan	YILDIZ	Çevre Mühendisi	Hüseyin	KÖSE	Kimyager
			Elçin	KARADENİZ	Biyolog

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirlenici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd., 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır. Ancak farklı kirlenicilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirlenicilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesini iyi, orta, kötü, tehlikeli vb. şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği problemleri ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd., 2003a). Bir bölgedeki kirlenici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd., 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirlenici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, EPA Hava Kalitesi İndeksini ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uyarlayarak oluşturulmuştur. 5 temel kirlenici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1' de verilmektedir.

Çizelge A.1- Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
Hassas	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
Sağlıksız	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
Kötü	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
Tehlikeli	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirlenmeler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri
(Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır değer	Sınır değerinin yıllık azalması	Uyarı eşiği
SO ₂	Saatlik	900 µg/m ³		İlk seviye: 500 µg/m ³ İkinci seviye: 850 µg/m ³ Üçüncü seviye: 1.100 µg/m ³ Dördüncü seviye: 1.500 µg/m ³ (Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
	-KVS- 24 saatlik % 95 /yıl -insan sağlığının korunması için	400 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 250 µg/m ³ (sınır değerinin %62,5'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için	250 µg/m ³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 125 µg/m ³ (sınır değerinin %50'si) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	
	Hedef Sınır Değer (Yıllık aritmetik ortalama)	60 µg/m ³		
	Hedef Sınır Değer Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart)	120 µg/m ³		

	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	150 µg/m³	
	-UVS- yıllık -hassas hayvanların, bitkilerin ve nesnelerin korunması için-	60 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 20 µg/m³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır
NO ₂	-KVS- 24 saatlik % 95 /yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m³	
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	100 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m³ (sınır değerinin %60'ı) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır

Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri
(Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği) (devam)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır Değer	Sınır değerinin yıllık azalması	Uyarı eşiği
PM ₁₀ ¹	-KVS- 24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 100 µg/m³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	İlk seviye: 260 µg/m ³ İkinci seviye: 400 µg/m ³
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için-	200 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 90 µg/m³ (sınır değerinin %45'i) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	Üçüncü seviye: 520 µg/m ³ Dördüncü seviye: 650 µg/m ³
	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	150 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m³ (sınır değerinin %40'ı) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	(Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
Kurşun	-UVS- yıllık -insan sağlığının korunması için-	2 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 1 µg/m³ (sınır değerinin %50'si) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
CO	24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	30 mg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 10 mg/m³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır	
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	10 mg/m³		

¹ PM₁₀, asılı partikül madde – siyah duman olarak da ölçülebilir. Siyah duman değerlendirmesi ve gravimetrik birimlere çevrimi için, hava kirliliğini ölçme metotları ve anket teknikleri üzerine çalışan OECD grubunun standartlaştırdığı metot (1964), referans metot olarak alınır.

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 'den ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM 'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM_{10} - 10 μm 'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 μm 'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM_{10} için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM_{10} solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkayıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM_{10} 'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM_{10} maruziyetine karşı hassastır. PM_{10} yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m^3 arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'ye maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge A.4 – Aydın'da 2014 Yılında Eysel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	İthalat		En az 6400 Kcal/kg (- 200 tolerans)	% 12-33 (+2 tolerans)	En çok. % 1,0 (%+0,1 tolerans)	En çok % 13	En çok %16 (+2 tolerans)
Yerli Kömür	Yerli Üretici		En az 4800 Kcal/kg (-200 tolerans)	-	En çok % 2	En çok %25	En çok %25
Biyokütle (pirina)	Pirina Üretim Tesisleri		3700 Kcal/kg (min.)	Yağ	Sodyum	Toplam Nem	Boyut
				%1.5 (max.)	300 ppm (max)	%15 (max.)	
Diğer Biyokütle Yakıt	Biyokütle peler üretim tesisleri	Analiz parametreleri ve Numune sonuçları yönetmelik gereğince Bakanlık tarafından değerlendirilmektedir.					

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.5- Aydın ilinde 2014 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

Çizelge A.6 –Aydın ilinde 2014 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut		
Sanayi		

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

Çizelge A.7 – Aydın ilinde 2014 Yılında Kullanılan Fuel-Oil Miktarı (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

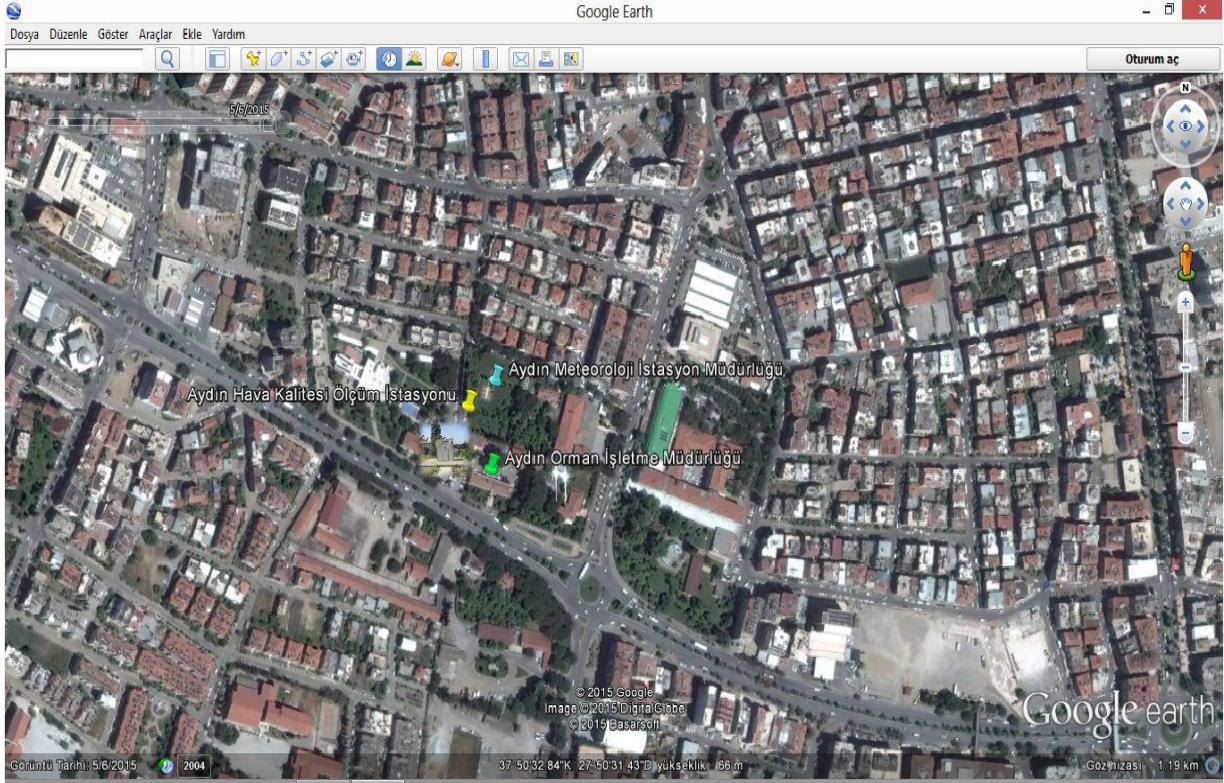
Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)	Toplam Kükürt (%)
Konut			
Sanayi			

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

Egzoz gazı emisyonlarının kontrolüne yönelik ilimizdeki faaliyetler A.5. Bölümünde verilmektedir.

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlde hava kalitesinin kontrolü konusunda rapor yılı içerisinde gerçekleştirilen çalışmalardan söz edilmelidir. İlde bulunan hava kalitesi ölçüm istasyonu/istasyonları hakkında bilgi verilmelidir. Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon/İstasyonlarının yerleri aşağıdaki örnek haritada olduğu gibi harita veya uydu görüntüsü üzerinde gösterilmelidir. Çizelge A.8, ilde hava kalitesi ölçümü yapan istasyon/istasyonların ölçüm parametrelerini gösterecek şekilde doldurulmalıdır.

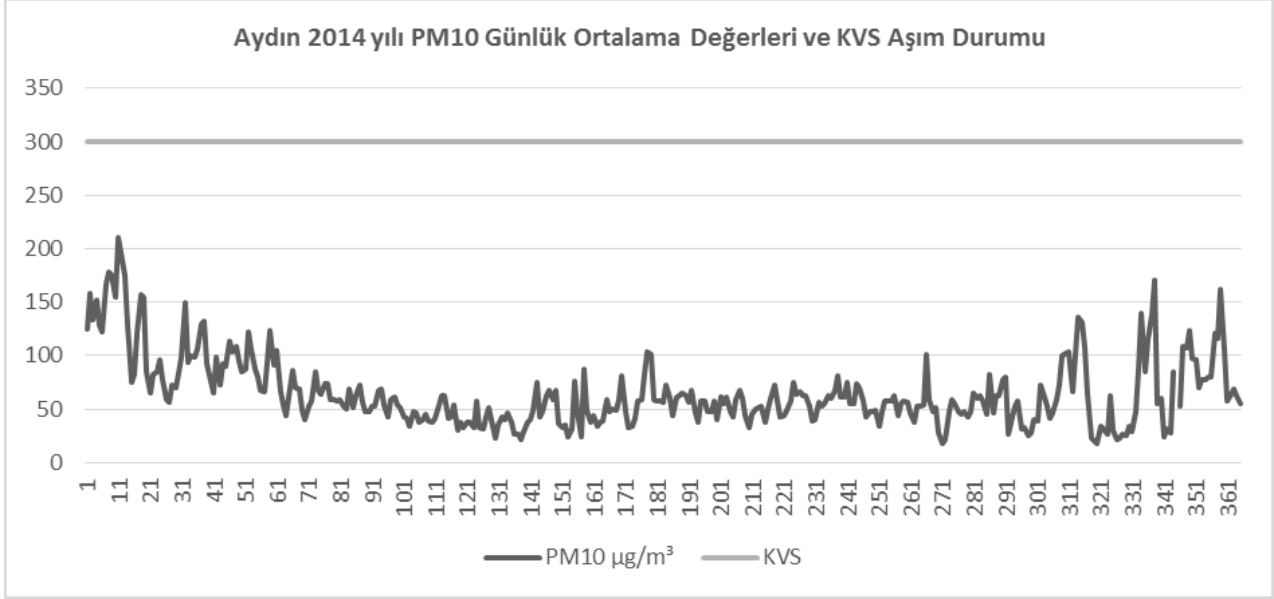

**Harita A.1 – Aydın ilinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2014)**

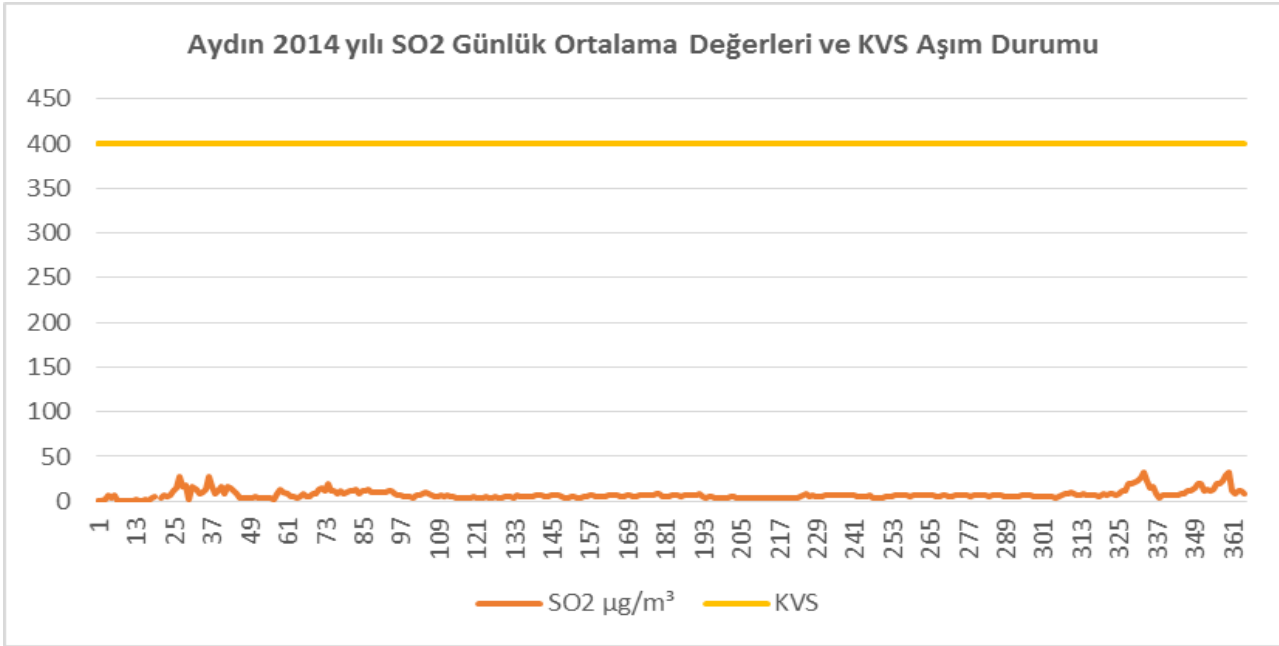
**Çizelge A.8- Aydın ilinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2014)**

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₂	HC	PM ₁₀
Aydın Meteoroloji İstasyon Müdürlüğü Bahçesi Çine Bulvarı 1999 sok. No:3 Aydın	37.840436 27.836879	X					X

A.4. Ölçüm İstasyonları

Grafik A.1- Aydın İlinde Merkez İstasyonu PM₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik A.2- Aydın İlinde Merkez İstasyonu PM₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Çizelge A.9- Aydın ilinde 2014 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

	SO ₂	AGS*	PM ₁₀	AGS*
Ocak	6	0	120	0
Şubat	9	0	98	0
Mart	10	0	63	0
Nisan	6	0	48	0
Mayıs	5	0	42	0
Haziran	6	0	53	0
Temmuz	5	0	54	0
Ağustos	5	0	57	0
Eylül	5	0	51	0
Ekim	6	0	52	0
Kasım	11	0	60	0
Aralık	13	0	86	0
ORTALAMA	7	0	65	0

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

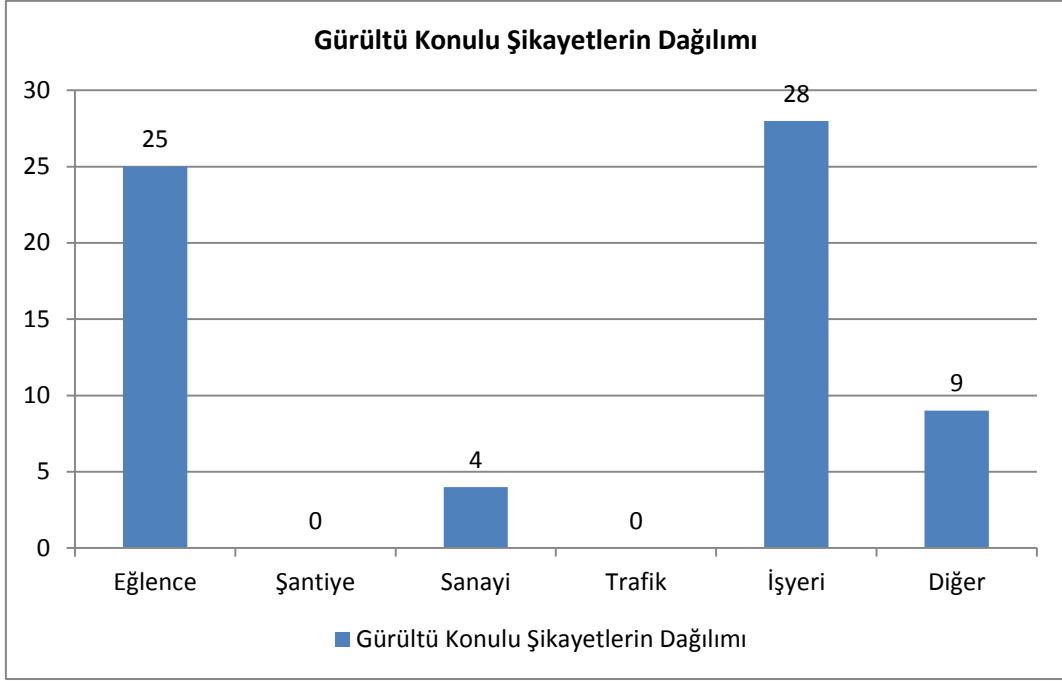
İlimizde 2014 yılı itibariyle yetki belgesi verilen egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu mevcut değildir. İlimizde halen faaliyet gösteren toplam 21 adet egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu mevcuttur. 2014 yılı itibariyle ölçüm yaptıran araç sayısı 111.100'dür.

Çizelge A.10- Aydın İlinde 2014 Yılındaki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Araç Sayısı					Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM	Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM
				323.734					111.100

A.6. Gürültü

İl Müdürlüğüne ulaşan gürültü şikâyetlerinin konu bazında dağılımı Grafik A.2'de verilmektedir.

Grafik A.3– Aydın İlinde 2013 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İklim Değişikliği Eylem Planı kapsamında ihtiyaç duyulan bilgilerin toplanması ve Bakanlığımıza bildirilebilmesi için ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan yazı ile bilgi istenmiş olup veri toplama çalışmaları sürmektedir.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

Aydın'da hava kalitesi üzerine en önemli olumsuz etken enversiyon olayıdır. Kentte ısınmada daha çok katı yakıtlar ile prina kullanılmaktadır. Esasen jeotermal kaynaklar bakımından zengin bir kent olan Aydın'da, ısınmada jeotermal kaynaklardan yararlanılması halinde sorun akılcı şekilde çözülebilecektir. Ayrıca doğal gazın öncelikle sanayide ve ısınmada kullanımı da yaygınlaşmaktadır.

Kaynaklar

Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, <http://www.havaizleme.gov.tr/Default.ltr.aspx>

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Büyük Menderes: Büyük Menderes ırmağı 584 km uzunluğunda olup Ege Bölgesinin en uzun akarsuyudur. İç Batı Anadolu'da Sandıklı ve Dinar (Afyon) arasındaki platolar ile Çivril ve Honaz (Denizli) yakınlarından sızan kaynaklardan doğar. Işıklı gölünü dolduran sularla beslenir. Uşak'tan katılan Banaz Çayı ve Muğla'dan Çine Çayı sularını bünyesine katarak 2.4976km²'lik bir havzaya adını vererek Ege Denizine dökülür. İl topraklarındaki uzunluğu 283 km'dir. Irmak her yıl 13 milyon m³ alüvyon taşıyarak 320 km²'lik bir alüvyon ovası oluşturmuştur. Her yıl 200 ha. tarım arazisi alüvyonla örtülmekte yine her yıl 2.000 ha arazide taşkın altında kalmaktadır. İrmağı çok sayıda yan dere beslemektedir.

Dandalaz Çayı: Karacasu'nun güney-doğusunda toplanan suların sonucudur. Başlangıçta Geyre Çayı adını alır. Babadağ eteklerinden gelen Işıklar deresi ve Akyar deresi sağdan katılır. Çakıllı ve kayalı bir yatakta hızla akarak düzlüğe iner ve Kuyucak yakınlarında B. Menderes'e karışır.

Akçay: Muğla'nın kuzey doğusundaki dağlardan doğar. Tavas ovasına bakan yamaçlardan gelen Yenidere ile birleşir. Dar ve derin vadiler içinde hızla akmaya başlar. Bozdoğan yakınlarında, ova düzeyine inmeden önce, üzerinde Kemer Barajı kurulmuştur.

Karınçalıdağ ve Madran arasındaki vadiyi kuzey batıya doğru akarak geçer. Yenipazar yakınında B. Menderes'e kavuşur.

Çine Çayı: Yatağan ovasında toplanan Bencik ve Kamış derelerine, Bozüyük köyü kenarında Pınarbaşı denilen büyük bir kaynaktan çıkan suların katılmasıyla oluşur.

Sağnan, Gökçay ve Madran derelerini içine alır. Eskiçine'de ovaya iner. Çine ovasını suladıktan sonra soldan Karpuzlu Çayı katılır. Çiftlikburnu yakınında B. Menderes'e ulaşır.

Diğer Küçük Akarsular: Aydın ili sınırları içinde B. Menderes'e katılan pek çok dere vardır. Sağ yandan; Feslek, Kestel, Malgaç, Köşk, Musluca, İmamköy Dereleri. Aydın'dan katılan; Tabakhane Deresi Aydın-Germencik arasında; Karagöz, Yalkı, İkizdere, Alangüllü Dereleridir. Sol yandan katılanlar; Kocadere, Dalama dereleri. Çine çayından sonra; Çakırbeyli, Çakmar, Koçarlı, Sarıçay dereleridir. Tablo 7'de İlimizde mevcut olan başlıca akarsular ile bunların debileri verilmiştir.

Çizelge B.1 – Aydın İlinin Akarsuları (DSİ 21. Bölge Müdürlüğü, 2014)

Akarsu İsmi	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)			Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
			Min. Akım (m ³ /sn)	Max. Akım (m ³ /sn)	Ort. Akım (m ³ /sn)		
B. Menderes Nehri	584	293	1,000	700,0	80,548		Done Temini
Çine Çayı	359	143,9	0,000	625,0	10,700	B. Menderes Nehri	Sulama + Enerji+ Taşkın Koruma (Çine Barajı)
Akçay	158	69,8	0,004	975,0	20,100	B. Menderes Nehri	Sulama + İçme Suyu + Taşkın Koruma (Kemer Barajı)
Köşk Deresi		23,1	0,000	170,0	1,070	B. Menderes Nehri	Sulama

Akarsu İsmi	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)			Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
			Min. Akım (m ³ /sn)	Max. Akım (m ³ /sn)	Ort. Akım (m ³ /sn)		
İkizdere		21,5	0,000	450,0	2,130	B. Menderes Nehri	İçme Suyu (İkizdere Barajı)
Dandalaz Çayı		44,5	0,001	250,0	2,270	B. Menderes Nehri	Sulama+ İçme Suyu (Karacasu Barajı)
Kapızdere	17,9	17,9	0,000	150,0	0,661	B. Menderes Nehri	Sulama
Sarıçay		47,7	0,000	419,0	1,590	B. Menderes Nehri	İçme Suyu (Sarıçay Barajı)
Kargın çayı			0,000	105,0	0,329	B. Menderes Nehri	İçme Suyu (Beşparmak Barajı)
Cılımbız deresi	11,2	11,2	0,000	38,7	0,264	B. Menderes Nehri	İkizdere Barajı veri temini
Yalkı deresi	21,1	21,1	0,000	43,0	0,225	B. Menderes Nehri	İkizdere Barajı veri temini
Tabakhane deresi	20,2	20,2	0,000	15,6	0,373	B. Menderes Nehri	Aydın İçme Suyu Veri Temini
Madran çayı	41,2	41,2	0,000	86,0	0,950	B. Menderes Nehri	Sulama+ Taşkın Koruma (Topçam Barajı)

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Bafa Gölü: İlin en büyük gölü Bafa Gölü olup, B. Menderes deltasının güney doğusundadır. Bafa Gölü'nün yüzölçümü 65 km²'dir. 37 km²'si Aydın il sınırları içerisinde yer almaktadır.

Bafa Gölü A Sınıfı Sulak Alandır. Göl 08.07.1994 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilerek koruma altına alınmıştır. 37°29' Kuzey 27°28' doğu koordinatlarında yer almaktadır. Eskiden Ege Denizi'nin bir körfezi olan Latmos Körfezi'nin, Menderes Nehri'nin taşıdığı alüvyonlarla kaplanması ve yaklaşık 300 km²'lik körfezin dolması sonucunda bugünkü Bafa Gölü meydana gelmiştir. İdari olarak Muğla ve Aydın il sınırları içerisinde yer almaktadır. Gölün beslenmesi, göl alanına düşen yağışlar, mevsimlik akarsular, kıyılardan çıkan pınarlar, dip kaynaklar ve Menderes Nehri ile olan bağlantı

kanalıyla olmaktadır. Kuzeyde ortalama derinliği 2 metre civarında olan gölün, orta kesimleri 21 metreye ulaşmaktadır. Göl üzerinde antik kalıntıların bulunduğu 4 ada vardır. Ekolojik yönden bol gıdalı özellik arz eden gölün, güneybatı kesimlerinde saz toplulukları, kuzeybatı uzunda sazlarla birlikte ılgın, söğüt ve kındıra toplulukları bulunmaktadır. Menderes Nehri ile göl arasında taşkın önleme seddesi yapılmadan önce 300 tonun üzerinde olan balık üretimi, su seviyesinin düşmesi, sazlıkların kurması ve ekolojik dengenin bozulması sonucu önemli ölçüde

azalmıştır. Göl de sazan, yayın, sarıbalık, kızılkanat ve kefal bulunmaktadır. Kuş varlığı yönünden son derece zengin olan gölde, pek çok kuş türünün yanı sıra, nesli tehlikede olan türlerden cüce karabatak ve deniz kartalı kuluçkaya yatmakta ve kış mevsiminde de yüz binlerce ördek ve su kuşu tarafından beslenme ve barınma yeri olarak kullanılmaktadır.

Çizelge B.2- Aydın İlinde Mevcut Sulama Göletleri
(DSİ 21. Bölge Müdürlüğü(<http://www2.dsi.gov.tr/bolge/dsi21/aydin.htm#catak>), 2014)

Göletin Adı	Tipi (Gövde dolgu tipi)	Göl hacmi, hm ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³) (Aktif Hacim)	Kullanım Amacı
Kahvederesi Göleti Sulaması	Homojen Toprak Dolgu	0,290	27	0,290	Sulama
Hıdırbeyli Göleti Sulaması	Zonlu Toprak Dolgu	3,520	230	3,21	Sulama
Akçaova Göleti Sulaması	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	2,44	294	2,33	Sulama
Çatak Göleti Sulaması	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	1,64	147	1,530	Sulama
Karacaören Göleti	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	0,55	-	0,50	Hayvan İçme Suyu

B.1.2. Yeraltı Suları

Aşağı Büyük Menderes Havzası Revize Rezerv çalışmaları 2012 yılında tamamlanmış olup 19.04.2012 tarih ve 28269 sayılı Resmi Gazetede ilanı yapılmıştır. Emniyetli yeraltısuyu rezervi 437 hm³/yıl olarak hesaplanmış olup yaklaşık 110 hm³/yıl kısmı tahsis edilmiş durumdadır.

İlimizde YAS'larının içme ve kullanma amaçlı tahsis edilen miktarı 86.600.000 ton/yıl, sanayi amaçlı tahsis edilen miktarı 20.500.000 ton/yıl, Sulama amaçlı tahsis edilen 236.900.000 ton/yıl'dır.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

İlimizde statik yeraltı su seviyeleri 5 ile 50 m arasında değişmektedir. Büyük Menderes Nehrine yaklaştıkça yeraltı su seviyeleri yükselmektedir. Yeraltı su seviyelerinin yıllar içerisindeki değişimi kapsamında bilgi mevcut değildir.

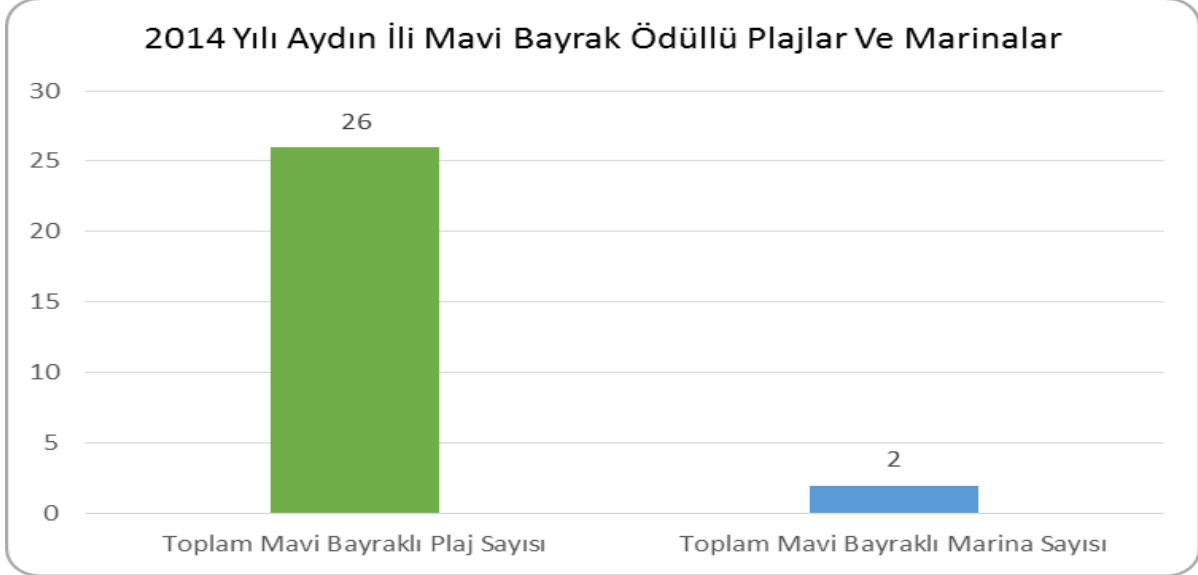
Çizelge B.3-YAS Faaliyetleri 2012 Yılı Sonu İtibariyle Açılan Kuyular)

Amacı	Kuyu adedi	Derinlik (m)
Araştırma Kuyusu	138	18.833
İşletme Kuyusu	142	15.280
Bedelli Kuyu	104	10.881
İçme-Kullanma Kuyusu	2	259
TOPLAM	386	45.253

*YAS Kuyuları envanterine ait veriler son olarak 2012 yılı itibari ile çıkarılmış olup, DSİ tarafından ihale edilerek 2013 yılında başlanılan "Büyük Menderes Havza Master Planı" işi kapsamında kuyu sayılarının belirlenmesi işi devam etmektedir. Veriler 2015 yılında tamamlanacaktır.

B.1.3. Denizler

İlimizde denize kıyısı olan ilçelerimizde belirlenen noktalardan alınan deniz suyu numuneleri, ilimiz Halk Sağlığı Laboratuvarında analiz edilmektedir. Sonuçlar mavi bayrak projesi kapsamında değerlendirilmekte olup mavi bayraklı plaj ve marinaların sayısı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik B.1 – Aydın İlinde 2014 Yılı itibariyle Mavi Bayrak Almış Plaj ve Marinaların Sayısı (Aydın Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, 2014)

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Yüzey ve yeraltı suları için değerlendirme 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” ve 30 Kasım 2012 tarih ve 28483 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği”ne göre yapılacak ve Çizelge B.4 doldurulacaktır.

Çizelge B.4 - Aydın İlinde 2014 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları (Aydın Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2014)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım Amacı			Analiz Yapılan İstasyonun		
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Koordinatları (YAS için)		Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	AYDIN/Çine çayı- Çakırbeyli / (çiftlikburnu) köprüsü			+	37.763.089	27.834.274	8,927
Yüzey	BOZDOĞAN/Akçay -Nazilli Boğdoğan karayolu köprüsü			+	37.807.645	28.314.316	4,855
Yüzey	BUHARKENT/B. Menderes Nehri- Feslek Regülatörü			+	37.944.011	28.704.904	7,679
Yüzey	ÇİNE/Topçam Baraj Gölü - Tepeköy Mevki			+	37.690.205	28.012.648	1,747
Yüzey	DİDİM/Bafa Gölü- Milas Yolu Üzeri Aydın -Muğla İl Sınırı Yakını				37.478.877	27.409.601	0,575
Yüzey	KUYUCAK/Dandalas Çayı - Başaran - Azizabat köprüsü			+	37.868.756	28.544.884	4,242
Yüzey	SÖKE/B. Menderes Nehri -Söke Milas			+	37.505.266	27.337.246	3,933

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım Amacı			Analiz Yapılan İstasyonun		
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Koordinatları (YAS için)		Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
	karayolu köprüsü						
Yüzey	SÖKE/D-2 Ana tahliye Kanalı- Söke Milas karayolu (Yenidalyan)köprüsü				37.643.665	27.371.986	7,997
Yüzey	İkizdere Baraj Gölü İNCİRLİOVA - AYDIN	+			37.895.176	27.737.799	6,947
Yüzey	Çine Adnan Menderes Baraj Gölü ÇİNE / AYDIN		+	+	37.497.083	28.131.615	2,788
Yüzey	Kemer Baraj Gölü BOZDOĞAN - AYDIN		+	+	37.558.288	28.530.419	1,732
Yüzey	Karacasu Baraj Gölü KARACASU - AYDIN			+	37.780.422	28.593.038	1,518
Yer altı	AYDIN/Alaattin DUVARCI-Dipambarı mevki.Dalama			+	37.813.984	28.055.998	56,4687
Yer altı	AYDIN/Aydın Sulaması D-29 Nolu Taban Su Kuyusu Şevketiye Köyü altı			+	37.813.360	27.777.584	11,927
Yer altı	AYDIN/D-13 Aydın Sulaması Taban Suyu Borusu Ovaeymir-			+	37.784.995	27.818.928	9,84667
Yer altı	AYDIN/Erkan Baysal-Kümeevler Bölükirim mev.Umurlu			+	37.846.561	27.943.750	13,7433
Yer altı	AYDIN/Hasan CANTEZ - Bölük İrimi Mevki Serçeköy			+	37.838.977	27.934.290	31,2358
Yer altı	AYDIN/Mustafa BAŞKURT-Oturak Mevki-Kozalaklı Köyü-			+	37.805.759	27.994.496	127,718
Yer altı	AYDIN/Muzaffer KOCABAŞ-Kalyan Mev.-Göhlisar Köyü-			+	37.800.625	27.924.640	136,223
Yer altı	BOZDOĞAN/Baki Görücü Yeni Mah. Doyuran Mevkii			+	37.690.428	28.351.188	23,9783
Yer altı	BOZDOĞAN/M.Güngör DURMUŞ- Yeni Mah. Adayakası Mevki Yazıkent Yolu Üzeri Bozdoğan-			+	37.677.522	28.360.006	19,348
Yer altı	BUHARKENT/Ercan ŞENOL Köyaltı Mevki Ortakçı -			+	37.949.657	28.709.416	29,594
Yer altı	BUHARKENT/Fevzi DİZER -Azaklık Mevki Ortakçı-			+	37.959.098	28.702.957	157,733
Yer altı	ÇİNE/Ersun İYİYEN Karpuzlu Yolu Üzeri Saraçlar Mevki-			+	37.608.890	27.935.057	27,2623
Yer altı	ÇİNE/Özer BOZKURT Taşbatan Mevkii-Karakollar Köyü			+	37.610.549	28.026.864	46,1778
Yer altı	ÇİNE/Salim BOZKURT-Taşbatan Mev.Karakollar Ky.-			+	37.609.682	28.023.911	43,4193
Yer altı	ÇİNE/Sunay KARA-İnceirim Yolu Kuruköy-			+	37.562.055	28.054.533	11,5653
Yer altı	DİDİM/Candallar Çiftliği- Ana Tahliye Yanı DSİ Taban Suyu Borusu- Batıköy			+	37.562.382	27.250.487	15,998
Yer altı	DİDİM/Hulusi Özer Humey Mevkii Müze Karşısı Balat			+	37.524.055	27.276.153	27,2066
Yer altı	DİDİM/Kemal Başer Kale Yolu Humey Mevkii Balat Köyü			+	37.521.446	27.273.877	136,585

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım Amacı			Analiz Yapılan İstasyonun		
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Koordinatları (YAS için)		Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yer altı	DİDİM/Neyir Algın Kocabağçe mevkii Akköy			+	37.484.965	27.263.731	100,855
Yer altı	DİDİM/Sabahattin OVALI- Balat Yolu Üzeri Akyeniköy-			+	37.495.190	27.290.715	36,4245
Yer altı	GERMENCİK/Aydın Sulaması D-51 Nolu Taban Su Kuyusu Turanlar Ky.			+	37.827.015	27.633.622	18,8225
Yer altı	GERMENCİK/Aydın Sulaması D-62 Nolu Taban suyu Kuy.-Çavuş Mev.Karaağaçlı Ky.			+	37.820.427	27.591.706	15,5388
Yer altı	GERMENCİK/Çakaloğlu Tavuk Çiftliği Aydın -İzmir karayolu Germencik otoban girişi yanı			+	37.872.906	27.559.462	52,9425
Yer altı	İNCİRLİOVA/Cavit Yıldız - Kardeşköy Mevki Acarlar			+	37.836.471	27.756.132	41,35
Yer altı	İNCİRLİOVA/D 32 Aydın Sulaması Taban Suyu Borusu Ümit Ege Şevketiye Mevkii Osmanbükü			+	37.817.404	27.769.028	11,2693
Yer altı	İNCİRLİOVA/Davut NOYAN Yazidere Köyü			+	37.835.141	27.733.174	0,5895
Yer altı	İNCİRLİOVA/İlayda İŞLEKSırırteke Köyü girişi			+	37.853.976	27.666.719	55,307
Yer altı	İNCİRLİOVA/Nahit Recep Öztürk - Koçarlı yolu kümeevler mevki			+	37.841.517	27.722.372	15,243
Yer altı	İNCİRLİOVA/Yamanlar Çiftliği- Osmanbükü Ky.-			+	37.807.305	27.758.778	75,108
Yer altı	KARACASU/Hilmi Selçuk Maltepe Mevkii Yenice			+	37.835.793	28.563.466	0,784
Yer altı	KARPUZLU/Servet Kılıç Gölcük Köyü yazlık kahve yanı			+	37.579.422	27.825.741	20,727
Yer altı	KOÇARLI/Adnan Menderes Çiftliği Çakırbeyli köyü			+	37.750.777	27.827.978	12,583
Yer altı	KOÇARLI/Mehmet ÖZDEN-Yaylaici Mev. Güdüşlü Köyü-			+	37.776.516	27.617.115	1,929
Yer altı	KOÇARLI/Metin UYSAL-Köprubası Mev.Sobuca Ky.			+	37.768.193	27.677.797	
Yer altı	KOÇARLI/Nazmi Klas köyaltı Mevkii Yağhanlı Köyü			+	37.744.543	27.567.932	50,808
Yer altı	KÖŞK/Muherrem ŞENGÜL-Ayvalık Mevki Çiftlik Köyü			+	37.841.967	28.007.441	5,161
Yer altı	KUŞADASI/Özcan Toksöz Kuşadası Yolu Üzeri Caferli Köyü Altı Davutlar			+	37.751.484	27.299.631	4,760
Yer altı	KUYUCAK/Emin GEZGİN Yunustepe Mevki Yamalak Yolu Üzeri Azizabat Köyü-			+	37.882.367	28.576.588	6,771
Yer altı	NAZİLLİ/Emine Tosun Bozdoğan yolu üzeri Hamidiye köyü			+	37.833.412	28.333.054	35,439
Yer altı	NAZİLLİ/İsmail Atilla - Nazilli Bozdoğan karayolu üzeri Arpac köyü			+	37.807.724	28.323.364	6,081

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım Amacı			Analiz Yapılan İstasyonun		
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Koordinatları (YAS için)		Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yer altı	NAZİLLİ/Nazilli Sulaması D-90 Nolu Taban Su Kuyusu Bereketli Ky.			+	37.899.676	28.405.148	17,608
Yer altı	SÖKE/Alı KARAHAN-Çiftlikdamları Mev.			+	37.739.271	27.432.061	140,821
Yer altı	SÖKE/D-56 Nolu Taban Suyu Kuyusu-Musluların Çiftliği Gölbent Ky.			+	37.644.099	27.343.045	18,034
Yer altı	SÖKE/Hüseyin Avni ÖZBAŞ-Boynak Mev.Yuvaca Ky.			+	37.645.592	27.256.392	40,672
Yer altı	SÖKE/Hüseyin ÇEŞME Gölbent Köyü Akçapak Mevkii			+	37.632.196	27.372.887	5,6215
Yer altı	SÖKE/Hüseyin DÜNDAR- Kaman Mevki Özbaşı Köyü			+	37.642.771	27.417.686	0,05
Yer altı	SÖKE/İsmail REBİŞ-Karakuyu Mevki Burunköy-			+	37.696.852	27.487.944	2,52
Yer altı	SÖKE/Kadir ÇALIŞKAN- Cumhuriyet Mah.Eski Özbaşı Yolu Üzeri			+	37.712.253	27.427.138	2,5785
Yer altı	SÖKE/Mehmet ÖZTÜRK-Köyüçi Mev.Karacahayıt Ky.-			+	37.598.239	27.472.654	4,66175
Yer altı	SÖKE/Saplıların Çiftliği -Özbaşı Köyü			+	37.664.555	27.418.092	0,08275
Yer altı	SULTANHİSAR/Mehmet ACARER Hacıoğlu Mevki Atça Beldesi			+	37.878.290	28.230.492	41,9745
Yer altı	SULTANHİSAR/S.S.Sultanhisar Sulama Koop.392 Nolu Kuyu			+	37.872.837	28.167.616	34,0598
Yer altı	YENİPAZAR/Ahmet ASLAN - Dumancılı Mevki Dereköy			+	37.809.718	28.138.792	140,755
Yeraltı	YENİPAZAR/Mehmet EGE- Karakuyu Mevki Dereköy			+	37.812.433	28.146.257	36,556

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Endüstriyel kirliliğe sebep olan sektörlerden tekstil ve deri sanayi Denizli ve Uşak'ta yoğunlaşmıştır. Üst havzadaki kirlilik kaynaklarının etkisi ile İlimize ulaşan ve Buharkent İlçe sınırlarından giriş yapan Büyük Menderes Nehrinde, DSİ 21.Bölge Müdürlüğüne yapılan izleme çalışmalarına göre su kalitesi açısından görülen en ciddi sorunlar;

-Gökpınar Çayı'nda Denizli'den kaynaklanan aşırı derecede organik madde, azot, pH, ağır metal kirliliği ve oksijen azlığı;

-Çürüksu Çayı'nda ve Büyük Menderes Nehri'nde Denizli-Sarayköy-Kuyucak hattında devam eden organik madde ve azot kirliliğine eklenen tuzluluk problemi ile

-Dokuzsele Deresi'nde (Banaz Çayı öncesi) Uşak'tan kaynaklanan aşırı derecede organik madde ve azot kirliliği, tuzluluk ve oksijen azlığıdır.

Çizelge B.5 – İlimizde Noktasal Deşarj Eden Endüstriyel Tesisler (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Tesis adı	Deşarj yeri
Batı Söke Çimento Fabrikası 1ve 2 nolu Evsel AAT	İşletme içi bahçe sulama
Yüksel Seramik Endüstriyel AAT	Drenaj kanalı
SÖKTAŞ (Tekstil)+MOOVA Süt İşleme Tesisi ortak AAT	Söke Çayına deşarj izni var ancak, Belediyenin evsel atıksu arıtma tesisine deşarj ediliyor.
VF Ege Giyim (Tekstil)	D-15 Drenaj kanalı
ECC Kimya San.Tic.	Drenaj Kanalı
SİBAŞ Gıd.San.Tic.A.Ş.	Drenaj kanalı
Hisar Doğa Ür. ve Soğuk Dep.(Salyangoz Üretimi)	Tesis içi arazi
YÖRE Tavuk Kanatlı Mezbaha Tes.	Kayran Çayı
JANTSA (Jant Üretimi)	Musluca Çayı
Titan Jantsa San.Tic.A.Ş.	Musluca Çayı
JMW Jant Sanayi	Koçak Deresi
PEKPAN Radyatör San.Tes.	Musluca Çayı
AYKİM Metal San.	Kuru Dere
Osman Akça Tarım Ürünleri, (İncir İşleme Tesisi)	Kuru dere yatağı
Orhanoğlu Gıda.(Salamura Tesisi)	Kuru dere yatağı
AN Gıda Ürt.Tes.	Deliçay
ALBA Su Ürn.Balık İşleme Tes.	Akçay
UĞURLU Balık İşlm.Tes.	Didim Belediyesi AAT
KRAL İncir İşlm.Tes.	Drenaj kanalı
Paşa Can Et.Mezbaha Tes	Çine Çayı
Pınar Su Şişeleme Tes.	İşletme içi bahçe sulama
Kaltun Dogal Kaynak Suyu Şişeleme Tes.	İşletme içi bahçe sulama
Karacasu dericiler derneği	Dandalaz Çayı
EFELER Çiftliği Hayv.İşlet	Drenaj Kanalı
BM Agro Sera Tesis.	Drenaj Kanalı
Sultan Sera Tes.	Kuru Dere

Nehir İlimiz sınırlarına, İnorganik kirleticiler bakımından 3. sınıf, organik kirleticiler bakımından ise 4. sınıf (çok kirli su-tarımsal sulamada kullanılamaz) su kalitesinde girmektedir. Nehir, Kuyucak ilçemizden itibaren İnorganik ve organik parametreler bazında iyileşme göstermekte ve II. Sınıf su kalitesine yükselmektedir. (Nehre bağlı yan dere ve çayların etkisiyle kirlilik yükünün seyreltiği görülmekte) Ancak sülfat parametresi bakımından IV.sınıf özelliğini korumaktadır.

İlimiz sınırları içinde Büyük Menderes'e katılan pek çok dere ve çay vardır. Bunlar, sağ yandan katılan Feslek, Kestel, Malgaç, Köşk, Musluca, İmamköy, Tabakhane, Karagöz, Yalkı, İkizdere, Alangüllü, Kocadere, Dalama, Çakırbeyli, Çakmar, Koçarlı, Sarıçay Dereleri ile Çine, Akçay ve Dandalaz Çayları'dır.

**Çizelge B.6-İlimizde Bulunan Ve Atıksu Deşarjı Olan OSB'lere İlişkin Bilgiler
(Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, OSB Bilgi Sitesi-2014)**

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı	Deşarj Koordinatları	Açıklamalar
AYDIN	Var	2500 m ³ /gün	F+B+K		Musluca çayı	35S586740 D 4186706 K	
ASTİM	Var	1700 m ³ /gün	F+B+K		Dsi kurutma kanalı	35S578058 D 4187205 K	
NAZİLLİ	Yok	-	-	-	Büyük menderes	35 616 657 D 41 93126 K	Nazilli Belediyesi ve O.S.B Yönetimi arasında yapılan protokol ve meclis kararı doğrultusunda Aydın Büyükşehir Belediyesi'ne ait AAT'ye verilmektedir.
ORTAKLAR	Var	2000 m ³ /gün	F+B+K		Naipli çayı	35S544801 D 4190349 K	
ÇİNE	Proje aşamasında						
SÖKE	Yok	-	-	-	-	-	Fosseptiklerde biriktirilen atıksular Söke Belediye Başkanlığına ait vidanjörler ile çektilererek Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı Söke Atıksu Arıtma Tesisine gönderilmektedir.
BUHARKENT	Yok	-	-	-	-	-	Faaliyette herhangi bir tesis yok.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

İlimizde 54 Belediyeden 23 Belediyeye ait evsel atıksu arıtma tesisi mevcut olup bunlardan, Aydın Merkez, Nazilli, Çine, Söke, Kuyucak, Bozdoğan Atça, Yamalak, Ataeymir ve Akbük Belediyelerine ait evsel atıksu arıtma tesislerinin Çevre izni mevcuttur. Belde Belediyeleri 6360 sayılı kanun ile mahalleye dönüşmüştür

5491 Sayılı Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 4. maddesi gereğince, Belediyelerin kanalizasyon ve ana kollektör yapım süresi de dahil olmak üzere atıksu arıtma tesisi kurarak işletmeye almaları gereken süre, nüfusu 100.000 'den fazla olanlar ile 100.000 ilâ 50.000 arasında olanlar için dolmuştur.

Nüfusu 50.000 ilâ 10.000 arasında olanlarda 13.05.2014, nüfusu 10.000 ilâ 2.000 arasında olanlarda ise, 13.05.2017 tarihi itibariyle dolacak olup, yükümlülüklerin, kanunda belirtilen süre içinde yerine getirilmemesi halinde, yine aynı kanunda belirtilen idari cezalar uygulanacaktır.

Orman ve Su İşleri Bakanlığınca yayımlanan **Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği** hükümleri çerçevesinde; Açık deniz haricindeki bütün yüzeysel suların izlenmesi, kalitesinin belirlenmesi, ötrofikasyon riski ile çevresel kalitesindeki olumsuzlukların tespitine yönelik tüm iş ve işlemler Orman ve Su İşleri Bakanlığı yetki ve sorumluluğuna devrolunduğundan, İl Müdürlüğümüzce, B. Menderes Nehri üzerinde, su kalitesi ile ilgili herhangi bir izleme çalışması yapılamamaktadır.

Çizelge B.7 – İlimizde Atıksu Arıtma Tesisi Bulunan Belediyeler (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Belediyeler	Deşarj Yeri	Mahalle*	Deşarj Yeri
Aydın Merkez	B Menderes Nehri	Yazıkent	Kuru Dere
Dalama	Kuru Dere	Karacasu	Dandalaz Çayı
Didim	Ege Denizi	Ataeymir	Kuru Dere
Akbük (Geçici Paket AAT)	Yeşil Alan Sulaması	Yenice	Kuru Dere
Söke	D22 Drenaj Kanalı	Kuyucak	B Menderes Nehri
Nazilli	B Menderes Nehri	Başaran	Kuru Dere
İsabeyli	Tahliye Kanalı	Yamalak	Kuru Dere
Çine	Çine Çayı	Pamukören	Kuru Dere
Akçaova	Kuru Dere	Kurtuluş	Kuru Dere
Sultanhisar	B Menderes Nehri	Yenipazar	B Menderes Nehri
Atça (2 Adet AAT)	Tahliye Kanalı	Bıyıklı	B Menderes Nehri
Bozdoğan (2 Adet AAT)	Kuru Dere		

*Tabloda yer alan mahalleler daha önce Belde Belediyesi iken 6360 sayılı kanun ile mahalleye dönüşmüştür.

Çalışmalarımız, sadece dolaylı veya direkt olarak nehre yapılan deşarjların, deşarj noktalarından, arıtılmış veya arıtılmamış atıksulardan alınan numunelerle atık su oluşturan faaliyetlerin izlenmesi, Yönetmeliğe aykırı durumların tespitinde ise gerekli idari yaptırım uygulanması şeklindedir.

İl Müdürlüğümüzce, 2014 yılında 8 adet kişi ve kuruluşlara su kirliliği nedeniyle Çevre Kanununa istinaden 376.900 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca, ülkemiz genelinde 16 Havza için tamamlanarak yürürlüğe giren Havza Koruma Eylem Planları kapsamında, 2010 yılında hazırlanmış olan Büyük Menderes Havzası Koruma Eylem Planı çerçevesinde, İlimiz genelinde atıksu arıtma ve katı atık bertaraf hizmetleri konusunda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan, çalışmalar/ gelişmelere ilişkin veri/ bilgiler ilerleme raporu halinde düzenlenerek 6 Aylık dönemler itibarıyla Bakanlığımıza ve Havzada Koordinatör il olan Denizli Valiliğine sunulmaktaydı. Ancak DSİ 21. Bölge Müdürlüğünce Koordinatörlük görevinin Valiliğimize geçtiği bildirilmiştir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Aydın'da; 363.215 hektar alanın 216.389 (%59,5) hektarında sulu tarım yapılmaktadır. Türkiye'de bölge yüzölçümüne göre, ekili-dikili alanın en fazla olduğu bölgelerden olan Aydın ilimizde tarım ve hayvancılık sektörü, ürün çeşitliliği bakımından da son dönemlerde kendini ülke çapında hissettirmeye başlamıştır. Buna yol açan faktörler arasında, arazinin fazla engebeli olmaması, düzlüklerin geniş yer kaplaması ve makineli tarımın yaygın olması, bölgede tarımın gelişmesinde ulaşımın kolaylığı, sulamanın yaygınlığı, tüketici nüfusun fazla olması rol oynar.

Büyük Menderes Irmağının suladığı bereketli ovalar üzerinde 800.700 ha (*harita sayısallaştırması sonucu elde edilmiştir.) alanda kurulu olan İlimiz, sahip olduğu toprak ve su kaynaklarının zenginliği ile Akdeniz İklimi sayesinde her türlü bitkisel üretimin yapılması gibi önemli bir tarım potansiyeline sahiptir. Toplam alanın; % 45,3'ü olan 363.215 hektarı tarımsal arazidir. İlimizde 29 adet Sulama Kooperatifi mevcuttur.

Aydın ilinde 2014 yılında 24.579 ton Azot gübresi, 6.094 ton Fosfor gübresi, 2.625 ton ise Potas Gübresi kullanılmıştır. İlimizde ticari gübre kullanılarak tarım yapılan toplam alan ise 299.548 ha'dır. (<http://aydin.tarim.gov.tr/Belgeler/Belgeler/MAKALELER/Aydin'da%20Tarim.pdf>)

B.3.2.2. Diğer

İl içerisinde vahşi depolama sahaları varsa bunlar hem yerüstü suları hem de yer altı sularını etkileyecektir. Bu sahaların yerleri ve etkileyebilecekleri su kaynakları belirtilmelidir.

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İKİZDERE BARAJI:

İkizdere Barajı Aydın İli ve 29 yerleşim biriminin 2050 yılına kadarki içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyacının karşılanması amacı ile inşa edilmiştir. Söz konusu yerleşim birimlerine baraj gölünden yılda 72,60 milyon m³ su verilmesi planlanmıştır. Baraj inşaatı tamamlanarak, su tutulmuştur.

KARACASU BARAJI:

Karacasu Barajı ile Yenice Ovasında 13.220 dekar alanın sulanması sağlanacak ve Nazilli ve çevresindeki 38 yerleşim yerine yılda 4,5 milyon m³ içme, kullanma ve endüstri suyu temin edilecektir. Baraj gövde dolgusu tamamlanarak 18.09.2012 tarihinde su tutulmuştur.

Çizelge B.8 -Aydın İlinde İçmesuyu Temin Edilen/Edilecek Barajlar

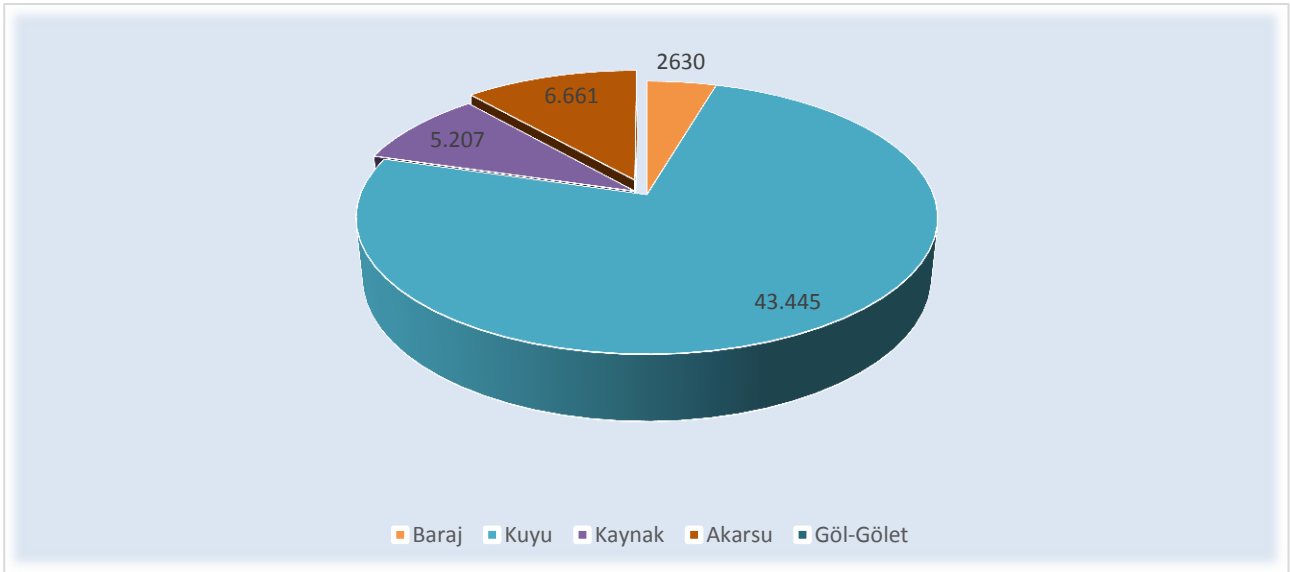
DSİ 21. Bölge Müdürlüğü <http://www2.dsi.gov.tr/bolge/dsi21/aydin.htm#icmesuyuinsa>

GÖLÜN ADI	YERİ	AMACI	AŞAMASI	GÖL ALANI (ha)	GÖL HACMİ (rezerv) (hm ³)	MAX. SU KOTU (m)
Sarıçay Barajı	Bağarası	İçme Suyu Temini	Proje Aşamasında	206	41.35	117.90
Davutlar Barajı	Davutlar	İçme Suyu Temini	Kuş-Atak Birliğine devredildi		10.10	101.81
Beşparmak Barajı	Söke	İçme Suyu Temini	Proje Aşamasında	253	36,51	193,88
İkizdere Barajı	İncirliova	İçme Suyu Temini	İşletmede	564,5	194,96	180,14

Çizelge B.9–Aydın Belediyeleri İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (1.000 m³/yıl) <http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeicme.zul>

	Baraj	Kuyu	Kaynak	Akarsu	Göl-Gölet
1990	-	-	-	-	-
1994	-	34.266	9.311	9.145	-
1995	-	32.547	7.851	9.145	-
1996	-	36.995	6.004	8.357	-
1997	-	41.788	6.686	10.886	-
1998	-	45.759	7.212	10.886	-
2001	-	47.705	15.520	5749	-
2002	-	54.071	9.819	5.570	-
2003	-	53.267	11.904	7.300	-
2004	-	42.418	19.469	11.928	-
2006	-	54.258	18.008	660	-
2008	-	32.649	20.088	5.777	-
2010	-	36.423	7.516	6.145	-
2012	2630	43.445	5.207	6.661	-

- (1) Belediye sayılarına büyükşehir belediyeleri dahildir.
(2) 2010 yılından itibaren denizden çekilen su miktarı dahil edilmiştir

Grafik B.2. Aydın İlinde 2014 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı (TUİK, 2012)

Kaynak: <http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeicme.zul>, TUİK

İlimizde 6360 sayılı kanun yürürlüğe girmeden önce toplam 53 adet ilçe ve belde Belediyesi mevcut iken 6360 sayılı kanun yürürlüğe girdikten sonra Aydın Büyükşehir Belediyesi tüzel kişiliği oluşmuş idari bağıllık ve tüzel kişilik değişiklikleri gerçekleşmiştir. Bu kapsamda hizmet alan nüfus TUİK'nun 2012 yılı verilerine göre toplam Belediye nüfusu 758.496'dır.

TUİK'nun <http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do?metod=search&araType=vt> internet adresinde Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre yayımladığı sonuçlara ilişkin olarak "İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri

Tabanı'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağıllık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmaktadır.

Bu kapsamda, 6360 ve 6447 sayılı kanunlar ile düzenlenen ve bu kanunlar uyarınca ilk mahalli idareler genel seçimlerinde yürürlüğe girecek olan idari bağıllık ve tüzel kişilik değişiklikleri ile 5393 sayılı Yasa'nın 8 inci ve 11 inci maddelerine göre alınan ve söz konusu Kanun gereğince ilk mahalli idareler seçimlerinde uygulanacak olan birleşme ve katılmalar, belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ve bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı'nın 421 sayılı Kararına istinaden, NVİGM tarafından 1 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Ulusal Adres Veri Tabanı'na yansıtıldığı için, 2013 ADNKS sonuçları belirtilen değişiklikleri içermektedir." açıklaması yer almıştır. İlimizde 6360 sayılı kanun ile Büyükşehir Belediyesi oluşturulmuş olup 2012 yılından sonra içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet alan nüfus ve nüfus değişimine yer verilmemiştir.

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtma tesisi mevcudiyeti

İlimizde TUIK 2012 verilerine göre, Belediyelerde İçme ve kullanma suyu şebekesi için çekilen yeraltı suyu miktarı toplam 48.652.000 m³/yıl'dır.

İlimizde TUIK 2012 verilerine göre, toplam kapasitesi 20.364.000 m³/yıl olan 5 adet içme ve kullanma suyu arıtma tesisi mevcuttur. Söz konusu arıtma tesislerine dair diğer bilgiler aşağıdadır.

Çizelge B.10–Aydın ili Belediyelerinin içme ve kullanma suyu arıtma tesisi mevcut durumu, 2012 (1.000 m³/yıl) <http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do?metod=search&araType=vt>

Toplam arıtılan miktar	Fiziksel arıtma tesisi sayısı	Fiziksel arıtma tesisi kapasitesi	Fiziksel arıtma tesisinde arıtılan miktar	Konvansiyonel arıtma tesisi sayısı	Konvansiyonel arıtma tesisi kapasitesi	Konvansiyonel arıtma tesisinde arıtılan miktar	Gelişmiş arıtma tesisi sayısı	Gelişmiş arıtma tesisi kapasitesi	Gelişmiş arıtma Tesisinde Arıtılan miktar
12.847	2	3.941	3.227	1	15.768	9.290	2	656	330

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Aydın kenti içme ve kullanma suyunu yerüstü doğal akımlar ve yeraltı suyu olmak üzere iki kaynaktan karşılanmaktadır. Hali hazır içme ve kullanma suyunun 2002 yılına kadar Tabakhane Deresinden %60'ı ve yeraltı kaynaklarından %40'ı sağlanmakta idi. 2013 yılı içerisinde kentin içme ve kullanma suyu ihtiyacının %48 Tabakhane deresinden, %6 yer altı derin kuyularından %46 ikizdere barajından sağlanmıştır.

Tabakhane deresinden Zeytinköy mevkiinde bulunan regülatör ve çökeltim havuzlarına su alınmakta ve buradan yaklaşık 6 km isale hattı ile Topyatağı mevkiinde bulunan İçmesuyu Arıtma Tesisine iletilmektedir. Regülatör ve çökeltim havuzları 1930'lu yıllarda yapılmış olup, 1994 yılından günümüze kadar revizyon işlerine tabi olarak tesis işletime uygun hale getirilmiştir. Arıtma Tesisini İller Bankası tarafından yaptırılmış ve 1993 yılında hizmete girmiştir. Tesisin kapasitesi 500 lt/sn (43.200 m³/gün) dir. Tabakhane deresinden gelen su yetersiz olduğunda Dedekuyu, Pınarbaşı ve Şehiriçi derin kuyuları devreye girmektedir. Dedekuyu mevkiinde 12 adet, Pınarbaşı mevkiinde 7 adet, şehir içinde 5 adet derinkuyu mevcuttur. Şehrimiz ve civar yerleşim alanlarına su temini ile ilgili Belediyemiz ve DSİ. Genel Müdürlüğü arasında imzalanan protokol çerçevesinde DSİ. 21. Bölge Müdürlüğü 211. Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan proje kapsamında İkizdere Barajı, İçmesuyu Terfi merkezi, İkizdere Barajı Terfi merkezi arası, Terfi merkezi mevcut (Topyatağı) İçmesuyu Arıtma Tesisini arası, Terfi merkezi yeni içmesuyu arıtma tesisi arası ,Tersip havuzları (Zeytinköy), mevcut içmesuyu arıtma tesisi arası isale hattı inşaat ve yapım işleri bitirilmiştir. İçmesuyu terfi merkezi belediyemizce devir alınmış olup şehrimizin su ihtiyacı için

İkizdere barajından su alınmaya başlanmıştır. Balıkköy mevkiindeki yeni İçmesuyu Arıtma tesisi inşaatı ile Zeytinköy mevkiinde bulunan tersip havuzlarındaki regülatör inşaatı 2013 yılı içerisinde tamamlanmıştır. 2013 yılı içinde Kemer mahallesinde 1 adet, Ilıcabaşı mevkiinde 1 adet olmak üzere 2 adet 10,000 m³ lük içmesuyu depo inşaatlarına başlanmıştır. Ayrıca yeni içmesuyu arıtma tesisi ile bu 2 su deposu arası iletim hatlarının ve bu su depoları ile Işıklı ve Çeştepe yerleşim birimleri arası iletim hatlarının inşaat işlerine de başlanmıştır. Temin edilen suyun şehir şebekesine aktarılması için;

Arıtma Tesisi Topyatağı mevkiinde DM-1 deposu 4800 m³

Kalfaköy de Nazırlar DM-2 deposu 3300 m³

Kemer Mahallesinde DM-3 deposu 4500 m³

Zafer Mahallesi Aytepe Deposu 600 m³ olmak üzere (toplam 13.200 m³) kapasiteli depolar mevcuttur.

Dedekuyu mevkiinde bulunan derin kuyulardan alınan sular toplanarak Kemerde bulunan DM-3 deposuna aktarılmakta ve burada klorlama işlemi yapılmaktadır. Pınarbaşı mevkiinde bulunan derinkuyulardan alınan sular Nazırlar DM-2 deposuna aktarılmakta ve klorlama işlemi yapıldıktan sonra kentin şebekesine aktarılmaktadır. Şehir içinde bulunan derin kuyular ise kuyu üzerinde otomatik olarak klorlama yapılmakta ve şebekeye aktarılmaktadır.

Derinkuyulardan, depolardan, kentin uç noktalarından ve belirli noktalarından(özel olarak oluşturulan numune alma kabinlerinden) su numuneleri alınarak fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik su analizleri rutin olarak ISO 9001:2008 Kalite Belgesine sahip İçmesuyu Arıtma Tesisinde bulunan Su Analiz Laboratuvarında yapılmaktadır. Şehrin belirli noktalarında oluşturulan numune alma kabinlerinden İl Sağlık Müdürlüğü ekipleri ile beraber aynı anda alınan su numunelerinin fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik su analizleri hem Belediyenin Laboratuvarında hem de Halk Sağlığı Laboratuvarında yapılmaktadır. Su Analiz Laboratuvarına ait analiz raporları periyodik olarak İl Sağlık Müdürlüğüne yazı ile gönderilmektedir. Halk Sağlığı Laboratuvarı tarafından yapılan analizlere ait analiz raporları da Belediyeye gönderilerek bu şekilde bağımsız laboratuvar analiz sonuçları ile bilgilendirme sağlanmaktadır.

Ayrıca il genelinde kaynaklara (Baraj, Kuyu, Kaynak, Akarsu vs) göre çekilen su miktarları yukarıda tabloda verilmiştir.

B.4.2. Sulama

Aydın Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2013 yılı Tarım Master Planına göre Büyük Menderes ırmağının suladığı bereketli ovalar üzerinde 800.700 ha alanda kurulu İlimizin % 45,3'ünde yani 363.215 hektarında tarım yapılmaktadır. Tarım yapılan 363.215 hektar alanın 216.389 (%59,5) hektarında ise sulu tarım yapılmaktadır.

DSİ tarafından 147.341 ha, İl Özel İdaresi tarafından 6.079 ha, Halk Sulaması ile 60.771 ha, Toprak su kooperatifi sulamaları ile de 2.198 olmak üzere toplam 216.389 ha alan sulanmaktadır.

Sulama yöntemlerine ilişkin bilgi edinilememiştir.

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizde salma sulama yapılan alanlar, ve bu alanlarda kullanılan su miktarlarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almıştır.

**Çizelge B.11–Aydın Toprak-Su Kooperatiflerince İşletilen Sulamalar
DSİ 21. Bölge Müdürlüğü-2014-2015 Yılı**

Sulama Adı	Sulama Ünitesi Adı	Bulunduğu Yer		İşletmeye Açıldığı Yıl	Sulama Alanı Net (ha)			Kuyu Adedi	
		İl	İlçe		Brüt	2013 Yılı Kesin	2014 Yılı Program	2013 Yılı Kesin	2014 Yılı Program
Ataeymir	Ataeymir	Aydın	Karacasu	1983	-	370	370	8	8
Geyre	Geyre	Aydın	Karacasu	2005	-	200	200	5	5
Palamutçuk	Palamutçuk	Aydın	Karacasu	1994	-	150	150	2	2
Horsunlu	Horsunlu	Aydın	Kuyucak	2005	-	160	160	6	6
Sinekler	Sinekler (5.Eylül)	Aydın	Kuyucak	2005	-	167	167	4	4
Yöre	Yöre	Aydın	Kuyucak	1981	-	125	125	3	3
Kızılcaköy	Kızılcaköy	Aydın	Merkez	2005	-	198	198	3	3
Bozyurt	Bozyurt	Aydın	Nazilli	2005	-	96	96	3	3
S.hisar Mkz.	S.hisar Mkz.	Aydın	S.hisar	1980	-	500	500	14	14
Atça	Atça	Aydın	S.hisar	1989	-	470	470	19	19
DSİ 211.ŞUBE MÜD.-AYDIN TOPLAMI					-	2436	2436	67	67

B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı
(VERİ MEVCUT DEĞİL)

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

İlimizde enerji üretme amacıyla su kaynaklarımız üzerinde kurulan hidroelektrik santrallerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

**Çizelge B.12–Aydın Toprak-Su Kooperatiflerince İşletilen Sulamalar
DSİ 21. Bölge Müdürlüğü-2014-2015 Yılı**

<http://www2.dsi.gov.tr/bolge/dsi21/aydin.htm#baraj>

	İşletmedeki barajlar ve hidroelektrik santraller		İnşa halindeki barajlar ve hidroelektrik santraller
Barajın Adı	Kemer Barajı	Çine Adnan Menderes Barajı	Gökbel Barajı
Barajın Yeri	Aydın-Bozdoğan	Aydın-Çine	Aydın-Çine
Akarsuyu	Akçay	Çine Çayı	Çine Çayı
Amacı	Sulama-Enerji-Taşkın Koruma	Sulama-Enerji-Taşkın Koruma	Sulama - Enerji
İnşaatin (başlama-bitiş) yılı	1954 - 2003	1995 - 2010	2013 - 2016
Gövde dolgu tipi	Beton Ağırlık	SSB - Silindirle Sıkıştırılmış Beton	Ön yüzü beton kaplamalı kaya dolgu
Gövde hacmi	0,74 hm ³	1,41 hm ³	0,40 hm ³

Yükseklik (talvegden)	108,5 m	120 m	43,20 m
Normal su kotunda göl hacmi	419,2 hm ³	350 hm ³	
Normal su kotunda göl alanı	12,1 km ²	9,34 km ²	
Sulama alanı	58.930 ha	22.358 ha	6 465 ha
Güç	48 MW	47,20 MW	5,6 MW
Yıllık Üretim	150 GWh	118 GWh	24,54 GWh

B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

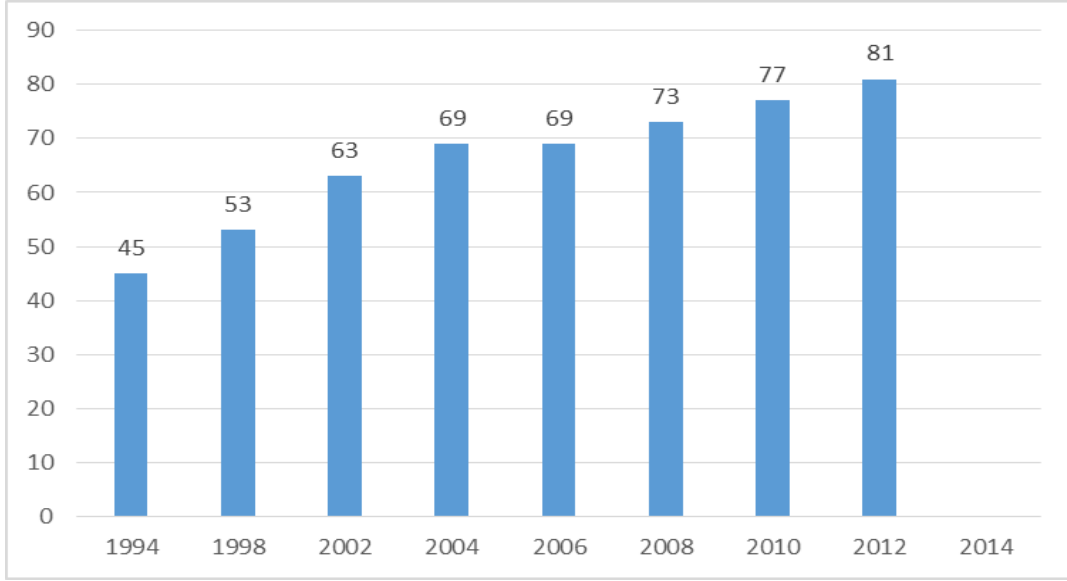
(VERİ MEVCUT DEĞİL)

B.5. Çevresel Altyapı

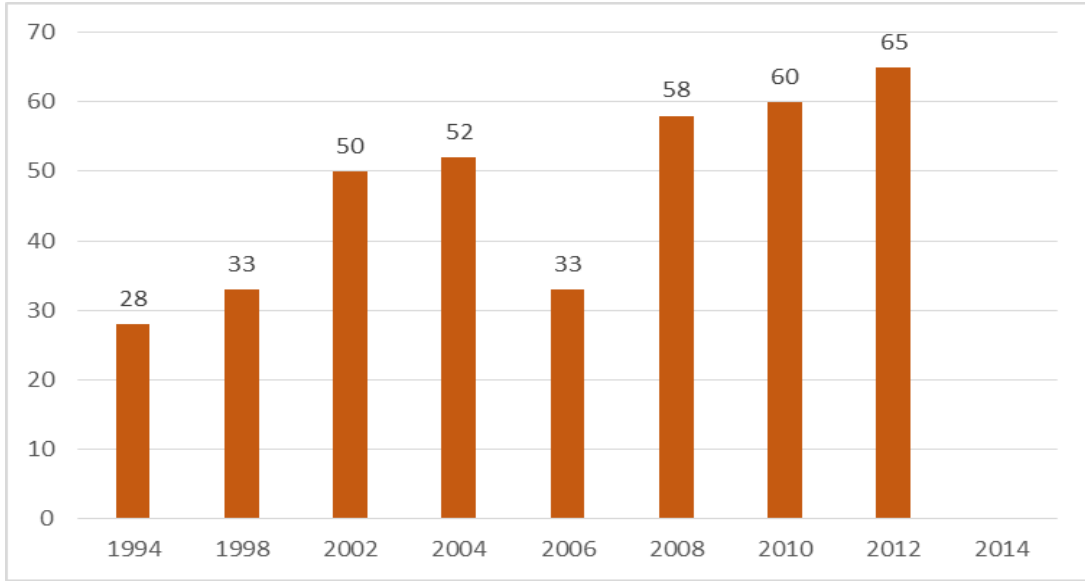
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

Çizelge B.13–Aydın Belediyelerce 1994-2012 Yılları Kanalizasyon Sistemi, Hizmet Verilen Nüfus Durumu (TÜİK, 2012) <http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeatiksuzul>

	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Kentsel Kanalizasyon sistemi ile hizmet verilen belediye sayısı	9	13	21	27	26	26	29	29	17
Kanalizasyon sisteminden hizmet alan Belediye Nüfusu	616.943	619.618	663.127	665.220	688.430	688.430	736.465	758.496	
Aydın Belediyeleri Toplam Nüfusu									
Kanalizasyon sistemi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)	45	53	63	69	69	73	77	81	
Atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren Belediye sayısı	2	2	8	10	7	15	16	19	
Atık su arıtma tesisi hizmeti verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı	28	33	50	52	33	58	60	65	

Grafik B.4- Aydın İlinde Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı (TUİK, 2012)

Grafik B.5- Aydın İlinde Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (TUİK, 2012)

Belediyenin atıksu arıtma tesis(ler)inden çıkan arıtma çamurlarının analizine ilişkin veri mevcut değildir.

**Çizelge B.14 – Aydın İlinde 2014 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

Yerleşim Yerinin Adı			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)	
			Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi İlçeler	Bozdoğan	Eymir Mahallesi AAT	X			X	X		100	0.001	35617647D 4169143K Eymir Deresi		1.000	10 ton/yıl	
		Toki Konutları AAT							180	0.0017	Deliçay		1.500		
		Bozdoğan Genel AAT							1000	0.0139	35616447D 4172570K Bozdoğan Deresi		7.500		
		Madran Mahallesi AAT							120		Kuru Dere Yatağı		1.000		
		Yazıkent AAT							190	0.0017	35621955D 4172622K Gürlek Deresi		2.000		
	Buharkent	Buharkent Savcılıklı AAT		x		x	x		*		35652525D 4201774 K Büyük Menderes		AAT hizmete alındığında 8.720 kişilik nüfusa hizmet verecektir. AAT'nin 2016 yılında hizmete alınması planlanmaktadır.	*	
	Çine	Çine AAT	x						x	3.000	0.034	35590425D 4160483K Çine Çayı		20.000	10 ton/yıl
		Akçaova AAT (Doğal)								224	0.0052	Helvacı Deresi		2.600	
	Didim	Didim AAT	x			x	x			40.000	0.58	Ege Denizi		300.000	300 ton/yıl
		Akbük AAT								500	0.028	Sulama		2.500	

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
Efeler	Doğu AAT	x			x	x		53.531	0.62	Büyük Menderes		176.000	500 ton/yıl
	Dalama AAT(Doğal)	x					400			35 588662D		1.750	
	Umurlu AAT		x		x	x		2.400	0.0036	41 85000K DSİ Kurutma Kanalı		*	
	Aydın Otogar	x			x	x		300		0.0035	35S,574068D, 4183584K Sulama	0.0034	1500
Germencik	Germencik		x		x	x		5.000		DSİ Kurutma Kanalı		-	-
İncirliova	İncirliova		x		x	x		3.000		DSİ Kurutma Kanalı		-	-
Karacasu	Karacasu AAT				x	x		1.000	0.011	Özdere		5.000	5 ton/yıl
	Ataeymir AAT(Doğal)	x						150	0.0024	Dandalaz Çayı		1.200	
	Yenice AAT(Doğal)							200	0.0023	Dandalaz Çayı		1.100	
Karpuzlu	Karpuzlu	x			x	x		200	0.002	Karaçay Çayı		İnşaatı tamamlanmış fakat işletmede değil. İşletmeye alınınca 9000 kişiye hizmet verecek.	-

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
Koçarlı	Bıyıklı AAT				x	x		160		DSİ Kurutma Kanalı		1.200	
Köşk	Köşk		x										
Kuşadası	Kuşadası		x		x	x		89.794	0.87	Ege Denizi		Kuşadası AAT inşaatı tamamlanıp işletmeye alındığında yaklaşık 90.000 kişiye hizmet verecektir. Halihazırda atıksular Derin Deniz Deşarjı ile bertaraf edilmektedir.	
	Yeniköy AAT	X			X	X		112	0.0013	Kuru Dere Yatağı		750	
Kuyucak	Kuyucak AAT	x			x	x			0.013	35 628164 D 41 96177 K DSİ Kurutma Kanalı		7.000	5 ton/yıl
	Başaran AAT(Doğal)	x						140	0.0026	35 635319 D 41 94677K Dandalaz Çayı		1.400	
	Horsunlu AAT(Doğal)		x					1.000	0.087	Büyük Menderes		0	
	Pamukören AAT(Doğal)	x						400	0.0061	Büyük Menderes		2.900	
	Kurtuluş AAT(Doğal)		x					500	0.0031	Büyük Menderes		0	

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
Nazilli	Yamalak AAT(Doğal)	x					300	0.0033	Büyük Menderes		1.750	100 ton/yıl	
	Nazilli AAT						24000	0.31	Büyük Menderes		80.000		
	İsabeyli AAT	x			x	x	300	0.0087	DSİ Kurutma Kanalı		1.500		
Söke	Söke	x			x	x	28.224	0.57	DSİ Kurutma Kanalı		115,936	50 ton/yıl	
Sultanhisar	Sultanhisar AAT	x			x	x	980	0.008	DSİ Kurutma Kanalı		6000	5 ton/yıl	
	Atça 1 AAT	x			x	x	600	0.008	DSİ Kurutma Kanalı		7500		
	Atça 2 AAT	x			x	x	600	0.008	DSİ Kurutma Kanalı				
Yenipazar	Yenipazar	x			x	x	600	0.012	35 604042 D 41 88261K DSİ Kurutma Kanalı		6500	3 ton/yıl	

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge B.15 – Aydın İlinde 2014 Yılı OSB’lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, OSB Bilgi Sitesi, <https://osbbs.sanayi.gov.tr/>)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı	Deşarj Koordinatları	Açıklamalar
AYDIN	Var	2500 m ³ /gün	F+B+K		Musluca çayı	35S586740 D 4186706 K	
ASTİM	Var	1700 m ³ /gün	F+B+K		Dsi kurutma kanalı	35S578058 D 4187205 K	
NAZİLLİ	Yok	-	-	-	Büyük menderes	35 616 657 D 41 93126 K	Nazilli Belediyesi ve O.S.B Yönetimi arasında yapılan protokol ve meclis kararı doğrultusunda Aydın Büyükşehir Belediyesi’ne ait AAT’ye verilmektedir.
ORTAKLAR	Var	2000 m ³ /gün	F+B+K		Naipli çayı	35S544801 D 4190349 K	
ÇİNE	Proje aşamasında						
SÖKE	Yok	-	-	-	-	-	Fosseptiklerde biriktirilen atıksular Söke Belediye Başkanlığına ait vidanjörler ile çektilererek Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı Söke Atıksu Arıtma Tesisine gönderilmektedir.
BUHARKENT	Yok	-	-	-	-	-	Faaliyette herhangi bir tesis yok.

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

İlimizde; Efeler Merkez, Kuşadası ve Didim ilçelerinde toplam 3 adet katı atık düzenli depolama ve bertaraf tesisi bulunmaktadır. Merkez düzenli depolama tesisi Aydın’ın kuzey doğusunda Doğan köyü mevkiinde bulunmaktadır ve 12.07.2007 tarihinde faaliyete geçmiştir. Katı atık bertaraf tesisi toplam 170.000 m² lik alan üzerine kurulmuştur. Merkez katı atık bertaraf tesisinde yaklaşık 900.000 m³ hacimli, yeraltı sularına ve dolaylı olarak toprak ve bitki örtüsüne zarar vermesini engelleyecek özel sızdırmaz malzemeler (jeosentetik kil örtü ve 2 mm HDPE membran) ve güçlendiricilerle donatılmış depolama lotları ve 3600 m³ hacme sahip sızıntı suyu havuzu mevcuttur.

Kuşadası düzenli depolama alanı; Kuşadası ilçesinin güneydoğusunda Kirazlı Köyü yakınında Tülüoğlu mevkiinde yer almaktadır. 36 ha büyüklüğündeki alanda atık kabul ünitesi, düzenli depolama ünitesi, ters ozmos sızıntı suyu arıtma tesisi, gaz yakma ünitesi ve pilot kompost ünitesi yer almaktadır.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İlimizde Yerel Yönetimlerce Atıksuların geri kazanılması konusunda yapılan bir çalışma bulunmamakla birlikte Kuşadası ve Didim İlçelerinde kurulu ve faaliyet gösteren Turizm Tesisleri ve Konutlarda oluşan ve arıtılan evsel atıksular işletme sahaları içerisinde yeşil alanlarda (çim) sulama amaçlı kullanılarak geri kazanılmaktadır.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

İlimizde 2015 yılı itibariyle kirlenmiş sahalara ve kirleticilere ilişkin <http://kirlenmissahalar.cevre.gov.tr/> sistemine veri girişi yapmaları sağlanmış söz konusu verilerin Müdürlüğümüzce değerlendirmesi sürdüğünden İl Müdürlüğümüz tarafından henüz tespit edilen bir kirlenmiş saha mevcut değildir.

Çizelge B.16.-Aydın İlinde 2014 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler (Kaynak, yıl)

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirletici faaliyetler var mı?			

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
		Var	Yok	
1.				
2.				
3.				

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.6.2. Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı

İlimizde arıtma çamurları toprakta kullanılmamaktadır.

Kuşadası düzenli depolama alanında; 2014 yılında toplam 123.100 ton evsel atık, 160 ton arıtma çamuru ve 2572 ton organik atık depolanmıştır.

B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Madencilik faaliyetlerinin izin alınması aşamasında; söz konusu alan Orman Alanı olarak tanımlanan alanlardan ise Orman İşletme Müdürlüğüne faaliyet sahibinden ağaçlandırma bedeli, toprak bedeli, arazi kullanım bedeli ve fon bedelleri alınarak gerek faaliyet aşamasında gerekse faaliyet sonunda söz konusu alanda ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmaları takip edilerek sahanın ağaçlandırılarak terk edilmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, madencilik faaliyetleri ÇED Yönetmeliği kapsamında yer aldığından söz konusu alanlarla ilgili Yönetmelik uyarınca hazırlanan raporda gerek faaliyet esnasında gerekse faaliyet sonrasında alınması gereken önlemler ile rehabilitasyon ve ağaçlandırma çalışmaları ile ilgili gerekli taahhütler alınarak, izlenmesi yapılmaktadır.

Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin olarak oluşturulan komisyon tarafından yerinde inceleme yapılarak, arazi üzerinde yapılan çalışmaların yakın çevresine uyum içerisinde yeniden kazanımı yapılmadığı incelenip değerlendirilmektedir. Bu kapsamda 2012 yılında iki adet doğaya yeniden kazandırma projesi incelenip değerlendirilmiştir.

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.17 – Aydın İlinde 2014 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları (Aydın Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2014)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	24.579	299.548
Fosfor	6.094	
Potas	2.625	
TOPLAM	33.298	

Çizelge B.18 – Aydın ilinde 2014 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb) (Aydın Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2014)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Böcek mücadelesi	222.982kg + 271.325 lt.	
Herbisitler	Yabancı ot Mücadelesi	38.709 kg + 399.783 lt.	
Fungisitler	Mantarlarla mücadele	106.751 kg + 24.611 lt.	
Rodentisitler	Kemirgenlerle mücadele	3.484 kg + 200 lt.	
Nematositler		2.336 kg. + 133.909 lt.	
Akarisitler		6.868 kg. + 94.000 lt.	
Kışlık ve Yazlık Yağlar	Akarlarla mücadele		
DİĞER			
TOPLAM		3.811.130 kg + 923.828 lt.	

Çizelge B.19 - Aydın İlinde 2014 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları (Aydın Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2014)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

Toprak ve su kaynakları için sürdürülebilir değerler çerçevesinde kurum ve kuruluşların eşgüdümü içerisinde yönetim modellerinin oluşturulması oldukça önemlidir. Ekolojik kıstaslar çerçevesinde bu kaynakların izlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda eldeki envanterlerden veri tabanlarının oluşturulması zaman içerisindeki toprak ve su kaynaklarındaki değişimlerin tespiti yapılması gerekmektedir. Aydın gibi tarımsal niteliği ile öne çıkan bir ilde tarımda kullanılan gübre ve ilaçların analiz sonuçları ve reçete gibi somut belgelerle kullanılması bir zorunluluk olmalıdır.

Kaynaklar

- Aydın Büyükşehir Belediyesi
- DSİ 21.Bölge Müdürlüğü
- Aydın Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2014
- Aydın İl Çevre Durum Raporu 2013

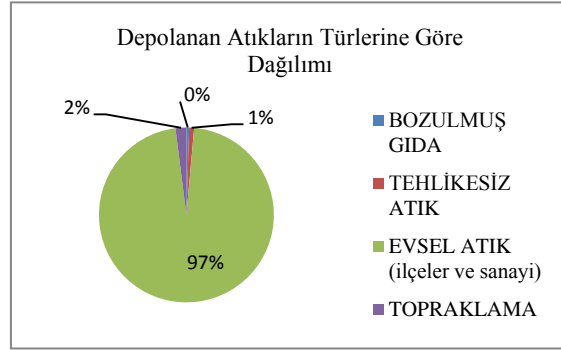
C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

6360 Sayılı Kanun ile Aydın Belediyesi, Büyükşehir Belediyesi olmuş ve sorumluluk alanı il sınırına kadar genişlemiştir. Büyükşehir Belediye Kanunu'na göre bu alanda oluşan atıkların bertarafı ile ilgili yükümlülük de Aydın Büyükşehir Belediyesine ait olmuştur. Atık toplama ve taşıma faaliyetleri ilçe belediyeleri tarafından yürütülmektedir. Kuşadası ve Didim'de bulunan katı atık bertaraf tesisleri Aydın Belediyesi tarafından devir alınmış ve işletilmektedir. 2014 yıl sonu verilerine göre Belediye sınırlarında oluşan evsel atık miktarı 37.007.150 ton; sanayiden gelen evsel nitelikli atık miktarı 105.500 ton olarak gerçekleşmiştir. Toplama ve taşıma faaliyetleri ilçe belediyeleri tarafından yürütülmektedir.

Efeler Merkez Düzenli Katı Atık Depolama Tesisinden Görünüm

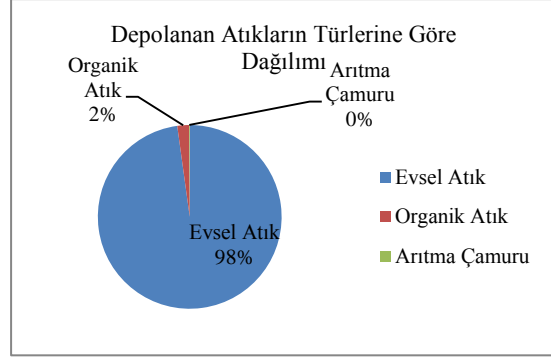
Grafik C.1 Aydın İli Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi 2014 Yılı Katı Atık Kompozisyonu

Aydın Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı Atık Yönetimi Şube Müdürlüğü bünyesinde Efeler Merkez, Kuşadası ve Didim ilçelerinde toplam 3 adet düzenli katı atık depolama ve bertaraf tesisi bulunmaktadır. Her üç tesiste de çöp sızıntı suyunu toplamak amacıyla sızıntı havuzları bulunmaktadır. Bu havuzlarda toplanan sızıntı suları; merkez katı atık tesisinde geri devirle buharlaştırılıyor, Didim katı atık tesisinde kimyasal arıtmayla sulama suyu olarak kullanılarak deşarj ediliyor, Kuşadası katı atık tesisinde ise ters ozmos ile arıtım yapıldıktan sonra yangın söndürme deposuna basılmaktadır.

Merkez düzenli depolama tesisi Aydın'ın kuzey doğusunda Doğanköy Mevkiinde bulunmaktadır ve 12.07.2007 tarihinde faaliyete geçmiştir. Katı atık bertaraf tesisi toplam 170.000 m² lik alan üzerine kurulmuştur. Merkez katı atık bertaraf tesisinde yaklaşık 900.000 m³ hacimli, yeraltı sularına ve dolaylı olarak toprak ve bitki örtüsüne zarar vermesini engelleyecek özel sızdırmaz malzemeler (jeosentetik kil örtü ve 2 mm HDPE membran) ve güçlendiricilerle donatılmış depolama lotları ve 3600 m³ hacme sahip sızıntı suyu havuzu mevcuttur. Merkez katı atık düzenli depolama ve bertaraf tesisinde Koçarlı, Karpuzlu, Germencik, Çine, Efeler Belediyesi, Sultanhisar, İncirliova İlçelerinde oluşan evsel nitelikli katı atıklar bertaraf edilmektedir.

Kuşadası Düzenli Katı Atık Depolama Tesisinden Görünüm

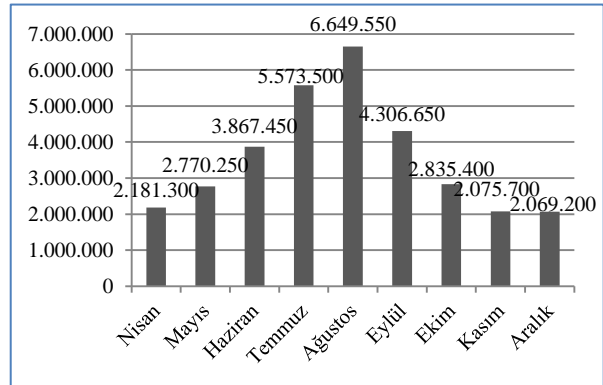

Grafik C.2 Aydın İli Kuşadası Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinin 2014 Yılı Katı Atık Kompozisyonu

Kuşadası düzenli depolama alanı; Kuşadası ilçesinin güneydoğusunda Kırazlı Köyü yakınında Tülüoğlu mevkiinde yer almaktadır. 36 ha büyüklüğündeki alanda atık kabul ünitesi, düzenli depolama ünitesi, ters ozmos sızıntı suyu arıtma tesisi, gaz yakma ünitesi ve pilot kompost ünitesi yer almaktadır. 2009 Aralık ayında çöp alınmaya başlanan tesiste hacimleri 335.000 m³, 403.000 m³ ve 802.000 m³ olan 3 adet lot bulunmaktadır. 2014 yılında toplam 123.100 ton evsel atık, 160 ton arıtma çamuru ve 2.572 ton organik atık depolanmıştır. Sahaya Kuşadası ve Söke Belediyeleri'nin atıkları kabul edilmektedir.

Didim Düzenli Katı Atık Depolama Tesisinden Görünüm

Grafik C.3 Aydın İli Didim Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinin 2014 Yılı Katı Atık Kompozisyonu

Didim düzenli depolama alanı yaklaşık 280.000 m² lik bir alana kurulmuş olup 3 Lot halinde 136.459 m² lik alanda depolama yapılması planlanmıştır. Didim katı atık depolama tesisi Didim ilçesi şehir merkezine 12.3 km mesafede, Akköy'ün 4 km güneyinde, Taşburun Mevkiinden 5 km içerde yer almaktadır. Didim katı atık düzenli depolama tesisinde Didim İlçesi ile ilçeye bağlı köy ve mahallelerinde oluşan evsel nitelikli katı atıklar bertaraf edilmektedir. 2014 yılında toplam 37.112.650 ton atık depolanmıştır.

Çizelge C.1 - Aydın İlinde 2014 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu (Aydın Büyükşehir Belediyesi-2014)

İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Geri Kazanılan Ortalama Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Atık Kompozisyonu (yıllık ortalama, %)					
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Organik	Kağıt	Cam	Metal	Plastik	Kül
Kuşadası	--	1.000.000	101.619	400	232	--	--	0,40	2,28	--	--	--	--	--	--
Söke	--	110.000	115.936	115	140	--	--	1,04	1,20	--	--	--	--	--	--
Didim	--	500.000	70.000	391,18	181,54	--	--	0,78	2,59	--	--	--	--	--	--
Efeler	--	265.000	270.835	246,554	275,815	--	--	0,93	1,02	--	759.340	--	--	17.380	--
Çine	--	46.800	50.585	6,004	17,136	--	--	0,13	0,34	--	--	--	--	--	--
Koçarlı	--	22.000	23.859	4,216	7,360	--	--	0,19	0,31	--	--	--	--	--	--
İncirliova	--	45.800	46.132	2,345	5,426	--	--	0,05	0,12	--	--	--	--	--	--
Germencik	--	42.900	43.256	0	0,353	--	--	--	0,01	--	--	--	--	--	--
Sultanhisar	--	19.500	20.910	0	2,584	--	--	--	0,12	--	--	--	--	--	--
Karpuzlu	--	11.000	11.603	0	1,004	--	--	--	0,09	--	--	--	--	--	--
İl Geneli															

Çizelge C.2 - Aydın İlinde 2014 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri (Aydın Büyükşehir Belediyesi-2014)

İl/ilçe Belediye Adı	Hangi Atıklar Toplanıyor?			Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor?*			Mevcut Bertaraf Yöntemi ve Tesis Kapasitesi/Birimi				
	Evsel*	Tıbbi	Diğer (Belirtiniz)		Toplama	Taşıma	Bertaraf	Düzensiz Depolama	Düzenli Depolama	Kompost	Yakma	Diğer (Belirtiniz)
Kuşadası	√	--	Organik	--	İlçe Belediyeleri	İlçe Belediyeleri	B.Şehir Belediyesi					
Söke	√	--	--	--	İlçe Belediyeleri	İlçe Belediyeleri	B.Şehir Belediyesi					
Didim	√	--	Bozulmuş gıda	--	İlçe Belediyeleri	İlçe Belediyeleri	B.Şehir Belediyesi					
Merkez	√	√		--	İlçe Belediyeleri	İlçe Belediyeleri	B.Şehir Belediyesi		900.000 m ³			

* Ofis işyeri dahil.

** Belediye (B), Özel Sektör (ÖS), Belediye Şirketi (BŞ) seçeneklerinden uygun olanının sembolünü yazınız.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

İlimizde, inşaat ve yıkım faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimine ilişkin sorumluluklar 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu (Madde 7 (i)) ve ilgili yönetmelik gereğince Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na verilmiştir. Aydın Büyükşehir Belediyesi olarak Resmi Gazetede 18.03.2004 tarih ve 25406 sayı ile yayımlanarak yürürlüğe giren " Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği"nin büyükşehir belediyelerine verdiği yükümlülük gereği, İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı Hafriyat ve Denetim Şube Müdürlüğü tarafından müvacir alan sınırları içerisinde hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları depolama sahaları için yer seçim çalışmaları sürdürülmektedir. Zindan Deresi sahası üzerinde kurulması planlanan 3. Sınıf düzenli depolama tesisi için kurum görüşleri alınmaya devam edilmektedir. Astim Organize Sanayi Bölgesi içinde bulunan hafriyat toprağı tekrar kullanım ve geri kazanım sahası yapılan protokolle faaliyete geçirilmiştir. Didim ilçesinde bulunan maden ocağından ayrılan tescil dışı sahanın kurum görüşleri ve Milli Emlak Müdürlüğünden izinlendirme kurum görüşleri alınacaktır.

C.3. Ambalaj Atıkları

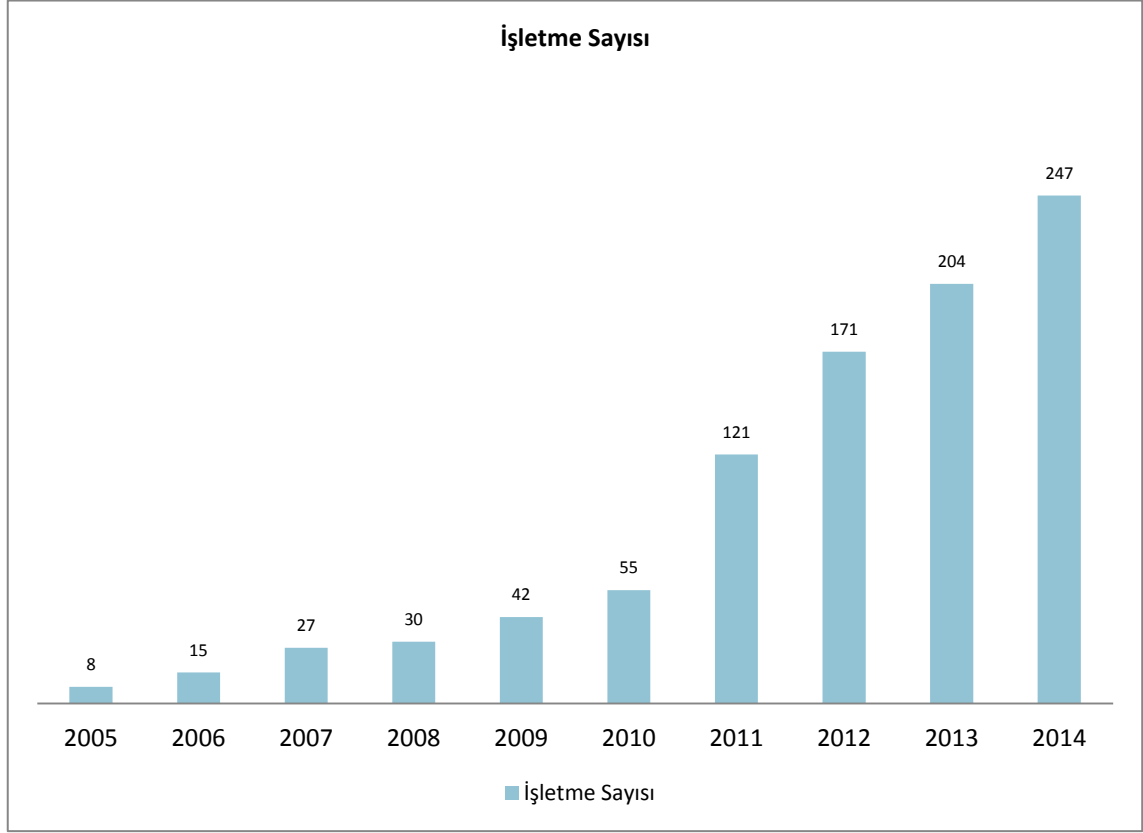
Efeler İlçesi sınırları içinde oluşan ambalaj atıklarının toplanması ve değerlendirilmesi ile ilgili sorumluluk 09/07/2014 tarihinde yapılan protokol ile Aydın Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmiştir. Merkezde 57 adet toplam biriktirme noktası vardır. Merkez katı atık bertaraf tesisi içerisinde günlük 250 ton kapasiteli ambalaj atığı toplama ayırma tesisi bulunmaktadır. İşletilmesi özel firma tarafından, yönetimi ve kontrolü Aydın Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmaktadır.

Merkezde resmi kurumlar, market, hastane ve AVM lerden oluşan 26 noktada oluşan ambalaj atıkları da kumbara yerleştirilmeden doğrudan toplanmaktadır. Toplanan atıklar Merkez Katı Atık Bertaraf Tesisi'nde bulunan ambalaj atıkları ayıklama ünitesinde değerlendirilmek üzere ayıklanmaktadır. 2014 yılında tesise getirilen ambalaj atığı miktarı 871.160 tondur.

Çizelge C.3- Aydın İlinde 2014 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Ambalaj Sistemi Portalı "Yıllık Raporlar")

AMBALAJ CİNSİ	Yurtiçinde Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktar (Kg)	Yurtiçinde Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı Y. Ki Kel	Geri Kazanılması Gereken Oran (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (Kg)	Geri Kazanılması Gereken Miktar Y-K(Kg)	Geri Kazanılan Miktar (Kg)	Geri Kazanılan Miktar Y.K (Kg)	Geri Kazanım Oranı (%)
TEKSTİL	42557		0	0		0		0,1
PLASTİK	Polietilen (PE)/Poliamid (PA)	1.111.692	44	236.474		287.848		121,7
	Polietilenterftalat(PET)/ Polikarbonat (PC)	1857.634	44	355.192		437		0,1
	Polipropilen (PP)	1260318	44	307.657		406.871		
	Polistiren (PS)	185510	44	55.631		570.436		1025,3
	Poivinihlörür (PVC)	4.468.111	44	954.954		1265.592		13253
	<i>Toplam</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	
METAL	Alüminyum	9248	44	1.644		12886		783,8
	Çelik-Teneke	9248	44	1.644		12886		783,82
	<i>Toplam</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>		<i>0</i>
KOMPOZİT	Kâğıt-Karton Ağırlıklı	385.411	44	17255		17.393		100,7
	Metal Ağırlıklı	1.480	44	0		0		0
	Plastik Ağırlıklı	336291	44	17255		17.393		100,8
	<i>Toplam</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>		<i>0</i>
KÂĞIT KARTON	4.553.031		44	1.132.664		1282213		122
CAM	56282		44	394		0		0
AHŞAP	2.955.617		5	116.083		5.667		4,8
TOPLAM	13.01.942			2239.656		2.754.115		122,97

İlimizde 2014 yılı itibariyle kayıt altına alınan, 8 adet ambalaj üreticisi, 5 adet tedarikçi ve 222 adet piyasaya süren işletme bulunmaktadır. Atık Ambalaj Sisteminde kayıt altına alınan ekonomik işletmelerin yıllara göre değişimine ilişkin Grafik C.5 aşağıda verilmiştir.

Grafik C.4- Aydın İlinde 2014 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Ambalaj Sistemi Portalı "Yıllık Raporlar")

C.4. Tehlikeli Atıklar

İlimizdeki tehlikeli atıkların miktarlarına, geri kazanım miktarlarına ve yüzdelere ilişkin tablo aşağıda verilmiştir. İlimizde 12 adet lisanslı tesis mevcuttur.

Çizelge C.4 - Aydın İlinde 2014 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-TABS, 2014)

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Aktivite kodu*	Atık Kodu**	Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)
05	050103	0,06		0,06	15	150110	1,056		1,056
06	060602	78.420		78.420	15	150110	0,020		0,020
07	070303	20.460	20.460		15	150110	167,272	167,272	
08	080111	110.030	110.030		15	150110	6,14	6,14	
08	080111	0.04	0.04		15	150110	1,049	1,049	
08	080111	7.250	7.250		15	150110	1,160	1,160	
08	080113	2.555		2.555	15	150110	2,773		
08	080113	185.510	185.510		15	150111	0,040	0,040	
08	080113	3.030	3.030		15	150202	0,023		0,023
08	080117	0.150	0.150		15	150202	0,080		0,080

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Aktivite kodu*	Atık Kodu**	Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)
08	080317	0.06		0.06	15	150202	0,060		0,060
08	080317	0.02	0.02		15	150202	16,296	16,296	
08	080317	0.229	0.229		15	150202	17,792	17,792	
09	090102	1.890	1.890		15	150202	13,12	13,12	
09	090104	1.510	1.510		16	160107	17,272	17,272	
10	100401	20.020			16	160107	12,135	12,135	
11	110108	18.300			16	160107	0,235	0,235	
11	110109	20.240	20.240		16	160110	3,258	3,258	
12	120107	0.380	0.380		16	160215	26		26
12	120109	29.360	29.360		16	160215	2,550	2,550	
12	120109	2.320	2.320		16	160506	0,120		0,120
13	130113	109,547	109,547		16	160506	2,194	2,194	
12	120110	13,750	13,750		16	160601	36,852	36,852	
12	120110	0.50	0.50		16	160602	0,463		0,463
12	120112	1			17	170410	9,240	9,240	
12	120116	2,630	2,630		18	180106	7,141		7,141
12	120120	16,320	16,320		18	180106	3,014		3,014
12	120120	1132,830	1132,830		18	180106	0,003		0,003
12	120120	1,800			18	180106	1,112	1,112	
13	130105	3,680	3,680		18	180108	7,505		7,505
13	130105	8,150	8,150		18	180108	1,308		1,308
13	130110	5,620		5,620	18	180108	0,068	0,068	
13	130111	0,085	0,085		18	180110	0,001		0,001
13	130112	0,003			18	180110	0,003		0,003
13	130204	0,820	0,820		18	180110	0,018	0,018	
13	130205	0,500		0,500	19	190205	67,550	67,550	
13	130205	0,698	0,698		19	190811	0,120	0,120	
13	130206	0,032			19	190813	7,540		7,540
13	130207	8,500	8,500		19	190813	31,600	31,600	
13	130207	6,500	6,500		19	190813	34,350	34,350	
13	130208	0,220		0,220	20	200121	0,025		0,025
13	130208	63,09	63,09		20	200121	0,128		0,128
13	130208	14,829	14,829		20	200121	0,005		0,005
13	130208	3,322	3,322		20	200121	0,005		0,005
13	130208	30,23	İHRACAT		20	200121	1,187	1,187	
13	130506	1030,76	1030,76		20	200121	1,631	1,631	
13	130701	0,295		0,295	20	200121	0,056	0,056	
13	130702	0,440	0,440		20	200121	3,381	3,381	
13	130703	2,196		2,196	20	200126	69,961	69,961	
13	130703	9,462	9,462		20	200103	0,119		0,119
14	140603	0,068	0,068		20	200135	0,920	0,920	
					20	200135	4,467	4,467	

*Atık Yönetiminin Genel Esasları ya da tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde tanımlanan 2 rakamlı aktivite tipini gösterir.

** Aynı yönetmeliklerde her bir aktivite için sıralanan tehlikeli atık kodu (6 rakamlı).

C.5. Atık Madeni Yağlar

Atık motor yağların toplanması ve bertaraf edilmesi için 26.02.2015 tarihinde Petrol Sanayi Derneği ile Aydın Büyükşehir Belediyesi arasında protokol imzalanmıştır. Aydın Büyükşehir Makine İkmal Dairesi Başkanlığı şantiyesinden imzalanan protokol çerçevesinde 27.02.2015 tarihinde 7.800 litre ve 02.03.2015 tarihinde 6.600 litre atık motor yağı toplanması ve bertaraf edilmesi sağlanmıştır.

**Çizelge C.5 – Aydın İlinde Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (ton)	Nihai bertaraf (ton)
2008		-	
2009		18270	
2010		24595	
2011		15870	
2012		2850	
2013		26,494	
2014		11,090	

**Çizelge C.6 – Aydın İlinde 2014 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler
(Kaynak, yıl)**

Atık Madeni Yağ Üreten Resmi ve Özel Kurum/ Kuruluş Sayısı	Toplanan Atık Yağ Beyan Form Sayısı	Toplam Atık Madeni Yağ Miktarı (ton/yıl)		Atık Madeni Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Geri Kazanım Tesisi		Yok
		Atık Motor Yağ	Atık Sanayi Yağ	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı		
						Lisanslı	Lisanssız	

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

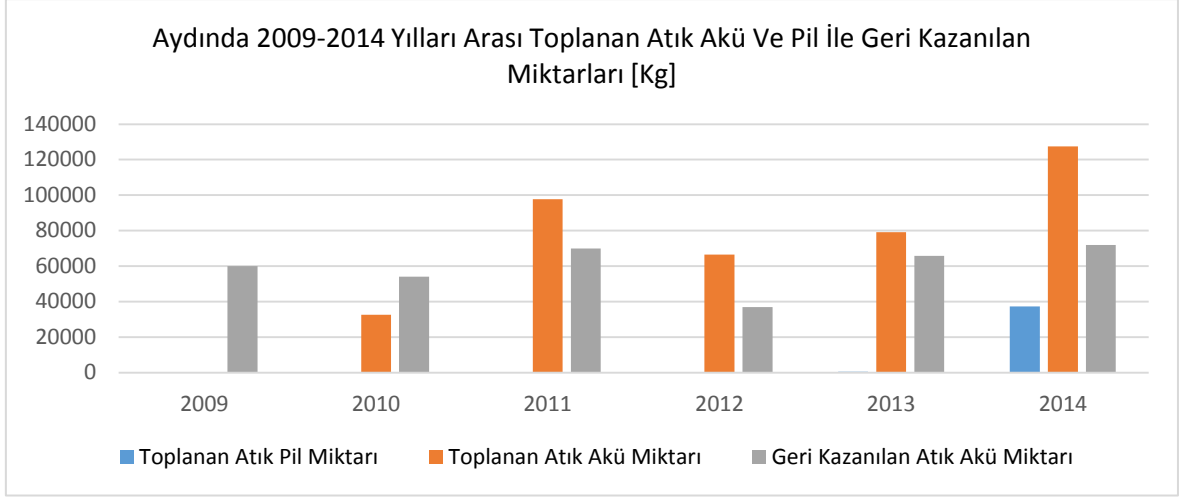
**Çizelge C.7 – Aydın İlinde Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları
(Kaynak, yıl)**

YIL	Ürün Miktarı (Ton) (Kalıp Yağı + Harman Yağı + Jüt Yağı)
2010	
2011	
2012	
2013	
2014	

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

**Çizelge C.8 – Aydın İlinde 2014 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

APA Taşıyan Lisanslı Araç Sayısı	Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
	Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
1	1		127.465	1	525	127.465	

Grafik C.5 – Aydın İlinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı (Ton) (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Çizelge C.9 – İlimizde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı (Ton) (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kurşun	60	54	70	37	65,8	72
Plastik	4	4	5	2	6,48	10,080
Cüruf	2	6	9	5	10,8	18,220
Asitli Su						
TOPLAM	66	64	84	44	83,08	100,300

Çizelge C.10 – İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg) (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

2010	2011	2012	2013	2014
32671	97641	66505	7.916,00	127.465

Çizelge C.11- İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg) (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

2011	2012	2013	2014
207	400	600	37,315

Çizelge C.12 – İlimizde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi (Adet) (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

2011	2012	2013	2014
3	4	4	4

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

**Çizelge C.13 - İlimizde 2014 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

Bitkisel Atık Yağlar İçin Geçici Depolama İzni Verilen Toplam Depo		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)			Bitkisel Atık Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
Sayısı	Kapasitesi (ton)	Kullanılmış Kızartmalık Yağ	Diğer (Belirtiniz)	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	69,961	-	-	-	-	-	

**Çizelge C.14-İlimizde 2009-2014 Yılları Arasında Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lisanslı Araç Sayısı	-	-	-	-	-	-

C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller

12 Kalıcı Organik Kirleticilerden biri olan PCB'ler bir grup aromatik klorlu bileşik olan poliklorlu bifenillere verilen genel isimdir. PCB'lerin zararlı etkileri, bu maddelerle kirletilmiş gıda ve içecekler tüketildiğinde veya bu maddeler teneffüs edildiğinde, yutulduğunda ya da deriyle temas ettiğinde ortaya çıkmaktadır. PCB'ler bertaraf veya başka herhangi bir amaçla yakıldıklarında tam bir yanma meydana gelmezse, çok daha zararlı etkilere sahip furanlar (PCDF) ve dioksinler (PCDD) yan ürün olarak ortaya çıkmaktadır.

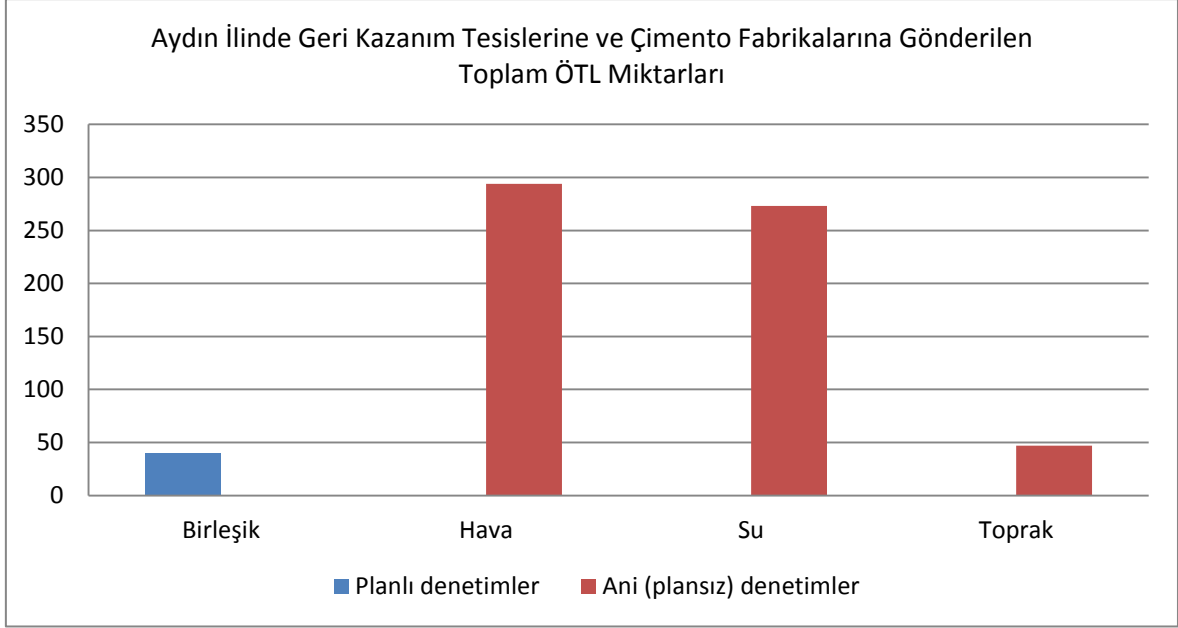
(VERİ MEVCUT DEĞİL)

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

2014 yılında Belediyemiz birimlerinden çıkan 31.620 kg kullanılmayacak durumda olan ömrünü tamamlamış lastikler 25.11.2006 tarih ve 26357 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında Büyükşehir Belediyesi ve TASK (Atık Yönetim Enerji Geri Kazanım San. ve Tic. A.Ş.) arasında yapılan protokolle ilgili firmaya devredilmiştir.

Çizelge C.15 - İlimizde Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	1	1500	1176,25	-	-	-

Grafik C.6 – Aydın İlinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (Ton/Yıl)
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Çizelge C.16 – İlimizde 2014 Yılı Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları
(ton/yıl)
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

	2011	2012	2013	2014
Geri Kazanım Tesisi				
Çimento Fabrikası	175,5	819,36	920,4	1176,25

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (implantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

**Çizelge C.17 – Aydın İlinde 2014 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri		AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri		Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi		İşlenen AEEE Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)	Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

“Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında Aydın Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı Makine ve İkmal Şube Müdürlüğüne Aydın ilinde teslim alınan hurda araçlar birikim oranına göre işleme yapılmadan MKE ye gönderilmektedir.

**Çizelge C.18- İlimizde 2014 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

Oluşturulan ÖTA Teslim yerleri	ÖTA Geçici Depolama Alanı		ÖTA İşleme Tesisi		İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
1	1	1000	--	--	--

C.12. Tehlikesiz Atıklar

“Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik” 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile atıkların oluşumlarından bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetimlerinin sağlanmasına yönelik genel esaslar belirlenmiştir. Aynı zamanda Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile Avrupa Birliği mevzuatının ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması sağlanmıştır.

Yönetmelikte “atık”, “üretici”, “sahip”, “yönetim”, “toplama”, “bertaraf” ve “geri kazanım” tanımları yapılmakta, atık yönetimi ilkeleri sıralanmakta, geri kazanım ve bertaraf faaliyetlerini yapan işletmeler için lisans ve kayıt tutma zorunluluğu getirilmekte, atık yönetim maliyetinin finansmanı ile ilgili hükümlere yer verilmektedir. Ayrıca atık kategorileri, atık bertaraf ve geri kazanım faaliyetleri ile 839 atık türü liste olarak verilmiştir.

Söz konusu 839 atık türünden 434 tanesi tehlikesiz atık özelliğindedir. Bu atıklardan tehlikeli atıklar, ambalaj ve evsel atıklar gibi atık türlerinin yönetimine ilişkin usul ve esaslar ilgili Yönetmeliklerle belirlenmiştir. Ancak, üretimden kaynaklanan bazı tehlikesiz atıkların yönetimi boşlukta kalmıştır. Bu aşamada bazı tehlikesiz atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden geri kazanım faaliyetlerinin yönetilebilmesi amacıyla Bakanlığımızca “Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği” hazırlanmış ve 17 Haziran 2011 tarih ve 27967 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tehlikesiz atıkların düzenli depolama faaliyetleri, 26 Mart 2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik” kapsamında yürütülmektedir. Yönetmeliğin Ek-2 kapsamında yapılan analiz sonuçlarına göre atıklar, I. Sınıf, II. Sınıf ya da III. Sınıfı Düzenli Depolama Sahalarında bertarafı sağlanmaktadır.

Türkiye’de tehlikesiz atık statüsünde olan ve miktar olarak oldukça fazla olan demir çelik sektöründen kaynaklanan, cüruf atıkları; Termik santrallerden kaynaklanan, kül atıkları ve daha çok biyolojik arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurları bu atık grubunda değerlendirilmektedir.

Çizelge C.19 – Aydın İlinde 2014 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
		25.042	25.042		R1			
02	020304	79.030	79.030		R9			
04	040220	352.400				352.400		D5
16	160103	3,200	3,200		R12			
16	160103	14,902	14,902		R3			
19	190805	5,050	5,050		R1			
16	160103	1176,250	1176,250		R1			

* Atık Yönetiminin Genel Esasları ya da Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde tanımlanan 2 rakamlı aktivite tipini gösterir.

** Aynı yönetmeliklerde her bir aktivite için sıralanan tehlikeli atık kodu (6 rakamlı).

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır. Söz konusu atık sınıflandırılması Çizelge C.21’de gösterilmektedir.

Çizelge C.20 – Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar Listesi

ATIK KODU	ISIL İŞLEMEN KAYNAKLANAN ATIKLAR	KATEGORİ
10 02	Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar	
10 02 01	Cüruf işleme atıkları	
10 02 02	İşlenmemiş cüruf	
10 02 07*	Tehlikeli maddeler içeren gazların arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	M
10 02 08	10 02 07 dışında gaz arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	
10 02 10	Haddehane tufalı	
10 02 11*	Soğutma suyunun arıtılmasından kaynaklanan yağ içerikli atıklar	M
10 02 12	10 02 11 dışındaki soğutma suyu arıtma atıkları	
10 02 13*	Gaz arıtımı sonucu oluşan ve tehlikeli maddeler içeren çamurlar ve filtre kekleri	M
10 02 14	10 02 13 dışındaki gaz arıtımı sonucu oluşan çamurlar ve filtre kekleri	
10 02 15	Diğer çamurlar ve filtre kekleri	
10 02 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış atıklar	

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

Çizelge C.21 – Aydın İlinde 2014 Yılı için İldeki Demir ve Çelik Üreticileri Üretim Kapasiteleri, Cüruf ve Bertaraf Yöntemi (Kaynak, yıl)

Tesis Adı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
TOPLAM			

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

Aydın ilinde kömürle çalışan termik santral mevcut değildir.

C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

Kuşadası düzenli depolama alanında, 2014 yılında toplam 123.100 ton evsel atık, 160 ton arıtma çamuru ve 2572 ton organik atık depolanmıştır. Sahaya Kuşadası ve Söke Belediyeleri'nin atıkları kabul edilmektedir.

C.13. Tıbbi Atıklar

Aydın Merkez katı atık bertaraf tesisi içerisinde yer alan tıbbi atık sterilizasyon tesisinde 192,5 kg/ h kapasiteli sterilizasyon cihazıyla Aydın Büyükşehir belediye sınırları içinde yer alan tüm sağlık kurum ve kuruluşlarından toplanan tıbbi atıklar sterilize edilerek bertaraf edilmektedir. Sterilizasyon işlemi buhar basınçlı nemli ısı yöntemi ile yapılmaktadır. Sterilizasyon tesisimiz;

- Buhar jeneratörüne saf su ayarında (demir mangan, anyon, katyon, organiklerin arıtılması) su göndermek için kurulan **su yumuşatma ünitesi**,
- Sterilizasyon cihazı için gerekli sıcaklıktaki buharı üretmek için **brülörlü buhar jeneratörü**,
- 1015 lt iç hacme sahip **sterilizasyon cihazı** olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır.

Çizelge C.22– Aydın İl Sınırları İçinde 2014 Yılında Toplanan Tıbbi Atıklar (Aydın Büyükşehir Belediyesi, 2014)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı *		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/gün	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Aydın B.şehir Bel.	√			√		2 ad	3350,62		√	√		Aydın

*Tıbbi atık taşıma aracı sayısı “adet” olarak belirtilecektir.

**Çizelge C.23- İlimizde Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	430.011	528.034	618.233	657.519	755.383	910.237

**Çizelge C.24- 2014 Yılında Aydın İli Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar
(Aydın Büyükşehir Belediyesi, 2014)**

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı *		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/Yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon /Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin Yetkili Firmasının	Tesisin Bulunduğu İl	
Aydın Merkez İlçe ve Nazilli İlçesi hariç Tüm Belediyeler (İlke Temizlik Ltd. Şti. protokol gereği 5 adet lisanslı aracı ile tıbbi atıklar toplanarak Aydın İlinde yer alan Sterilizasyon tesisine götürmektedir.)	x		x		5		188,689.00		x	x		Denizli
Aydın Belediyesi (Merkez İlçe ve Nazilli Belediyesi)	x			x		2	3350,62.00		x	x		Denizli

*Tıbbi atık taşıma aracı sayısı "adet" olarak belirtilecektir.

**Çizelge C.25- İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı
(Kaynak, yıl)**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	2620	18517	64253	39735	1200	2814.10	3538,62

C.14. Maden Atıkları

Çizelge C.26 – Maden Atıklarının Sınıflandırılması

Atık Kodu	Madenlerin aranması, çıkarılması, işletilmesi, fiziki ve kimyasal işleme tabi tutulması sırasında ortaya çıkan atıklar	Kategori
01 01	Maden kazılarında kaynaklanan atıklar	
01 03	Metalik Minerallerin Fiziki ve Kimyasal Olarak İşlenmesinden Kaynaklanan Atıklar	
01 04	Metalik Olmayan Minerallerin Fiziki ve Kimyasal İşlemlerinden Kaynaklanan Atıklar	
01 05	Sondaj Çamurları ve Diğer Sondaj Atıkları	

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

Çizelge C.27– Aydın İlinde 2014 Yılında Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı
(Kaynak, yıl)

Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi	Depolama sınıfı

(VERİ MEVCUT DEĞİL)

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Çevresel sorunların önüne geçilmesinde en temel sistematik yaklaşım atık yönetimidir. Atıkların yönetimi kapsamında Bakanlığımızın hayata geçirdiği Atık Beyan Sistemi ile atık üretilmesinden bertarafına kadar her bir aşamanın kayıt altına alınarak izlenen ve yönetilebilen bir nitelik kazanmıştır. Atık Beyan Sistemi ile atık üreticilerinin verilerinin elektronik ortamda kayıt altına alınmasında her geçen gün yapılan iyileştirmelerin çevresel değerler üzerine olumlu yansımaları belirgin olarak tespit edilebilir bir niteliktedir. Hemen hemen tüm atık türlerinde yıllar itibarıyla kayıt altına alınan atık miktarlarında bir artış trendinin olduğu görülmektedir.

Kaynaklar

- Atık Ambalaj Sistemi
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Tehlikeli Atık Beyan Sistemi

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

İlde “Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında yapılan çalışmalara değinilerek Çizelge Ç.1 oluşturulur.

“Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında Bakanlığımız internet sitesinde bulunan “SEVESO Bildirim Sistemi”nden sorgulama yapılarak Çizelge Ç.1 oluşturulabilir.

Çizelge Ç.1 – Aydın İlinde 2014 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Kuruluş	Sayısı
Alt Seviye	9
Üst Seviye	1
TOPLAM	10

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

Endüstriyel tesislerin Çıkdıkları ürün ve atıklar ile üretim şemalarını, acil durum planlarını izleme sistemleri ve kirlilik raporları ile diğer bilgi ve belgeleri Bakanlığa bildirim yükümlülüğü çerçevesinde tehlikeli kimyasallardan kaynaklı kazaların önüne geçilmesi bakımından oldukça önemlidir.

Kaynaklar

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- http://www.seveso.com.tr/#/ana_sayfa

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Milli Parklar

D.1.1 Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Milli Parkı:

Türkiye'nin ve dünyanın en benzersiz doğal alanlarından birisi olan Dilek Yarımadası – Büyük Menderes Deltası Millî Parkı 27.675 hektarlık bir alana sahiptir. Bu alanın 10.985 hektarı 19.05.1966 yılında Millî Park ilan edilen Dilek Yarımadasına, 16.690 hektarı 1994 yılında Millî Park ilan edilen Büyük Menderes Deltasına aittir.

Dilek Yarımadası - Büyük Menderes Deltası Millî Parkı, dünyada bir örneği daha olmayan; bir yanda Akdeniz'den Kafkasya'ya kadar kıyılarda yayılım gösteren neredeyse tüm bitkilerin doğal olarak bir arada görüldüğü botanik bahçesi; yırtıcı kuşları ve vahşi hayvanlarıyla bir dağlık arazi ve onu çevreleyen sualtı zenginlikleri, diğer yanda da yüzlerce kuş türünü barındıran, zengin balık çeşitleriyle bir delta ve bütün bunları çevreleyen tarihi ve kültürel zenginliklere sahiptir.

Yılda yaklaşık 600.000 yerli ve yabancı misafir Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Millî Parkı'nı ziyaret etmektedir. Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Millî Parkı sahilleri, Türkiye'nin yapılaşmanın olmadığı, en temiz ve doğal kıyılarından. Millî Park'a gelen yerli ve yabancı ziyaretçiler, düzenlenmiş alanlarda gününbirlik olarak; 2004 Yılı Uluslar arası Mavi Bayrak ödüllü koylarında deniz sporları yapabilecekleri gibi, belirlenmiş rotalarda doğa yürüyüşü, dağ bisikleti, foto safari, manzara izleme, olta balıkçılığı, kültürel yürüyüşler, kuş gözlemciliği, resim ve botanik turu etkinliklerini de yapabilmektedirler. Millî Park içerisinde 804 bitki türü belirlenmiştir. Bu bitkilerden 6'sı dünyada sadece burada görülür. Ayrıca dünyada sadece Türkiye'de bulunan 18 bitki türünü de barındırır. Yarımada kaydedilen diğer veriler şunlardır;

28 Tür memeli

42 Tür sürüngen

45 Tür Deniz canlısı

Dünyanın en nadir 10 deniz memelisinden biri olan Akdeniz foku (*Monachus monachus*)'da yarımada kıyılarında görülebilir. Bu benzersiz biyolojik çeşitlilik nedeniyle Dilek Yarımadası, Avrupa Konseyi tarafından "Flora Biyogenetik Rezerv Alanı" yani, bitki örtüsü açısından soyu tükenmekte veya genetik çeşitliliği çok azalmakta olan bir canlı türü ya da topluluklarını korumaya yönelik uluslararası düzeyde koruma alanı olarak kabul edilmiştir.

Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Millî Park'ının doğu sınırı biraz daha genişletilerek tepeler hattı ve vadilere oturtulmuştur. Büyük Menderes Deltası üzerinde ise doğuda Söke-Didim karayolunun batı kesimi esas alınmış, Menderes Köprüsü'nden itibaren ise tepeler hattına oturtularak güneyde Taş Burun mevkiinde son bulmaktadır.

Fotoğraf: Erdiñ KUTSAL

Deniz üzerinde ise kıyı çizgisinden 1.000 m denize doğru izafi bir sınır izlenerek Millî Park'ın deniz kesiminin sınırı belirlenmiştir. Bu sınırlar dâhilinde kalan Millî Park alanı 10.985 hektardan 27.675 hektara ulaşmış bulunmaktadır.

Doğanbey Köyü'ndeki Dilek Yarımadası tanıtım merkezinde Milli Park ile her türlü bilgi temin edilebilir. Milli Park içindeki yürülebilecek alanlar; İçmeler, Aydınlık, Kavaklı Burnu ve Karasu koyu'dur.

D.1.2. Tavşanburnu Tabiat Parkı

Bakanlık Makamınının 11.07.2011 tarih ve 903 sayılı olurları ile 15,87 Ha'lık alan Mesire Yeri statüsü iptal edilerek 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3. Maddesine göre Tabiat Parkı ilan edilmiştir.

Aydın Didim Karayolu üzerinde, Aydın İl merkezine 100 km, Didim İlçe merkezine 6 km mesafede yer almaktadır. Halkın günübirlik kullanımına açıktır. Gerek yöre halkının gerekse turistler için piknik yapma ve denize girme imkânı mevcuttur.

Saha üzerinde seyrek ve doğal Ardıç ağaçları bulunurken, sonradan yapılan ağaçlandırma çalışmaları ile sahaya gruplar halinde Fıstık Çamı, Okaliptus, Kıbrıs Akasyası, tek fertler halinde ise Demir Ağacı, Katalpa, Dişbudak gibi türler getirilmiştir. Kamp ve Piknik kullanımına uygun olan alanların büyük kısmında gölgeleme ortamı mevcuttur. Ağaçlık ve maki florası olarak; Sandal, Yabani Zeytin, Akçakesme, Pırnal Meşesi ve Kermes Meşesi gibi türler ile Orman Sarmaşığı, Laden, Kekik ve değişik çayır otları saha genelinde yayılmaktadır.

Tavşanburnu Tabiat Parkı; Didim gibi tarihi ve turistik bir antik kent kenarında yer alması, değişik türde ve gölgeleme ortamı oluşturan ağaç dokusuyla kaplı oluşu; sığ, temiz ve güzel denizi; güneşin doğuşu ve batışında oluşturduğu eşsiz manzara dokusu ile yüksek rekreasyon potansiyeline sahiptir.

Fotoğraflar: Ali Egemen İŞCAN

D.1.3. Bafa Gölü Tabiat Parkı:

08.07.1994 tarihinde, Bakanlar Kurulu kararıyla 12.281 hektar büyüklüğündeki alan, Bafa Gölü Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir.

Bafa Gölü Tabiat Parkı, Söke-Milas Karayolu üzerinde yer almakta olup, Aydın İli Söke ilçesine 15 km, Didim İlçesine 12 km., Muğla İli Milas İlçesine 30 km uzaklıktadır. Arkeolojik ve tarihi değerler açısından Türkiye'nin en zengin coğrafyalarından biridir. Bölge, tarihi ve doğasıyla turistlerin ve araştırmacıların özel ilgi gösterdiği bir belgedir. Birçok kuş türünü de barındıran göl, bu özelliği sayesinde uluslararası önemli kuş alanları listesinde ilk sıralarda yer almaktadır. Gerek sulak alan, gerek Tabiat Parkı olması açısından önem taşıyan Bafa Gölü, Beş Parmak Dağları ve antik kentleri ile olağanüstü güzelliklere sahiptir.

D.1.4.Şarlan Tabiat Parkı

12.03.2014 tarih ve 469 Sayılı Bakan Olur'u ile 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 3. Maddesi gereğince Şarlan Tabiat Parkı ilan edilmiştir.

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) IV. Bölge Müdürlüğü Aydın Şube Müdürlüğü sorumluluk alanında bulunan Şarlan Tabiat Parkı, Aydın İli, Çine İlçesi, İbrahimkavağı Köyü, Şarlan Mevkiinde bulunmaktadır. Çine İlçesine 10 km, Aydın'a 46 km, İzmir'e 172 km mesafededir. Ulaşım asfalt yol ile sağlanır. En yakın yerleşim yeri olan İbrahimkavağı Köyü'ne 600 metre mesafededir.

Alanın Kuzeyinde Sineklibelen Mevkii, doğusunda Osmanoğlukayası sırtı, güneyinde; Kırlangıç Sırtı ve batısında Akalan Mevkii bulunmaktadır.

Saha; Yöre halkı tarafından yoğun şekilde rekreatif amaçlı kullanılmakta olup; Aydın ilinin en önemli yaylalarından Madranbaba yayla yolu güzergahında bulunan şarlan mevkii rekreasyonel kullanım açısından büyük öneme sahiptir. Yapılacak Seyir terasları, yürüyüş ve bisiklet parkurları ile görsel peyzaj ve estetik değerler gün yüzüne çıkarılabilecektir.

Çeşitli aktivitelerin birlikte yapılabilceği bir alandır. Tabiat Parkı olarak ilan edildiğinde halkın bisiklete binebileceği, piknik yapabileceği, orman örtüsü içinde doğa yürüyüşü yapabileceği, fotoğraf çekebileceği bir alandır. Manzara seyir noktaları ile günübirlik kullanım alanlarının planlanması ile çevre halkının rekreasyon gereksinimine de önemli ölçüde cevap verecektir. Şarlan Tabiat Parkı 38 hektar büyüklüğe sahiptir. Saha çevresindeki temel geçim kaynağı tarım ve ormancılık olup; saha yakın çevresinde İbrahimkavağı, Kavşit köyleri bulunmaktadır.

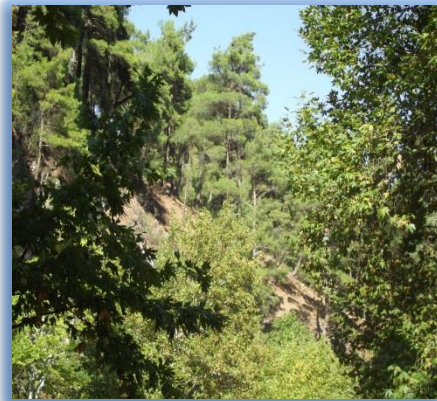
D.1.5. Çağlayan Tabiat Parkı

12.03.2014 tarih ve 470 Sayılı Bakan Olur'u ile 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 3. Maddesi gereğince Şarlan Tabiat Parkı ilan edilmiştir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) IV. Bölge Müdürlüğü Aydın Şube Müdürlüğü sorumluluk alanında bulunan Çağlayan Tabiat Parkı, Aydın İli, Karacasu İlçesi sınırları içerisinde bulunmaktadır. Çağlayan mevkiine en yakın yerleşim yeri olan Bahçeköy Köyü 2 km. uzaklıktadır. Ayrıca saha, Yenice Beldesine 3km, Karacasu İlçesine 18 km, Aydın'a 73 km, İzmir'e 205 km, Ankara'ya 563 km, İstanbul'a 758 km mesafede olup, sahaya ulaşım asfalt yol ile sağlanmaktadır.

Saha, turizm bölgesi içerisinde kalması, tabiat güzelliği bozulmamış bölge olması sebebiyle Çeşitli aktivitelerin birlikte yapılabileceği, orman örtüsü içinde doğa yürüyüşü yapabileceği, fotoğraf çekebileceği bir alandır. Manzara seyir noktaları yürüyüş güzergahları, hobi bahçeleri ile günübirlik kullanım alanlarının planlanması ile Aydın Halkının rekreasyon gereksinimine de önemli ölçüde cevap verecektir. Ayrıca alanın Tabiat Parkı ilan edilmesi ile yıllık yerli/yabancı ziyaretçi potansiyelinin artması beklenmektedir.

Bahçeköy'ün temel geçim kaynağı turizm, tarım ve ormancılık olup, Tabiat parkı içerisinde yapılabilecek her türlü yatırım ve faaliyet yöre halkına gelir sağlayarak ekonomik açıdan yöre halkını güçlendirecektir Çağlayan Tabiat Parkı 38 hektar büyüklüğe sahiptir.

D.2. Sulak Alanlar

İlimizde A sınıfı sulak alan olarak niteliğinde olan Büyük Menderes Deltası ve Bafa Gölü bulunmaktadır. Deltanın ortalama büyüklüğü 16.675 ha'dır. Bafa Gölü 12.281 ha alana

sahiptir. Delta Milli Park olarak, Bafa gölü ise ise Tabiat Parkı olarak koruma altına alınmıştır. Söke ilçesi Sarıkemer yakınlarında bulunan Azap Gölü doğal bir göl olup rakımı 6m ve 218 ha büyüklüğündedir. Göl 'ün koruma statüsü bulunmamaktadır.

Bafa Gölünde 2012 Kış Ortası Su Kuşu Sayımlarında; 78.101 adet, Büyük Menderes Deltasında; 30.909 Adet ve Azap Gölünde; 261 Adet kuş sayımı yapılmıştır.

D.2.1.Büyük Menderes Deltası Sulak Alanı

Dilek yarımadasının hemen güneyinde bulunan Büyük Menderes Deltası, morfolojik gelişimin hızlı olduğu ağız kısmında, bu gelişim sürecinin ürünü olan birçok lagün ve bataklıkları bünyesinde barındıran uluslararası niteliklere haiz bir sulak alan karakterindedir. Büyük Menderes Deltasının alanı 16.690 ha'dır.

Tatlı ve tuzlu suyun birbirine karıştığı bu lagüner sistem, bünyesinde zengin bir biyolojik çeşitliliği barındırmaktadır. Lagünler zengin balık potansiyeline sahiptir. Bu zengin ekosistemde 209 kuş türü görülmektedir. Bölge aynı zamanda nesli tehlike altında olan ve dünyada sadece 2.000 civarında kaldığı sanılan Tepeli Pelikanın en önemli kuluçka alanlarından biridir. Lagünler tepeli pelikanların yanı sıra yine dünya çapında nesli tehlike altında olan cüce karabatak adlı türü de barındırmaktadır.

Kışları sayıları 30.000'i aşan beş tür ördek ve 6.000 üzerinde flamingo gözlenebilmektedir. Mili Park'ın bu doğal zenginliğinin yanında, yörenin sahip olduğu kültürel zenginlikler de göz önüne bulundurulduğunda, son yıllarda dünya da büyük ilgi gören doğa turizmi açısından da yörenin zengin bir potansiyel ihtiva ettiği ortaya çıkar.

D.2.2.Bafa Gölü Sulak Alanı

Eskiden Ege Denizi'nin bir koyu olan Bafa Gölü'nün, Büyük Menderes nehri tarafından taşınan alüvyonlarla denizle olan ilişkisi kesilmiş ve bu koy bir "lagün" haline dönüşmüştür. Göl, Didim merkez'e 10 km mesafededir. Söke-Milas Karayolunun doğusunda yer almakta olup; ortalama olarak 7 bin hektarlık alanı kaplamaktadır.

Maksimum derinliği 25 metre kadardır. Gölün su kaynağı, Büyük Menderes nehrinin düzenli taşkınlıkları ve etrafındaki dağlıklardan gelen yeraltı ve yerüstü sularıdır.

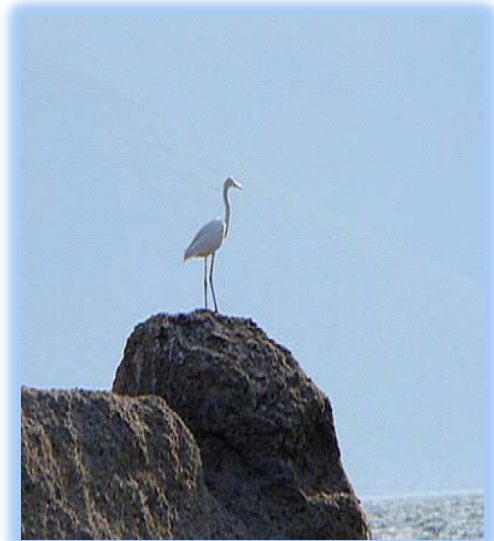
Tipik Akdeniz bitki örtüsünün gözleendiği göl çevresi, zeytinlik ve çam ormanları ile kaplıdır. Gölde irili ufaklı adalar mevcuttur.

Yapılan araştırmalar neticesinde gölün en az Büyük Menderes Deltası kadar önemli olduğu ortaya çikartılmıştır.

Uluslararası önemli kuş alanları listesinde ilk sıralarda yer alan göl ve çevresince, dünya çapında nesli tehlike altında olan Cüce Karabatak ve Deniz Kartalı gibi kuş türlerinin ürediiği, bunun yanı sıra gölün kiş aylarında yüz binlerce ördek ve su kuşu türü tarafından beslenme ve barınma yeri olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

Ülkemizin önemli göllerinden biri olan Bafa Gölü'nde 4 ada bulunuyor. Bunlar Menet, Kahvehisar, Kargaasarı, Kapıkırı adalarıdır. Bu dört ada dışında İkizce Yarımadası'nın uç kısmı da suların yükselmesi sonucunda ada halini alıyor. İkizce Yarımadası'nın uç kısmında bulunan tepenin üst kısmında bir manastır bulunuyor. Meryem Ana'ya adanarak yapıldığı belirtilen bu manastır da göle farklı bir değer kazandırıyor.

Bafa Gölü ve çevresi sahip olduğu su kuşları zenginliği ve doğal güzellikleri nedeniyle Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından "tabiat parkı" olarak ilan edilmiştir. Yaklaşık 210 çeşit kuş türü bulunan bu önemli kuş alanında (ÖKA) yaşayan kuş türlerinin bir kısmı Avrupa'da ve dünyada nesli tehlike altında olan türlerdir. Bunlardan bazıları Atkuyruklu Kartal, Beyaz Leylek, Gök Doğan, Küçük Karabatak, Küçük Balaban, Gece Balıkçısı, Alaca Balıkçıl, Erguvani Balıkçıl, Yılan Kartalı, Angıt, Saz Delicesi , Kızıl Şahin, Uzun Bacak, Yalı Çapkını, Alaca Yalı Çapkını, Küçük Kerkenez'dir.

Fotoğraflar: A.Egemen İŞCAN, Süleyman PINAR

D.2.3. Azap Gölü Sulak Alanı

Azap Gölü, ılıman iklimin koşullarının olduğu bir sulak alan ekosistemi olup, Aydın'ın Söke İlçesi'ne bağlı Yeşilköy ve Avşar Köyleri arasındadır. Yüzölçümü 0,29 km karedir. Bafa Gölü'nün kuzeyinde olup, rakımı 7 mt.dir.

İon kıyı kentlerinden Myus'a çok yakındır. Batısında Büyük Menderes Nehri ve Antik Myus kenti, Doğusunda Beşparmak Dağları, güneyinde Bafa Gölü bulunmaktadır. Büyük bir leylek kolonisinin olduğu Avşar Köyü yakınındadır. Göl kıyısındaki tepelerde antik döneme ait kaya mezarları bulunmaktadır.

Azap Gölü sıg ve köklü su bitkilerinin yoğun olarak bulunduğu ve besince zengin bir göl olup, yüksek biyolojik çeşitlilik barındırmaktadır. Sazlıklar bu biyolojik çeşitliliğin en önemli parçasıdır. Hem kuşlar, hem de değişik canlılar için sazlıklar hayati önem taşımaktadır.

Hayvanlar yuvalarını bunların içine yapar ve yırtıcılardan sazlıklarda korunur. Bunun yanında sazlıklar ölüp çürüdüklerinde göl suyuna karışarak bu canlılar ve kuşlar için besin kaynağı olur. Azap Gölü değişik özelliklerdeki zengin bitki çeşitliliği ile çok sayıda kuşa kuluçka imkanı sağlamakta, göç esnasında konaklayan ve kışlayan kuşlar için cazip bir ortam oluşturmaktadır. Göl yüzeyinde bulunan sazlık ve adacıklarda Sakar Meke, Bahri, Küçük Batağan, Yeşilbaş, Küçük Akbalıkçıl ve Angıt türü kuşlar üremektedir. Küçük Karabatak ve Tepeli Pelikan gibi nesli tehlike altında olan türlerde kışın gölde barınmaktadır. Erken saatlerde Azap Gölü'ne gidildiğinde hiçbir yerde olmadığı kadar çok kuş sesiyle karşılaşılabilir. Gölde yöre halkı tarafından geleneksel biçimde pinter ve ağlarla balık avcılığı da yapılmaktadır. Kış aylarında göle yerli-yabancı bir çok kuş gözlemcisi gelmektedir.

D.4. Flora

Trenle veya karayolu ile İç Anadolu yönünden Büyük Menderes vadisine girenler, Denizli'den İzmir'e doğru yaz kış tüm ova ve yamaçları kaplayan yemyeşil bir örtüyle karşılaşılır.

Akdeniz bitki coğrafyasına giren Ege Bölgesinde ve Aydın ili bitki örtüsünde yaygın orman ağacı Kızılçam (*Pinus brutia*) ve Karaçam (*Pinus nigra*)'dır. Kızılçamlar Aydın ve Mentеше Dağlarının güney yamaçlarında 800 m. ye kadar yükselirler. Bu dağların kuzey yamaçlarında Karaçam ve kestane (*Castanea sativa*) toplulukları bulunmaktadır. Fıstık Çamı (*Pinus pinea*) özellikle Koçarlı ilçesinde ve özel ağaçlandırma sahalarında bulunur. Aydın Dağlarında Gedik mevkiinde 400-1000 m. arasında kestane toplulukları bulunur. Bu ormanların içinde sarı çiçekli kızılçık (*Cornus mas*), Kırmızı meyvalı kızılçık (*Cornus sanguinea*), keçi söğüdü (*Salix caprea*), Aksöğüt (*Salix alba*), Meşe türleri (*Quercus frainetto*, *Q. cerris*, *Q. pubescens*, *Q. infectoria*) ile böğürtlen (*Rhus fruticosus*), Akçakesme (*Phlyrea latifolia*), Sandal (*Arbutus andrachne*) gibi maki türleride bulunmaktadır. Ayrıca kestanelerin arasında Akçaağaç yapraklı üvez (*Sorbus torminalis*), fındık (*Corylus avellana*) ve ıhlamur (*Tilia argentea*) görülmektedir.

**Çizelge D.1 – İlimizdeki Endemik Bitki Türleri (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
(Çevre Durum Raporu 2011))**

	<i>Dilek Yarımadası</i>	<i>Aydın Dağları</i>	<i>Karınca Dağı</i>	<i>B.Menteşe Dağları</i>
<i>Acanthus hirsutus</i>		+		
<i>Achillea phrygia</i>		+		
<i>Ajuga reptans</i>		+		
<i>Alkanna phrygia</i>		+		
<i>A. tinctoria ssp. subleiocarpa</i>			+	
<i>Allium proponticum</i> <i>var. Proponticum</i>			+	
<i>Alnus orientalis</i>				+
<i>Alyssum fulvescens</i> <i>var. stellatocarpum</i>		+		

	<i>Dilek Yarımadası</i>	<i>Aydın Dağları</i>	<i>Karınca Dağı</i>	<i>B.Menteşe Dağları</i>
<i>Anthemis aciphylla</i> <i>var. Discoidea</i>		+		
<i>A. ammophylla</i>		+		
<i>A. dipsacea</i>		+		
<i>A. wiedemanniana</i>		+		
<i>Arenaria pampylica ssp. Alpestris</i>		+		
<i>A. pampylica ssp. pampylica</i>		+		
<i>Aristolochia hirta</i>	+	+		
<i>Asperula lilaciflora ssp. Lilaciflora</i>		+		
<i>A. lilaciflora ssp. phrygia</i>		+		
<i>Astragalus angustiflorus ssp. Anatolicus</i>	+	+		
<i>A. ptilodes var. ptilodes</i>		+		
<i>Aubrieta canescens ssp. Canescens</i>		+		
<i>Ballota pseudodictamnus</i>		+		
<i>Campanula hagielia</i>		+		
<i>C. lyrata ssp. icarica</i>	+			
<i>C. lyrata ssp. lyrata</i>	+	+	+	+
<i>C. raveyi</i>	+			
<i>C. tomentosa</i>	+			
<i>Carduus nutans ssp. falcato-incirvus</i>		+		
<i>Centaurea acicularis var. Urvillei</i>	+			
<i>C. calolepis</i>		+		
<i>C. cariensis ssp. maculiceps</i>		+		
<i>C. zeybekii</i>		+		
<i>Cirsium libanoticum ssp. Lycaonicum</i>			+	
<i>Colutea melanocalyx ssp. Davisiana</i>	+			
<i>Consolida phrygia</i>		+		
<i>Crocus olivieri ssp. balansae</i>	+			
<i>Cyclamen mirabile</i>		+		
<i>Cytisopsis dorycniifolia ssp. Reesena</i>		+		
<i>Dianthus cibrarius</i>		+		
<i>Dianthus lydus</i>		+		+
<i>Digitalis cariensis</i>		+		
<i>D. lamarckii</i>		+		
<i>Erysimum caricum</i>		+		
<i>Euphorbia anacampseros var. anacampseros</i>		+		
<i>E. falcata ssp. macrostegia</i>			+	
<i>Ferulago humilis</i>	+	+	+	+
<i>Fraxinus ornus ssp. cilicica</i>		+		
<i>Fritillaria bithynica</i>		+		
<i>Fritillaria carica</i>	+			
<i>Gagea bithynica</i>		+		
<i>Galium brevifolium ssp. Brevifolium</i>		+	+	+
<i>G. brevifolium ssp. insulare</i>	+			
<i>G. floribundum</i>				+
<i>G. pedundiflorum</i>		+		
<i>G. setaceum ssp. antalyense</i>		+		

	<i>Dilek Yarımadası</i>	<i>Aydın Dağları</i>	<i>Karınca Dağı</i>	<i>B.Menteşe Dağları</i>
<i>Gladiolus anatolicus</i>	+	+		
<i>Gypsophila tubulosa</i>		+		
<i>Haplophyllum myrtifolium</i>		+		
<i>Hedysarum pestalozzae</i>		+		
<i>Hieracium patentissimum</i>		+		
<i>Iberis carica</i>	+			
<i>Inula anatolica</i>		+		
<i>Lamium moschatum</i> var. <i>Rhodum</i>		+	+	
<i>Lavandula stoechas</i> ssp. <i>Cariensis</i>			+	
<i>Linum hirsutum</i> ssp. <i>anatolicum</i> var. <i>Anatolicum</i>		+		
<i>L. timoleum</i>	+			
<i>Liquidambar orientalis</i>		+		+
<i>Lotus macrotrichus</i>		+		+
<i>Malope anatolica</i>	+			
<i>Matricaria macrootis</i>			+	
<i>Microsciadum minutum</i>				+
<i>Minuartia juressi</i> ssp. <i>asiatica</i>		+		
<i>M. juressi</i> ssp. <i>juressi</i>		+		
<i>M. recurva</i> ssp. <i>carica</i>		+		
<i>Nepeta nuda</i> ssp. <i>lydiae</i>		+		
<i>N. plinux</i>		+		
<i>N. viscida</i>	+	+		
<i>Nonea optusifolia</i>		+		
<i>Onosma bornmuelleri</i>			+	
<i>Origanum sipyleum</i>		+		
<i>Papaver wirchowii</i>		+		
<i>Paracaryum aucheri</i>	+	+		
<i>Quercus aucheri</i>		+		
<i>Ranunculus isthmicus</i> ssp. <i>Tenuifolius</i>		+		
<i>R. reuterianus</i>	+	+	+	
<i>Rosularia globulariifolia</i>	+			
<i>Scrophularia cryphyla</i>				+
<i>S. floribunda</i>	+	+		
<i>S. scopolii</i> ssp. <i>smyrnaea</i>	+			
<i>Sideritis leptoclada</i>		+		
<i>S. sipylea</i>	+			
<i>Silene splendens</i>				+
<i>Stachys cretica</i> ssp. <i>smyrnaea</i>	+	+	+	
<i>Symphytum anatolicum</i>	+			
<i>Thymus zygioides</i> ssp. <i>lycaonicus</i>	+	+		
<i>Torilis japonica</i>		+		
<i>Trifolium caudatum</i>	+			
<i>Trigonella smyrnaea</i>	+			
<i>Tulipa armena</i> var. <i>lycica</i>		+		
<i>Velezia pseudorigida</i>		+		
<i>Verbascum lydium</i> var. <i>lydium</i>				+
<i>Verbascum mykales</i>	+			
<i>V. parviflorum</i>	+	+	+	
<i>V. phrygium</i>		+		
<i>Veronica donii</i>		+		
<i>Vincetoxicum canescens</i> ssp. <i>pendunculata</i>		+	+	
<i>Zizophora taurica</i> ssp. <i>Cleoniodes</i>		+		+

D.5. Fauna

Aydın'ın orman varlığı bakımından zengin olması yaban hayvan varlığını da doğru orantılı olarak etkilemektedir.

İlimizde yer alan Dilek Yarımadası- Büyük Menderes Deltası Milli Parkında, 255 tür kuş yaşamaktadır. Memelilerden, Yaban Domuzu, Vaşak, Tilki, Tavşan, Sansar, Çakal, Sırtlan, Yaban Kedisi, Yabani Atlar yaşar. Kuş türlerinden Kızıl Şahin, Akkuyruklu Kartal, Şahin, Angıt, Keklik, Küçük Kerkenez ve ötücü kuş türleri ilde yaşayan önemli kuş türleridir. Aydın ili'nin dağlık kesimlerinde özellikleri Çine ilçesi çevresindeki yüksek dağ orman alanlarında kuş göç mevsiminde ötücü kuş konaklama ve barınma alanları tespit edilmiştir. Bafa Gölü yakınında Beşparmak dağlarında nesli tükenme sınırında olan Akkuyruklu Kartal yaşamaktadır. Bafa Gölündeki adacıklarda Kaşıkçı kuşu yuva yapmaktadır. Ayrıca yine nesli tükenme sınırında olan Küçük Kerkenez ilimizdeki bir köyde üremektedir.

Büyük Menderes deltasında yapılan araştırmalar sonucu 255 kuş türünün yaşadığı ve 70 kuş türünün kuluçkaya yattığı tespit edilmiştir. Dünyada nesli tükenme sınırında olan ve dünyadaki toplam sayısı 3.000 olduğu tahmin edilen Tepeli pelikan (*Pelecanus crispus*) Karina lagünündeki adacıklarda kuluçkaya yatmaktadır. Bu adacıklar ayrıca, Küçük Akbalıkçıl, Gri Balıkçıl, Suna, Gümüş Martı, Sumru, Deniz Kırlangıcı, Yalıçapkını gibi türler tarafından da üreme alanı olarak kullanılmaktadır. Flamingolar her kış deltada konaklamaktadırlar.

Bafa Gölünde 2012 Kış Ortası Su Kuşu Sayımlarında; 78.101 adet, Büyük Menderes Deltasında; 30.909 Adet ve Azap Gölünde; 261 Adet kuş sayımı yapılmıştır.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz toplam arazisinin büyük çoğunluğu Büyük Menderes Havzasında yer almakla birlikte bir kısmı da Küçük Menderes Havzasında yer almaktadır. Bu coğrafik konum ve iklimsel özellikler flora ve faunanın çeşitlenmesinde ve zenginleşmesinde önemli bir olgudur.

Kaynaklar

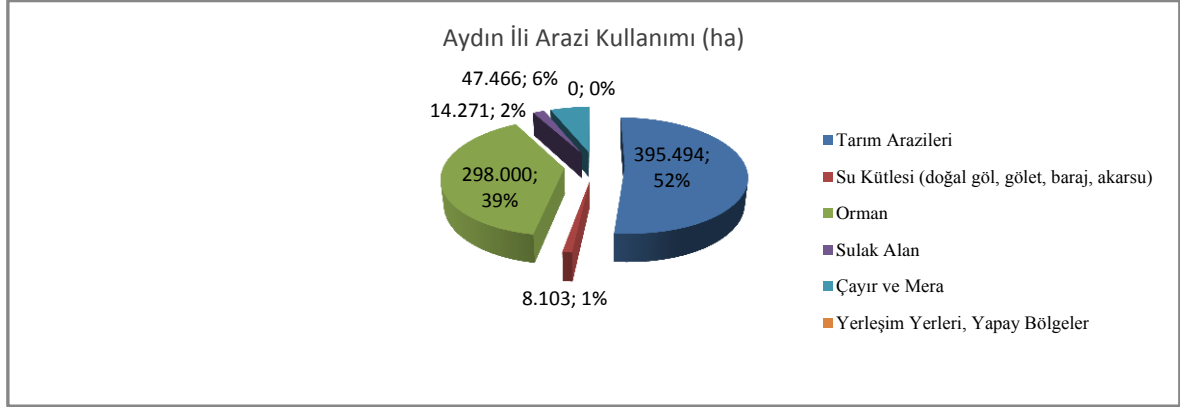
- Aydın Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü, Aydın Şube Müdürlüğü

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Aydın İli toplam yüzölçümü 831.900 ha olup Türkiye yüzölçümü içinde %1.02'lik paya sahiptir. İl sınırları dâhilinde Söke, Aydın Ovası, Çine Ovası, Karpuzlu Ovası bulunmaktadır. Arazi kullanım açısından incelendiğinde; il topraklarının yarısına yakın bir bölümünün (%47,5) tarım arazisi olduğu görülmektedir. Bu arazinin Menderes Nehri'nin kuzeyinde kalan yamaçlarında özel ürün alanları yer almaktadır. Tarım alanlarının fazlalığı, üretim için önemli bir potansiyel arz etmektedir. Orman ve fundalık alanlar toplam alanın %38,4'ünü oluşturmaktadır (Çizelge E.1).

Sulu tarım alanları Şekil 6' da görüldüğü gibi 2. Bölge olarak tanımlanan alanda Büyük Menderes Nehri boyunca uzanmaktadır. Koçarlı, Kuyucak, Sultanhisar, Yenipazar, Buharkent, Didim, Germencik, Söke, Aydın Merkez ilçeleri sulu tarım alanlarının olduğu nehir boyunca devam eden Büyük Menderes Ovası üzerinde bulunmaktadır. 1. ve 4. Bölgeler özel ürün alanlarının yoğunlaştığı, 3., 5. ve 6. bölgeler de orman ve fundalık alanların ağırlığı görülmektedir (Grafik E.1)

Grafik E.1 – Aydın İlinde 2014 Yılı Arazi Kullanım Durumu
(Aydın Ticaret Odası, 2012)

Arazi kullanım kabiliyeti toprağın dengeli ve amacına uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak için toprak verimlilik durumlarının sınıflandırılmasıdır. Verimlilik derecelendirmesine göre I.Sınıftan VIII. sınıfa doğru verimlilik azalmaktadır. Tarıma elverişli topraklar I., II., III. ve IV. sınıf arazilerdir. V., VI. ve VII. sınıf topraklarda gerekli tedbirler alındıktan sonra tarımsal faaliyetler gerçekleştirilebilir. VIII. sınıf araziler ise tarıma elverişli olmayan alanlardır. Aydın İl'inde toprak sınıflarına göre arazi dağılımına bakıldığında tarıma elverişli toprakların (I, II, III, IV) il alanı içindeki oranı %31'dir.

Çizelge E.1 – 2014 Yılı için Aydın İlinde Arazilerin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması
(Aydın Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2013)

Toprak Sınıfları	Toprak Sınıfına Dahil Alanlar (ha)				Toplam
	Ekilebilir Alan	Mera	Orman-Funda	Diğer	
I.Sınıf	54.158	123		436	54.717
II.Sınıf	44.464	956		564	45.984
III.Sınıf	74.910	2.684	3.414	544	81.552
IV.Sınıf	57.570	6.614	11.365	524	76.073
V.Sınıf					0
VI.Sınıf	54.240	10.665	59.169	32.715	156.789
VII.Sınıf	110.152	26.424	224.052	35.728	396.356
VIII.Sınıf				12.326	12.326
Su Yüzeyi					8.103
Genel Toplam	395.494	47.466	298.000	82.837	831.900

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Arazi örtüsü terimi sıkça arazi kullanımı tanımı ile birlikte kullanılır. Fakat bu iki terim eş anlamlı değildir. Arazi örtüsü yeryüzünü kaplayan bitki örtüsü ve insan yapımı yapıları ifade eder. Arazi kullanımı ise araziye ilişkin insan aktivitelerini ifade eder.

Arazi örtüsü terimi, dünya üzerinde var olan özelliklerin çeşidi ile ilgilidir. Tarım alanları, göller, ağaçlar ve otoyolların hepsi arazi örtüsü çeşitlerine örnektir. Arazi kullanımı terimi ise belirli arazi parçası ile ilgili insan aktivitesi ve ekonomik fonksiyonu ile ilişkilidir.

Birçok farklı bilim dallarında ilgilenilen çeşitli alanların güncel ve doğru bilgilere sahip arazi kullanımı haritalarına gereksinim vardır. Bununla beraber, “arazi kullanımı” terimi normal olarak arazinin uygunluğunun veya arazinin potansiyel kullanımının aksine, hem arazinin örtü tiplerini hem de arazinin gerçek kullanımını içeren birbiriyle bağıntılı bir anlamda kullanılır. Örneğin, bir alanın örtü tipi orman olsa bile bu, ormanlaşmış alanın kullanım amacının kereste üretimini, orman rekreasyon bölgesi mi yoksa yaban hayatı koruma bölgesi veya su toplama havzasını olduğunu belirtmez.

Böylece, arazinin birçok gerçek kullanımının, herhangi bir yükseltiden toplanmış uzaktan algılama verileri ile doğrudan bilinmeyeceği, ancak bu verilerden dolayı yoldan elde edilebileceği anlaşılmaktadır. Diğer bir şekilde anlatırsa, uzaktan algılanan verilerden çeşitli yüzey özelliklerini veya bitki örtüsü tiplerini tanımak ve sınıflandırmak olasıdır. Ancak halkın bu alanı kullanımını ifade eden belirli aktivite ise, çoğu kez yersel çalışmalarla belirlenmek veya incelenmek zorundadır. Örtü tipi ve arazi kullanımı arasındaki temel fark, uzaktan algılamada kullanılan aletsiz (manuel) yorumlama teknikleri ile bilgisayar destekli analiz teknikleri karşılaştırıldığında, daha anlaşılır olur. Aletsiz yorumlama teknikleri, daha çok çeşitli yeryüzü özelliklerini ve bitkisel örtü tiplerini tanımlamada ve sınıflandırmada kullanılır ve daha sonrada söz konusu alanın arazi kullanımı aktiviteleri yorumlayıcı tarafından belirlenir.

Böylece arazi kullanım haritalara oluşturulmuş olur. Diğer taraftan, bilgisayar destekli analiz teknikleriyle, bitki örtüsü haritaları, çeşitli yüzey özellikleri ve bitki örtüsü tiplerinin tanımlanması, sınırların belirlenmesi ve görüntülenmesi ile elde edilir. Verileri sınıflandırmak için sadece patern tanıma teknikleri ile arazi kullanımı belirlenemez. Bir arazi kullanım haritası gerektiğinde, örtü tipi ile ilgili olarak başlangıçta bilgisayarla üretilen bilgilerin, diğer kaynaklardan elde edilmiş yardımcı veya referans verileri ile birleştirildiği ikinci bir adım daha gerekir. Örneğin bir bilgisayar sınıflandırması sonucu olarak bir alan, orman su ve çayır ile örtülü bir alan olarak gösterilebilir. Ancak, bu belirli alanı temel bir rekreasyon arazi kullanımına sahip olarak sınıflandırabilmek için, yeşil alanların konumu gibi ek bilgilere gereksinim vardır. Bu durumda, arazi kullanımının belirlenmesini sağlayan ek bilgiler, hava fotoğraflarından veya hâlihazırda var olan yersel kaynaklardan toplanıp sınıflandırma verileriyle birlikte kullanılmalıdır (http://aris.ormansu.gov.tr/index.php?q=tr/arazi_kullanim/arazi_kullanimi_ve_arazi_ortusu).

Kaynaklar

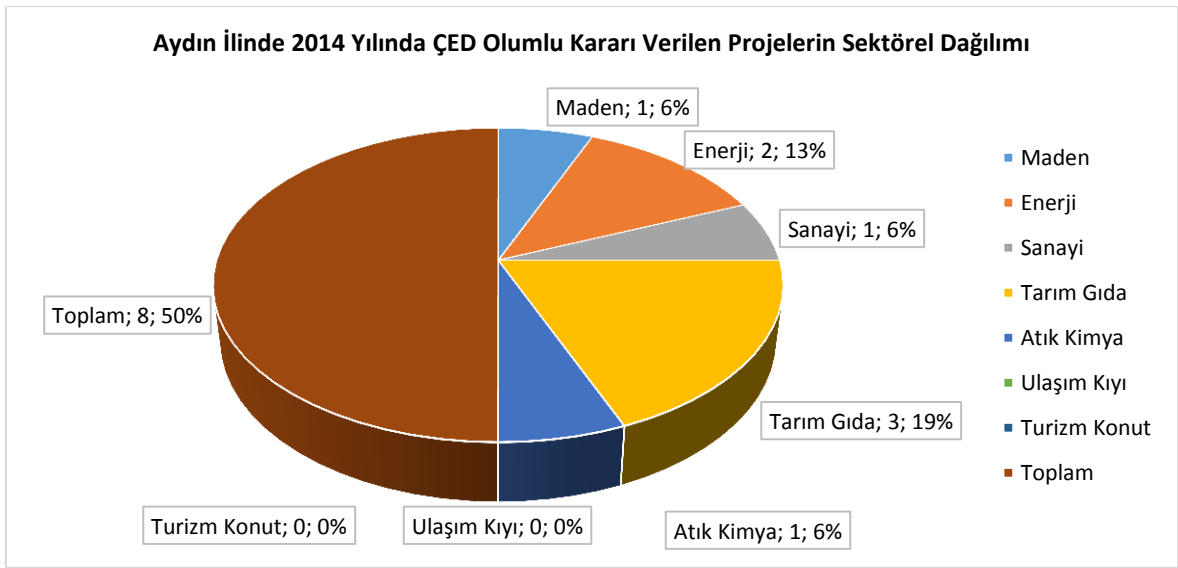
- Aydın, Muğla, Denizli Çevre Düzeni Planı Plan Hükümleri.
- Aydın İçin Sürdürülebilir Bölgesel Gelişme Çerçevesi, Aydın Ticaret Odası Yayınları, 2012
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı (http://aris.ormansu.gov.tr/index.php?q=tr/arazi_kullanim/arazi_kullanimi_ve_arazi_ortusu)

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

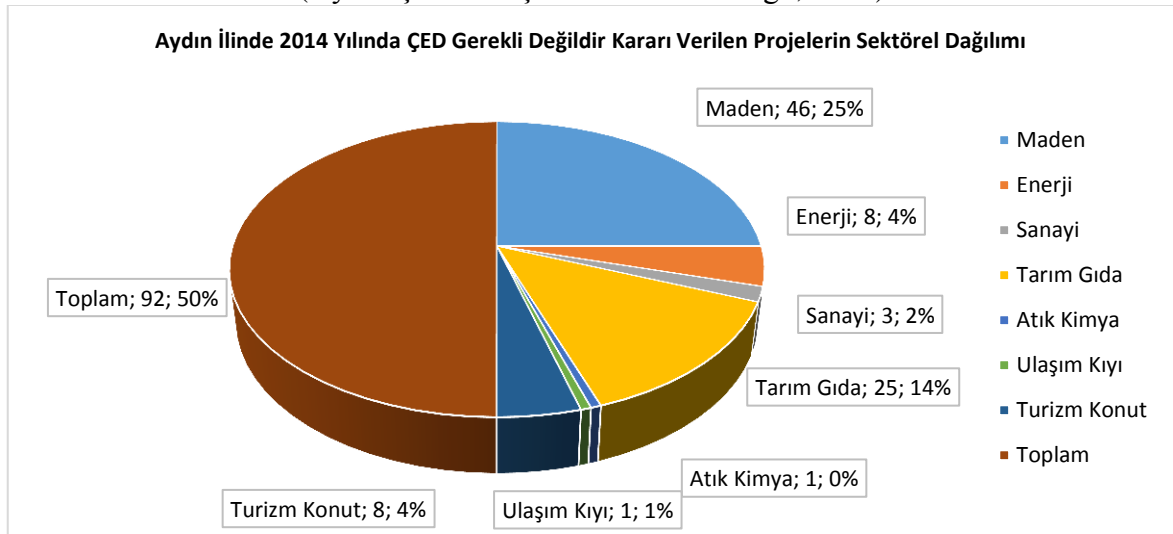
F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.1 – Aydın İlinde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM tarafından 2014 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu, ÇED Gerekli Değildir ve ÇED Gereklidir Kararlarının Sektörel Dağılımı (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım Gıda	Atık Kimya	Ulaşım Kıyı	Turizm Konut	Toplam
ÇED Gerekli Değildir	46	8	3	25	1	1	8	92
ÇED Gereklidir	0	0	0	0	0	0	0	0
ÇED Olumlu Kararı	1	2	1	3	1	0	0	8

Grafik F.1 – Aydın İlinde 2014 Yılında ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Aydın Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, 2014)

Grafik F.2 – Aydın İlinde 2014 Yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Aydın Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, 2014)

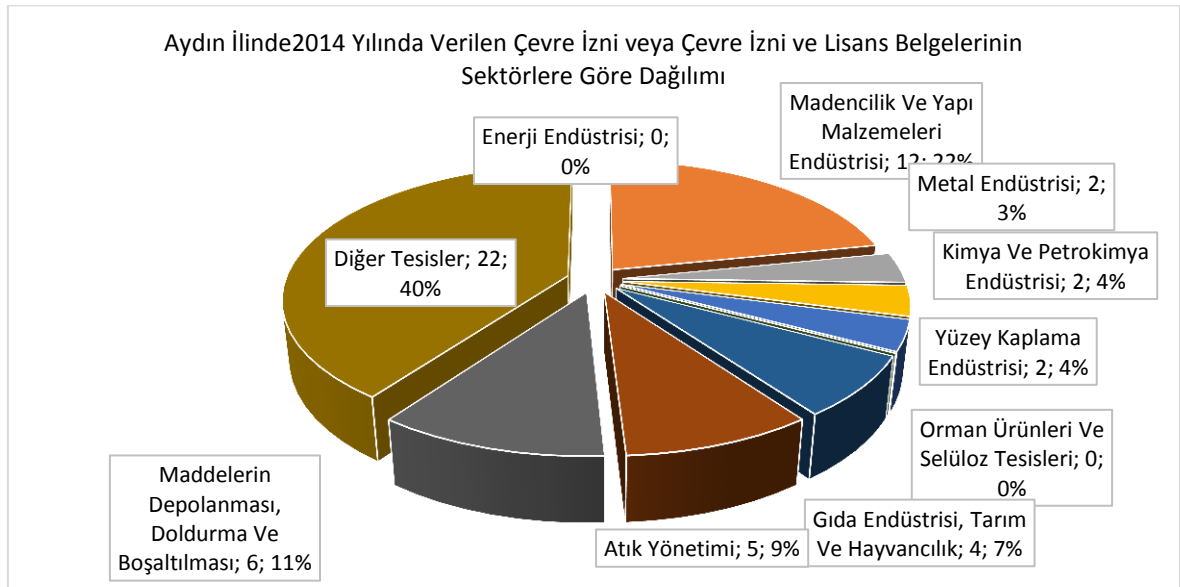
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge F.2 – Aydın İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları
(Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, <http://izinlisans.cevre.gov.tr/2014>)

	EK-1	EK-2	Toplam
Geçici Faaliyet Belgesi	9	73	82
Çevre İzni Belgesi	4	46	50
Çevre İzni ve Lisans Belgesi	1	4	5
Toplam	14	123	137

Çizelge F.3- Aydın İlinde 2014 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, <http://izinlisans.cevre.gov.tr/2014>)

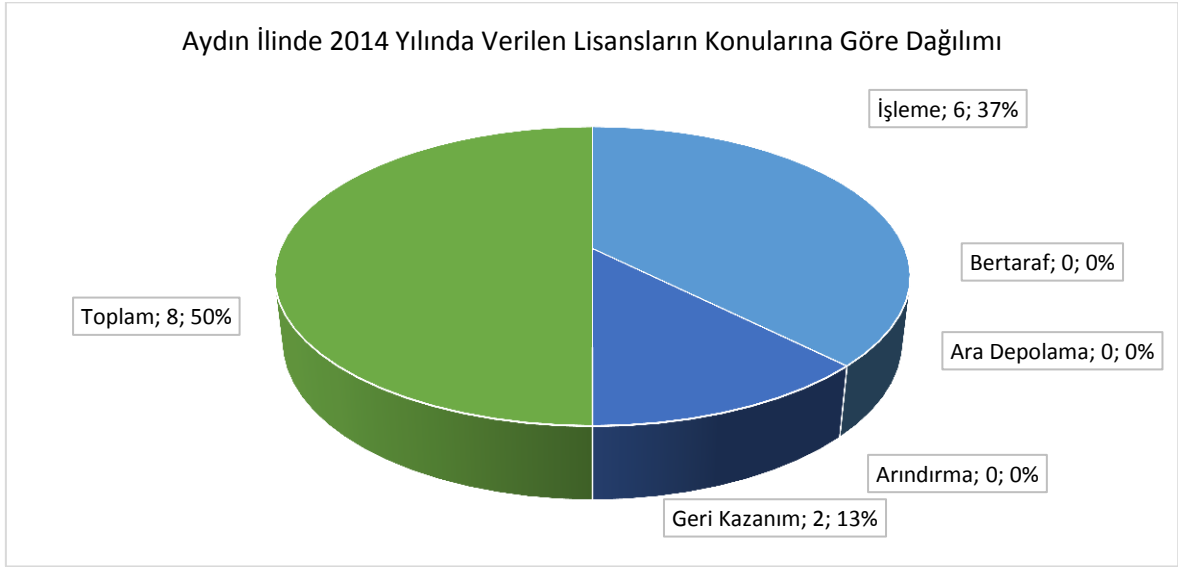
ÇİLY	Enerji Endüstrisi	Madencilik Ve Yapı Malzemeleri Endüstrisi	Metal Endüstrisi	Kimya Ve Petrokimya Endüstrisi	Yüzey Kaplama Endüstrisi	Orman Ürünleri Ve Selüloz Tesisleri	Gıda Endüstrisi, Tarım Ve Hayvancılık	Atık Yönetimi	Maddelerin Depolanması, Doldurma Ve Boşaltılması	Diğer Tesisler	TOPLAM
Ek-1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Ek-2	0	12	2	2	2	0	4	3	6	22	53

Grafik F.3 – Aydın İlinde 2014 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2014)

Çizelge F.4- Aydın İlinde 2014 Yılında Verilen Lisansların Konularına Göre Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, <http://izinlisans.cevre.gov.tr/>2014)

	İşleme	Arındırma	Ara Depolama	Bertaraf	Geri Kazanım	Toplam
ÇİLY Ek-1	3	0	0	0	2	5
ÇİLY Ek-2	3	0	0	0	0	3

Grafik F.4- Aydın İlinde 2014 Yılında Verilen Lisansların Konuları
(Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2014)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde 2014 Yılında en çok ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Turizm Konut Sektöründe olmuştur. Enerji sektöründeki projeler için verilen ÇED Gerekli Değildir Kararları birinci sırada yer almıştır.

Kaynaklar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,

e-izin sistemi <http://izinlisans.cevre.gov.tr/>

e-ÇED sistemi <http://eced.csb.gov.tr/>

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

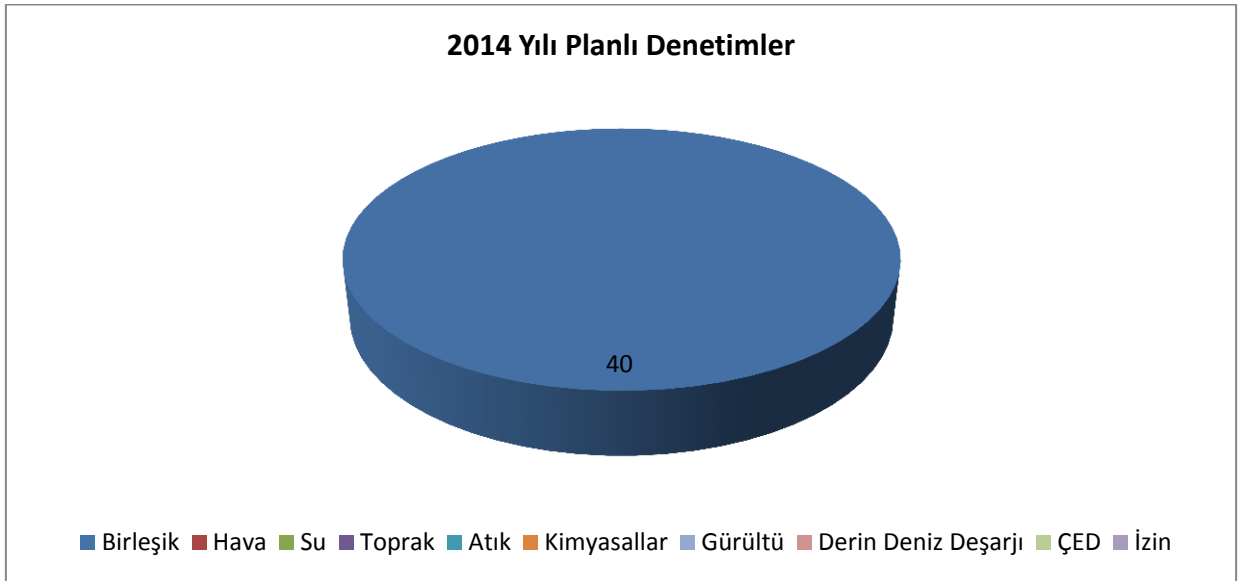
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde il müdürlüğümüz tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

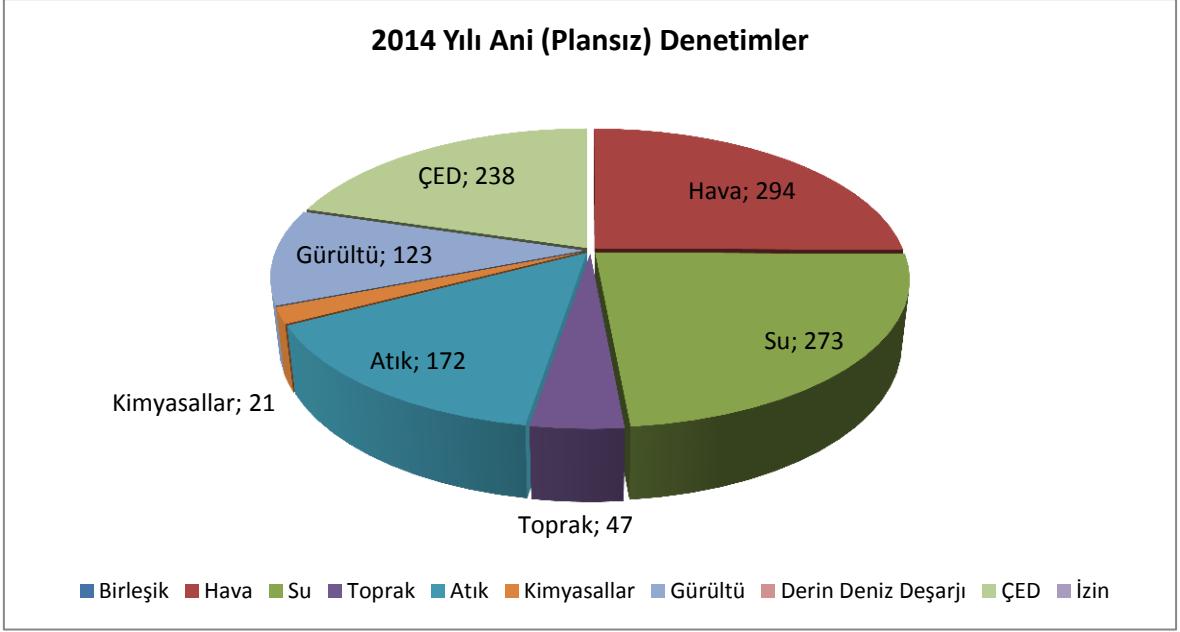
ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

**Çizelge G.1 - Aydın İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Yapılan Denetimler
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

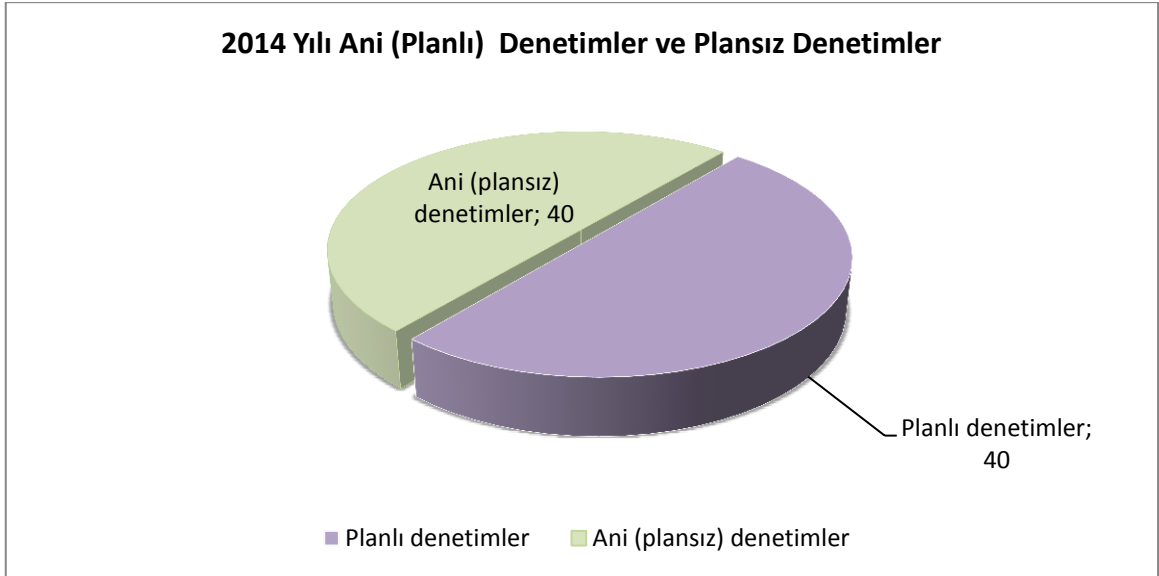
	Birleşik	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	Derin Deniz Deşarjı	ÇED	İzin	Toplam
Planlı denetimler	40										40
Ani (plansız) denetimler		294	273	47	172	21	123		238		1168
Genel toplam	40	294	273	47	172	21	123		238		1208

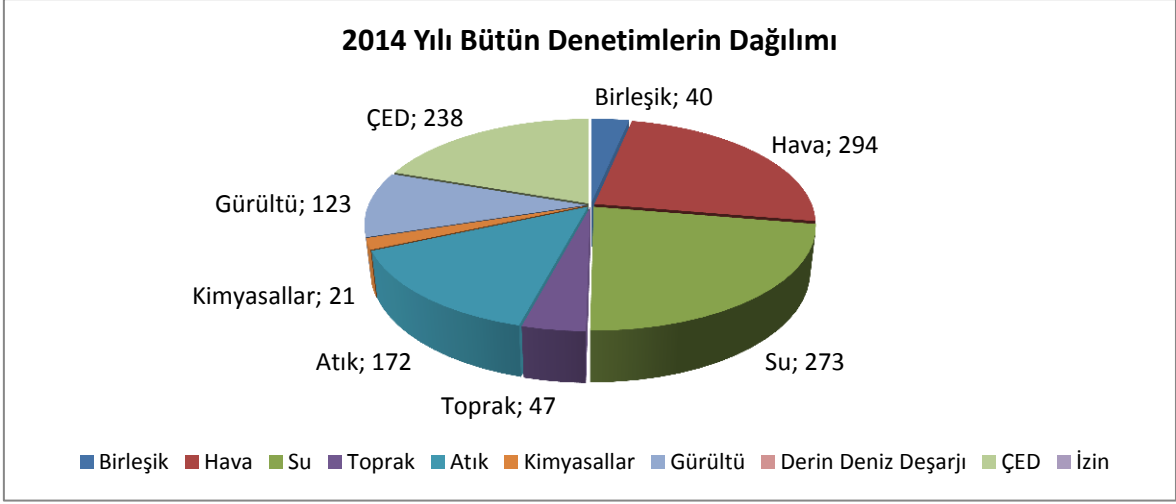
Grafik G.1 - Aydın İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Grafik G.2 – Aydın İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Grafik G.3– Aydın İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

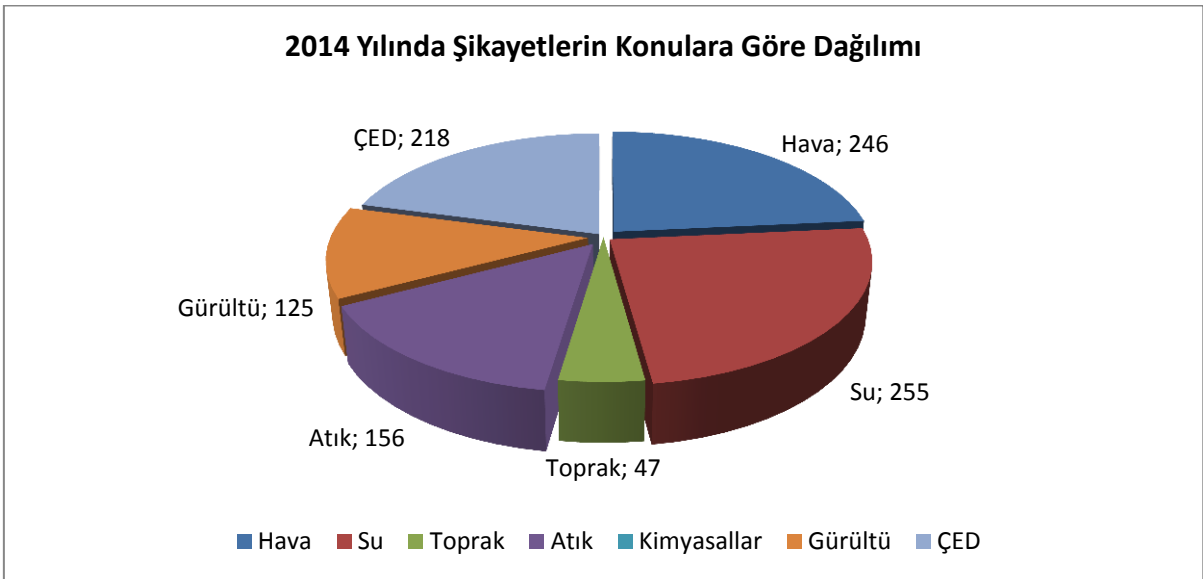

Grafik G.4- Aydın İlinde ÇŞİM Tarafından 2014 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.2 – Aydın İlinde 2014 Yılında ÇŞİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Toplam
Şikâyet sayısı	246	255	47	156		125	218	1047
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	246	250	47	156		111	218	1028
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	%100	%98	%100	%100		%88,8	%100	%98

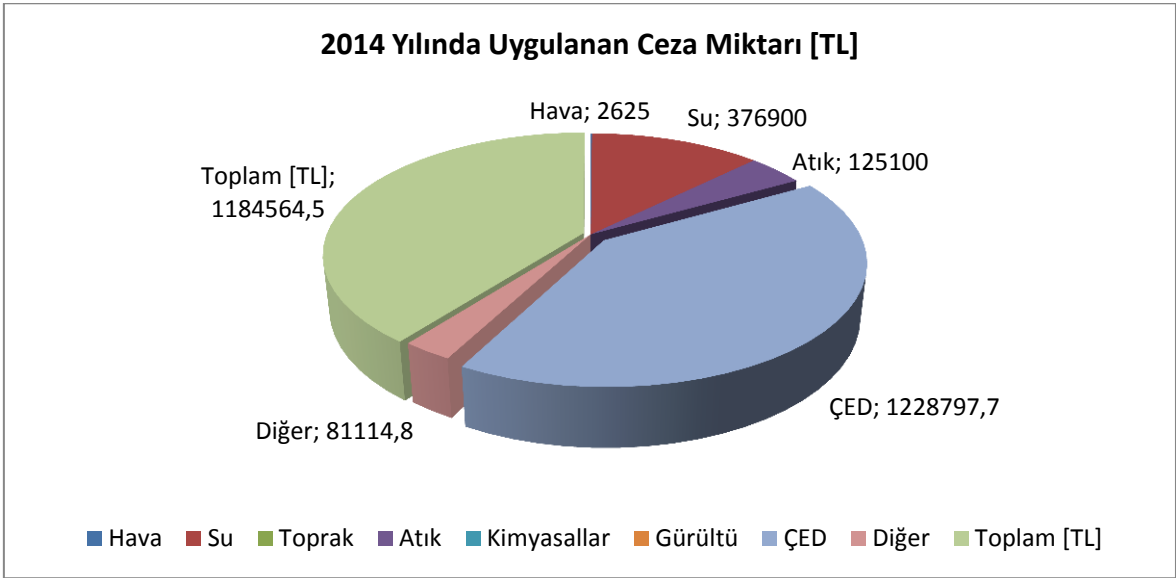

Grafik G.5 – Aydın İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konularına Göre Dağılımı (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

G.3. İdari Yaptırımlar

**Çizelge G.3–Aydın İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	Toplam [TL]
Ceza Miktarı (TL)	2.625,00	376.900,00		125.100,00			1.228.797,70	81.114,80	1.184.564,50
Uygulanan Ceza Sayısı	4	8		4			10	2	28

**Grafik G.6 – Aydın İlinde 2014 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı
(Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)**

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde 2014 yılında sırasıyla Hava, Su, Atık ve Gürültü konulu plansız denetimler öne çıkmıştır.

Kaynaklar

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

<http://www.csb.gov.tr/iller/aydin/index.php?Sayfa=haberdetay&Id=14685>

Öğretmenler İçin Çevre Konulu Hizmetiçi Eğitim Kursu,

Bakanlığımız, Milli Eğitim Bakanlığı ve ÇEKÜD (Çevre Kuruluşları Dayanışma Derneği) işbirliği ile 2-5 Eylül ile 8-11 Eylül tarihlerinde ilimizde dahil olmak üzere eş zamanlı olarak 81 ilde, öğretmenlere yönelik olarak ilimiz Merkez Cumhuriyet Anadolu Lisesi Konferans Salonunda Çevre Konulu Hizmetiçi Eğitim

gerçekleştirilmiştir. Eğitim programında eğitmen olarak Müdürlüğümüzde görev yapan dört teknik personel görevlendirilmiştir.

Söz konusu eğitim programı kapsamında; Çevre ve Ahlak, Ormanların Önemi, Ormanların Faydaları, Türkiye'nin Orman Alanları, Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik, Ekoloji, Çevre Kirliliği ve Etkileri, Çevre Kirliliğini Önlemek İçin Alınacak Önlemler, Küresel Isınma, İklim Değişikliği, Atıklar ve Geri Dönüşüm, Yenilenemez Enerji Kaynakları, Yenilenebilir Enerji Kaynakları, Enerji Kirliliği, Enerji Verimliliği gibi çevre konuları öğretmenlere özlü biçimde aktarılmış, katılımcıların öncelikli çevre sorunları ve çözüm önerileri konusunda görüş ve önerileri alınarak ilimiz hava kirliliği ölçüm istasyonu ile Aydın Büyükşehir Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisine teknik inceleme ve bilgilenme gezisi düzenlenmiş ve katılımcılara sertifika verilmiştir.

<http://www.csb.gov.tr/iller/aydin/index.php?Sayfa=haberdetay&Id=19100>

5 Haziran Dünya Çevre Günü Kutlamaları

Vali Yardımcımız Sayın Abdullah ASLAN, İl Müdürlüğümüz çalışanları ve diğer kamu kurum / kuruluşların temsilcileri, İlimiz Ahmet Şerife Sanlı Ortaokulu Öğrencilerinin katılımı ile Hükümet Konağı Atatürk Anıtı önünde toplanılması; Atatürk Anıtına Çelenk Konulması, Saygı Duruşu ve İstiklal Marşının okunması ile başlayan 5 Haziran Dünya Çevre Günü Kutlama Etkinlikleri, Sayın Valimiz Erol

AYYILDIZ'ın makamında ziyaret edilmesinin ardından, ilimiz Ahmet Şerife SANLI Ortaokulu Bahçesinde, İl Müdürlüğümüz ve Okul Müdürlüğü'nün organizasyonu ile düzenlenen "Dünya Çevre Günü Etkinlikleri" Programı; Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı, Açılış, Protokol Konuşmaları ile başlayıp, Okul Korosu, Çevre Konulu Şiir Dinletisi, Yunus Emre Anaokulu Öğrencileri Ront Gösterisi, Ahmet Şerife SANLI Ortaokul Öğrencilerinin Çevre Konulu Gösterileri, Çevre Konulu Resim Yarışması Ödül Töreni düzenlenmiştir. "Çevre Konulu" resim yarışmasında dereceye giren öğrencilere; İl Müdürlüğümüzce alınan bisiklet hediyeleri Sayın Vali Yardımcımız Abdullah ASLAN, Sayın Efeler Kaymakamımız İzzettin SEVGİLİ, Sayın Efeler İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Mustafa ÖZMEN tarafından takdim edilmiştir.

Program okul Sergisi Açılışı ve İkram ile sona ermiştir.

I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER

AÇIKLAMALAR

“İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER” bölümünün genelinde amaç; yıllar itibariyle tablo ve/veya grafik olarak yıllara göre değişimi göstermek ve bu değişimin “Değerlendirme ve Sonuçlar” kısmında özet biçimde yorumlanmasıdır. Bu bakımdan “İl Bazında Göstergeler” bölümünde yer alan göstergelerde geçmişten başlayarak yıllar itibariyle durumunun gösterilmesi gerekmektedir. İl Çevre Durum Raporunda önceki bölümlerde bulunan Grafik ya da Çizelgeler tekrar olmaması açısından bu bölümde verilmeyebilir. Ancak verilmemesi durumunda ilgili başlığa ilgi tutulmalıdır.

Göstergelerin büyük çoğunluğuna Türkiye İstatistik Kurumu'nun internet adresinin (<http://www.tuik.gov.tr/>) “Veritabanları” veya “Konularına Göre İstatistikler” kısımlarından ulaşılabilmektedir. Örneğin;

- Nüfus rakamları ve yanında nüfus artış hızı ile ilgili il bazında gerekli bilgilere http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1047 ve http://tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 Linkinden ulaşılabilmektedir.
- “Belediye İçme Kullanma Suyu Kaynakları” ile ilgili göstergeye <http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeicme.zul> linkinden “Çekilen Su” başlığı seçilerek ve “İBBS-Düzyey3 (İl)” kısmından yıl ve ilinizin adı seçilerek ulaşılabilmektedir.
- “Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler” ile ilgili göstergeye <http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeatıksu.zul> linkinden “Atıksu hizmeti verilen nüfus” başlığı seçilerek ve “İBBS-Düzyey3 (İl)” kısmından yıl ve ilinizin adı seçilerek ulaşılabilmektedir.
- “Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayıları ve nüfusu” ile ilgili göstergeye <http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeatıksu.zul> linkinden “Atıksu hizmeti verilen nüfus” başlığı seçilerek ve “İBBS-Düzyey3 (İl)” kısmından yıl ve ilinizin adı seçilerek ulaşılabilmektedir.
- “Arazi kullanımı” ile ilgili göstergede arazi kullanımı ile ilgili rakamlara <http://aris.ormansu.gov.tr/csa/> adresinden ilinizin adı seçilerek ulaşılabilmektedir.
- “Kişi başına tarım alanları” ile ilgili göstergeye <http://tuikapp.tuik.gov.tr/bitkiselapp/bitkisel.zul> adresinde “tarım alanları” seçilerek, yıl ve “İBBS-Düzyey3 (İl)” kısmından ilinizin adı seçilerek ulaşılabilmektedir.
- “Motorlu Kara Taşıtları” ile ilgili göstergeye <http://tuikapp.tuik.gov.tr/ulastirmadagitimapp/ulastirma.zul> linkinden “İllere göre motorlu kara taşıtları” seçeneğinden “İBBS Düzey 3” den ilinizin adı seçilerek ulaşılabilmektedir.
- “Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı” ile ilgili rakamlara <http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/katiatik.zul> linkinden “Atık bertarafı” başlığı seçilerek, yıl ve “İBBS-Düzyey3 (İl)” kısmından ilinizin adı seçilerek ulaşılabilmektedir.
- “Katı Atıkların Düzenli Depolanması” ile ilgili verilere <http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/katiatik.zul> linkinden ilinizin adı seçilerek ulaşılabilmektedir.
- Çizelgelerde yer alan sayılar sağa dayalı olarak yazılmalıdır.
- Genel olarak, tablolar ve grafikler altında kaynak ve yıllarının belirtilmesinde yarar vardır.
- Çizelge ve grafiklerin altlarına alındıkları kaynak ve yılları belirtilmelidir.
- Bilgi verilemeyen konu başlıkları ile nedenleri belirtilmelidir.

1. Genel

1.1 Nüfus

1.1.1 Nüfus Artış Hızı

NÜFUS										
GÖSTERGE: Nüfus artış hızı										
TANIM: Belirli bir dönemde, İl için nüfus büyüklüğünün ortalama yıllık artışıdır.										
Önerilen Kaynak: TÜİK										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990 ve sonrası il nüfusu, il nüfus artış hızı (%), Nüfus yoğunluğu (kişi/km ²)										
Durum ve eğilimler;										
Veri formatı										
Çizelge I.1 Aydında Nüfus, Nüfus Artış Hızı, Nüfus Yoğunluğu (1990-2014)										
Yıllar	1990	2000	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nüfus (Kişi)	824.816	950.757	946.971	965.500	979.155	989.862	999.163	1.006.541	1.020.957	1.041.979
Nüfus Artış Hızı (%)		15,26898	-3,9	19,4	14,0	10,9	9,4	7,4	14,2	20,4
Nüfus Yoğunluğu	104	120	121	123	125	126	127	128	130	133

Kaynak: <http://tuikapp.tuik.gov.tr/nufusmenuapp/menu.zul>, <http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul>
http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1591

Değerlendirme ve Sonuçlar

Aydında Nüfus (Kişi)

Yıl	Nüfus (Kişi)
1990	824.816
2000	950.757
2007	946.971
2008	965.500
2009	979.155
2010	989.862
2011	999.163
2012	1.006.541
2013	1.020.957
2014	1.041.979

Aydında Nüfus Artış Hızı, Nüfus Yoğunluğu

Yıl	Nüfus Artış Hızı (%)	Nüfus Yoğunluğu
1990		104
2000	15,26898	120
2007	-3,9	121
2008	19,4	123
2009	14,0	125
2010	10,9	126
2011	9,4	127
2012	7,4	128
2013	14,2	130
2014	20,4	133

Türkiye’de nüfus artış hızı 1990 yılında %17 iken, 2005 yılında %12,3’e gerilemiştir. Ancak toplam nüfus artmaya devam etmiştir. 2008 yılı verilerine göre toplam nüfus 71.079.000 kişi, nüfus artış hızı ise %11,5’tir. Toplam nüfus artmaya devam etmektedir. Nüfusun kentsel alanlarda yoğunlaşması, bu alanlarda çevre üzerinde baskının artması anlamına gelmektedir.

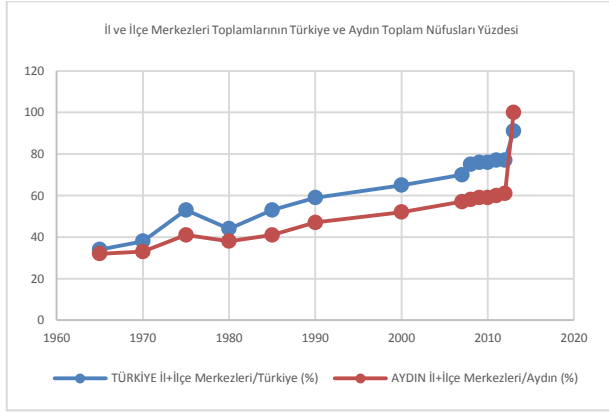
1.1.2 Kentsel Nüfus

NÜFUS					
GÖSTERGE: Kentsel nüfus oranı					
TANIM: Belirli bir tarihte kentsel alan olarak tanımlanmış 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfus içindeki oranıdır.					
Önerilen Kaynak: TÜİK					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1927, 1950 ve 1980 yılları da olacak şekilde yıllara göre kırsal ve kentsel nüfus oranı (%),Türkiye geneli oranlarıyla karşılaştırılması					
Durum ve eğilimler:					
Veri formatı					
Çizelge I.2 Türkiyede Kentsel Nüfus (1965-2014)					
YILLAR	TÜRKİYE				
	(İl +İlçe Merkezleri)	İl+İlçe Merk./Türkiye(%)	(Belde+Köyler)	Belde+Köy./Türkiye (%)	Toplam Nüfus
1965	10.805.817	34	20.585.604	66	31.391.421
1970	13.691.101	38	21.914.075	62	35.605.176
1975	26.865.757	53	23.798.701	47	50.664.458
1980	19.645.007	44	25.091.950	56	44.736.957
1985	26.865.757	53	23.798.701	47	50.664.458
1990	33.326.351	59	23.146.684	41	56.473.035
2000	44.006.184	65	23.797.743	35	67.803.927
2007	49.747.859	70	20.838.397	30	70.586.256
2008	53.611.723	75	17.905.377	25	71.517.100
2009	54.807.219	76	17.754.093	24	72.561.312
2010	56.222.356	76	17.500.632	24	73.722.988
2011	57.385.706	77	17.338.563	23	74.724.269
2012	58.448.431	77	17.178.953	23	75.627.384
2013	70.034.413	91	6.633.451	9	76.667.864
2014	71.286.182	91,8	6.409.722	8,2	77.695.904
Çizelge I.3 Aydında Kentsel Nüfus (1965-2014)					
YILLAR	AYDIN				
	(İl +İlçe Merkezleri)	İl+İlçe Merk./Aydın (%)	(Belde+Köyler)	Belde+Köy./Aydın (%)	Toplam Nüfus
1965	165.953	32	358.965	68	524.918
1970	186.856	33	377.946	67	564.802
1975	302.311	41	441.108	59	743.419
1980	245.329	38	407.159	62	652.488
1985	302.311	41	441.108	59	743.419
1990	384.711	47	440.105	53	824.816
2000	493.114	52	457.643	48	950.757
2007	536.758	57	410.213	43	946.971
2008	556.700	58	408.800	42	965.500
2009	573.884	59	405.271	41	979.155
2010	588.552	59	401.310	41	989.862
2011	599.973	60	399.190	40	999.163
2012	611.846	61	394.695	39	1.006.541
2013	1.020.957	100	0	0	1.020.957
2014	1.041.979	100	0	0	1.041.979

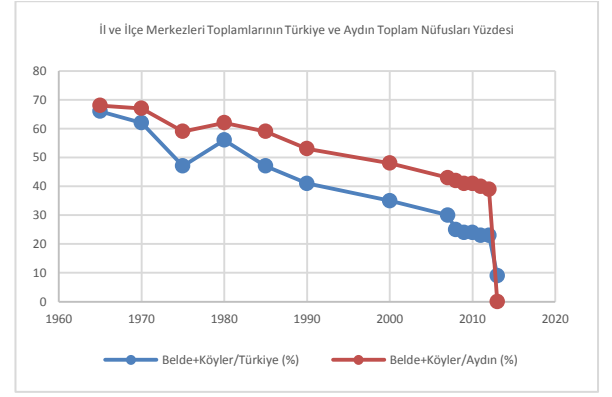
Çizelge I.4 Türkiye ve Aydın Kentsel Nüfus Karşılaştırması (1965-2014)

	TÜRKİYE		AYDIN	
	İl+İlçe Merkezleri/Türkiye (%)	İl+İlçe Merkezleri/Aydın (%)		
1965	34	32		
1970	38	33		
1975	53	41		
1980	44	38		
1985	53	41		
1990	59	47		
2000	65	52		
2007	70	57		
2008	75	58		
2009	76	59		
2010	76	59		
2011	77	60		
2012	77	61		
2013	91	100		
2014	91,8	100		

	TÜRKİYE		AYDIN	
	Belde+Köyler/Türkiye (%)	Belde+Köyler/Aydın (%)		
1965	66	68		
1970	62	67		
1975	47	59		
1980	56	62		
1985	47	59		
1990	41	53		
2000	35	48		
2007	30	43		
2008	25	42		
2009	24	41		
2010	24	41		
2011	23	40		
2012	23	39		
2013	0	0		
2014	0	0		

Yıllar itibarıyla Aydın ve Türkiye Genelinde Kentsel Nüfus Oranlarındaki değişim

Yıllar itibarıyla Aydın ve Türkiye Genelinde Kırsal Nüfus Oranlarındaki değişim

Kaynak: <http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul>), <http://tuikapp.tuik.gov.tr/nufusapp/idari.zul?>, www.tuik.gov.tr/ilGostergeleri/iller/AYDIN.pdf

Değerlendirme ve Sonuçlar

İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmaktadır.

Bu kapsamda, 6360 ve 6447 sayılı kanunlar ile düzenlenen ve bu kanunlar uyarınca ilk mahalli idareler genel seçimlerinde yürürlüğe girecek olan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri ile 5393 sayılı Yasa'nın 8 inci ve 11 inci maddelerine göre alınan ve söz konusu Kanun gereğince ilk mahalli idareler seçimlerinde uygulanacak olan birleşme ve katılmalar, belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ve bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı'nın 421 sayılı Kararına istinaden, NVİGM tarafından 1 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Ulusal Adres Veri Tabanı'na yansıtıldığı için, 2013 ADNKS sonuçları belirtilen değişiklikleri içermektedir.

Yukarıda soldaki grafikte Aydın ilindeki kentsel nüfus artış oranlarının Türkiye genelindeki kentsel nüfus artış oranlarının altında fakat bu oranlara yakın seyrettiği görülmektedir.

Yukarıda sağdaki grafikte ise Aydın ilindeki kırsal nüfus azalış oranlarının Türkiye genelindeki kırsal nüfusun azalış oranlarının oldukça üzerinde seyrettiği görülmektedir.

Ülkemizde 1990 yılında %51,32 olan kentsel nüfus oranı 2000 yılında %59,25'e yükselmiştir. Hızlı kentleşme ile birlikte sosyal, ekonomik, demografik ve çevresel sorunlar ortaya çıkmıştır. Plansız kentleşme ve gecekondulaşma ile hizmet sunumu bakımından sorunlu kentler oluşmuş ve çevre sorunları hızla büyümüştür. Ülkemizde artan kentsel nüfus oranına paralel olarak kentlerde yaşanan çevre sorunlarının da artması olasılığı vardır.

1.2 Sanayi

1.2.1 Sanayi Bölgeleri

SANAYİ								
GÖSTERGE: Sanayi Bölgeleri								
TANIM: Sanayinin belli alanlarda yapılanmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek gibi amaçlarla mal ve hizmet üretim bölgeleri olarak hizmet sunmayı amaçlayan organize sanayi bölgeleri vb. sanayi bölgelerinin sayısının, toplam alanlarının ve ildeki planlı sanayileşme oranının zaman serisinde ifade edilmesidir.								
Önerilen Kaynak: Sanayi İl Müdürlükleri, İl Sanayi Odası								
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde bulunan sanayi kuruluşlarının sayısı, sektörlerine göre sanayi bölgelerinin (Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Endüstri İhtisas Bölgesi ilan edilmiş alanlar, Büyük Sanayi Siteleri vb.) sayısı, kapasitesi, alanı (ha), OSB ve diğer sanayi alanlarında yer alan sanayi kuruluşlarının sayısının ildeki tüm sanayi kuruluşları sayısına oranı (%)								
Durum ve eğilimler;								
Çizelge 1.5-Aydındaki Organize Sanayi Bölgeleri								
OSB Adı	İlçe	OSB Büyüklüğü [m ²]	Toplam Parsel Sayısı	Boş Parsel Sayısı	Toplam İstihdam	1.Ağırlıklı Sektör	2.Ağırlıklı Sektör	Faal Tesis Sayısı
Aydın Organize Sanayi Bölgesi	Merkez	304.965	63	0	2700	Zeytin	Metal	48
Aydın ASTİM Organize Sanayi Bölgesi	Merkez	2.270.662	245	126	3608	Makine imalatı	Gıda	100
Aydın Ortaklar Organize Sanayi Bölgesi	Germencik	1.217.311	37	3	500	Gıda	Makine	8
Söke Organize Sanayi Bölgesi	Söke	1.202.994	88	72	20	Tekstil	İnşaat	1
Aydın-Nazilli Organize Sanayi Bölgesi	Nazilli	491.621	44	0	130	Makine	Enerji	5
Çine Organize Sanayi Bölgesi	Çine	528.495	51	44	100	Enerji	Gıda	2
Buharkent Organize Sanayi Bölgesi	Buharkent	-	-	-	-	-	-	-
Kaynak:								
https://osbbs.sanayi.gov.tr/citydetails.aspx?dataID=199 Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı								
http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/81-il-durum-raporu-2012-11052012113452.pdf Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı								
http://aydinticaretborsasi.org.tr/pdf/ayd%C4%B1n-ekonomik-raporu-2012.pdf Aydın Ticaret Borsası								
http://geka.org.tr/yukleme/planlama/Sekt%C3%B6rler%20Ara%C5%9F%C4%B1rmalar/G%C3%BCney%20Ege%20B%C3%B6lgesi%20Organizasyon%20Sanayi%20ve%20Serbest%20B%C3%B6lge%20Ara%C5%9F%C4%B1rma%20Raporu.pdf Güney Ege Kalkınma Ajansı Tabloda yer alan bilgiler 2013 yılına aittir.								
Değerlendirme ve Sonuçlar bölümündeki bilgiler Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü'nün Mayıs 2012 tarihli "81 İl Durum Raporu"ndan alınmıştır.								
Değerlendirme ve Sonuçlar.								
Yukarıdaki tablodaki OSB'lerden Aydın Ortaklar Organize Sanayi Bölgesi ile Çine Organize Sanayi Bölgesinde inşaat çalışmaları, Söke Organize Sanayi Bölgesinde kamulaştırma çalışmaları sürmektedir. Buharkent OSB yer seçimi yapılmış, proje aşamasında olup tablodaki diğer OSB'ler faaliyete geçmiştir.								
İlimizin sanayi yapısı; tarım bölgesi olması sebebiyle tarıma dayalı işlenmiş ürünler (tekstil), kimyevi maddeler ve mamulleri (selüloz), bitkisel ürünler (zeytin, zeytinyağı, tütün, yaş sebze ve meyve, vb.) ve sanayi mamullerinden (otomotiv endüstrisi, makine ve makine ekipmanları) oluşmaktadır. Organize								

Sanayi Bölgeleri tamamlandıkça ilimiz Sanayinin yapısı da sektörler yönünden değişik bir yapıya kavuşmaktadır.

Aydın İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı:

AYDIN İlinde bulunan sanayi işletmelerinin sektörel dağılımına baktığımızda, % 43 ile Gıda Ürünleri İmalatı, % 9 ile Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı imalatının ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Bunları sırasıyla takip eden sektörler aşağıda gösterilmiştir.

% 8 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	% 1 Giyim eşyası imalatı; kürkün işlenmesi ve boyanması
% 6 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	% 1 Motorlu kara taşıtların bakım ve onarımı
% 5 Tekstil Ürünleri İmalatı	% 1 Ana Metal Sanayi
% 3 Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (Mobilya hariç)	% 1 Mobilya İmalatı
% 3 Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	% 1 Elektrik gaz buhar ve havalandırma sistemi üreten ve dağıtımı
% 2 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (Makine teçhizatı hariç)	% 1 Kağıt ve Kağıt Ürünlerinin İmalatı
% 2 İçecek İmalatı	% 1 Deri ve ilgili ürünlerin imalatı
% 2 Elektrikli Teçhizat İmalatı	% 1 Kömür ve Linyit Çıkartması
% 2 Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	% 1 Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı
% 2 Kauçuk ve plastik ürünleri imalatı	% 4 Diğer (LPG dolum sinai gaz dolum, Madeni yağ geri kazanım kullanılmış yemek ve sıvı, Metal cevherleri madenciliği,)

Kayıtlara göre sanayi işletmelerinin, başta İstanbul (%31) olmak üzere, Bursa (% 8), Ankara(% 7), İzmir(% 5), Konya(% 4), Gaziantep (% 3), Denizli(% 3), Kocaeli(% 2) , Adana(% 2), Tekirdağ(% 2), Kayseri(% 2), Mersin(% 2) olmak üzere, toplam % 71'i, oniki ilimizdedir Bölgelere göre bir değerlendirme yaptığımızda, sanayi işletmelerinin % 48 Marmara Bölgesinde, %17 İç Anadolu Bölgesinde, % 14 Ege Bölgesinde, % 8 Akdeniz Bölgesinde, %6 Karadeniz Bölgesinde, % 5 Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, % 2 Doğu Anadolu Bölgesinde olduğu görülmektedir.

Aydın ilinde toplam sanayi işletmesi adedi 711 dir. Toplam sanayi işletmesi içinde % 1 lik bir oran ile sanayisi gelişmiş illerimiz arasında yer almaktadır.

Ege Bölgesindeki İllerin sanayisine göre bir değerlendirilmesi yapıldığında, İzmir İli % 37 lik bir oran ile bölge illeri arasında birinci sırada yer almaktadır. İzmir'i sırasıyla %18 ile Denizli, % 11 ile Manisa, % 9 ile Uşak, % 7 ile Afyonkarahisar, %7 ile Aydın, %6 ile Muğla, %5 ile Kütahya, takip etmektedir.

Sanayi sicil kayıtlarına göre, **Aydın** ilinde kayıtlı işletmelerde çalışan personel sayısı toplam 21.843'dür.

Aydın İlinde, sanayide çalışanların, % 37'si Gıda ürünleri İmalatı sektöründe, % 8'i Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı sanayisinde istihdam edilmektedir.

İstihdamın % 81'i işçi, % 3'ü Mühendis'tir.

Aydın ilinde bulunan sanayi işletmelerinin % 51'i Mikro Ölçekli, % 38'i Küçük Ölçekli, % 10'u Orta Ölçekli, % 1'i Büyük Ölçekli işletmelerdir.

1.2.2 Madencilik

SANAYİ
GÖSTERGE: Madencilik
TANIM: Bu gösterge, İLde yer alan farklı ruhsatlandırma grubuna göre verilen bir yılda kayıt altına alınmış maden ocakları, zenginleştirme tesisleri ve depolama alanlarının miktarının yıllara göre değişimini gösterir. Tesislerin isim bazında listelenmesine gerek olmayıp, farklı ruhsatlandırma grubuna göre sayı ve alanların değişiminin belirtilmesi gerekmektedir.
Önerilen Kaynak: İl Özel İdaresi, MİGEM
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Türlerine göre maden ocağı ve tesisi sayısı, alanları (ha) ve yıllara göre değişimleri (%),

Durum ve eğilimler;

Çizelge I.6-Maden Rezervleri Tenör, Kalite ve İşletme Durumu

Mevki	Tenör/Kalite	Rezerv (ton)	İşletme Durumu
Çine-Boğagediği	İyi kaliteli	29.446 muh.	Yapılmıyor
Çine-Karpuzlu-Karacağağaç	% 97.53 SiO ₂ , % 2.1 Fe ₂ O ₃	2.000 muh.	Yapılmıyor
Çine-Karpuzlu-Mutaflar	Orta kaliteli	4.387 muh.	Yapılmıyor
Çine-Karağağaç	%98.15-99.31 SiO ₂ , %0.28-1.74 Fe ₂ O ₃	4.239.401 muh.	Yapılıyor
Çine-Karpuzlu-Kuşcamii	Seramikte kullanılabilir	144.357 muh.	Yapılmıyor
Çine-Alabayır	%98.5-99 SiO ₂ , %0.1-0.4 Fe ₂ O ₃	120.000 muh.	Geçmiş yıllarda yapılmış
Çine-Kuruköy	%99.23-99.37 SiO ₂ , %0.03 Fe ₂ O ₃	2.025.000 muh.	Hiç işletilmemiş
Çine-Eskiçine	%99.52 SiO ₂ , %0.02 Fe ₂ O ₃	1064 muh.	Yapılmıyor
Çine-Mutaflar	%99.37-99.50 SiO ₂ , %0.02-0.07 Fe ₂ O ₃	38.000 muh.	İşletiliyor
Çine-Kavşit-Türbetepe	%96.10-97.30 SiO ₂ , %0.5-1 Fe ₂ O ₃	14.500 muh.	Geçmiş yıllarda işletilmiş
Çine-Karacaören	%96.10 SiO ₂ , %0.1 Fe ₂ O ₃	4.442 muh.	Yapılmıyor
Çine-Kavşit	%97.9 SiO ₂ , %0.5 Fe ₂ O ₃	28.302 muh.	Yapılmıyor
Çine- Kavşit -Madranbaba	%97-98 SiO ₂ , % 1.38-2 Fe ₂ O ₃	896.000 muh	Geçmiş yıllarda işletilmiş
Çine-Yeniköy-Kovanlıktepe	Orta kaliteli	73.000 muh.	Geçmiş yıllarda işletilmiş
Çine-Karpuzlu-Çukurköy	%98.17 SiO ₂ , % 1.4 Fe ₂ O ₃	115.151 muh.	Yapılmıyor
Çine-Topçam	Orta kaliteli	13.246 muh.	Yapılmıyor
Çine-Karpuzlu-Çamköy	—	3.974 muh.	Yapılmıyor
Çine-Ovacık	<%95 SiO ₂ , >%0.5 Fe ₂ O ₃	66.800 muh.	Yapılmıyor
Bozdoğan-Altıntaş	%99.13 SiO ₂ , %0.01Fe ₂ O ₃	317 muh.	Yapılmıyor
Koçarlı-Gözkayası	% 96-97 SiO ₂ , % 0.4-0.7 Fe ₂ O ₃	28.000 muh.	Geçmiş yıllarda üretim yapılmış

Çizelge 1.7- İl Özel İdaresince Maden Kanunu Kapsamında Ruhsatlandırılmış Sahalar

Ruhsat Türü	Sayısı
1 A Grubu Ruhsatları	13
Hammadde Üretim İzni	16
Jeotermal Kaynak Arama Ruhsatı	216
Jeotermal Kaynak ve Doğal Mineralli Su İşletme Ruhsatları	43
Toplam	288

Çizelge 1.8-Aydın'daki Santrallerin Sayısı, Kurulu Güçleri, Toplam Üretimleri, 2001- (EPDK)

Unvan	Tesis Adı	Tesis İlçesi	Kurulu Gücü (MWm)	Kurulu Gücü (MWe)
MAREN MARAŞ ELEKTRİK ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	Kerem JES	Germencik	24,0	24,0
GÜRMAT ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Efe JES	Germencik	162,3	162,3
KEN KİPAŞ ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Ken Kipaş Santrali	Merkez	24,0	24,0
MENDERES GEOTHERMAL ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Dora IV JES	Sultanhisar	17,0	17,0
MAREN MARAŞ ELEKTRİK ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	Deniz (Maren II) JES	Germencik	24,0	24,0
KİPER ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Kiper JES	Nazilli	20,0	20,0
ÇELİKLER JEOTERMAL ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Çelikler Sultanhisar Jeotermal Elektrik Üretim Tesisi	Sultanhisar	9,9	9,9
ÇELİKLER JEOTERMAL ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Çelikler Pamukören Jeotermal Elektrik Üretim Tesisi	Kuyucak	61,72	61,72
GÜMÜŞKÖY JEOTERMAL ENERJİ ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Gümüşköy JES	Germencik	13,2	13,2
ALRES ENERJİ ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Alres Jeotermal Enerji Santrali	Sultanhisar	9,5	9,5
KARKEY KARADENİZ ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Karkey Umurlu JES	Köşk	12,37	12,0
MENDERES GEOTHERMAL ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Dora III JES	Sultanhisar	34,0	34,0
MAREN MARAŞ ELEKTRİK ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	Maren Santrali	Germencik	44,0	44,0
MENDERES GEOTHERMAL ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Dora-2 Jeotermal Enerji Santrali	Sultanhisar	9,5	9,5
GÜRMAT ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Germencik	Germencik	47,4	47,4
MENDERES GEOTHERMAL ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİ	Salavatlı	Sultanhisar	7,951	7,951

Satılar altın sahasında 1 gr/ton tenörlü 5.630 ton görünür+ muhtemel rezerv mevcuttur. Bakır, kurşun, çinko cevherleşmelerine il merkezinde, Söke, Çine ve Koçarlı ilçelerinde rastlanmakta olup, düşük tenörlü küçük boyutlu zuhurlar olduğundan, ekonomik değildir. Bozdoğan– Altıntaş sahasında % 2 zinober tenörlü 52.500 ton rezervli bir yatak olup işletilmemektedir. Ayrıca Nazilli ve Germencik ilçelerinde küçük civa zuhurları vardır. Söke-Koçarlı-Salhane sahasında ortalama % 44.51 Fe tenörü tespit edilmiştir. Ayrıca yatakta %54.46'ya kadar varan % Fe değerleri de tespit edilmiştir. Yatağın ortalama silis içeriği ise % 28'dir. Buna göre, yatakta 119.000 ton yüksek tenörlü ve 360.000 ton düşük tenör ve yüksek silisli cevher tespit edilmiştir. Söke-Çavdar demir zuhurunda ise ortalama % 42.62 Fe ve %22.05 Si tenörlü 13.500.000 ton görünür ve mümkün rezerv bulunmaktadır. Yüksek silis, düşük tenör ve kısmen kükürt değerlerinin yüksek oluşu nedeniyle bu yatak işletilmemektedir.

Metalik maden yataklarının yanı sıra endüstriyel hammaddeler yönünden de zengin yataklar mevcuttur. Bunlardan barit, diyatomit, grafit ve kuvars gibi endüstriyel hammaddeler yanında seramik sanayinin olmazsa olmazı olan feldspat yataklarından üretilen madenler dünya pazarına ihraç edilmektedir.

Çine-Yeniköy-Ozanbelenin'de düşük tenörlü bir barit zuhuru mevcuttur. Karacasu Dedeler köyünde iyi kaliteli % 90 SiO₂ ve % 2 Al₂O₃ içeriği olan diyatomit yatağında zaman zaman işletme yapılmaktadır. Bozdoğan–Beyler Mahallesi'nde düşük tenörlü 6.000 ton görünür rezerve sahip grafit zuhuru bulunmaktadır.

Seramik hammaddelerinden birisi olan kuvars, Bozdoğan–Söke–Çine ilçeleri sınırları dahilinde olup % 96.21 SiO₂ ve % 1.2 Fe₂O₃ ortalama tenörlü 9.663.100 ton kuvars mevcuttur.

Karasu–Dandolos sahasında % 4–5 S tenörlü, 51.800 ton görünür ve muhtemel kükürt rezervine sahip yatak düşük tenörlü olması nedeniyle işletilememektedir.

Mermer açısından Karacasu ilçesi önemli potansiyellere sahiptir. İlçede Geyre, Tepecik, Hangediği ve Nargedik sahalarında toplam 30 milyon m³ potansiyel mermer rezervi tespit edilmiştir. Bu sahalarda özel sektör tarafından işletme yapılmaktadır.

Mika yönünden ise Germencik–Dağyeri sahası iyi kaliteli olup rezervi belirlenmemiştir ve herhangi bir işletme mevcut değildir. Bozdoğan–Gerzile'de orta kaliteli 200.000 ton görünür rezerve sahip talk mevcuttur.

Koçarlı–Çavdar – Küçükçavdar sahasında %0.0425 U₃O₈ (autinit) tenörlü 208.942 ton görünür, Çavdar- Arapsu sahasında %0.02-0.03 (autinit ve torbernit) tenörlü 10.784 ton, % 0.03'den büyük tenörlü 19.508 ton muhtemel uranyum rezervi tespit edilmiştir.

Çavdar–Demirtepe sahasında, % 0.0234–0.0956 (autinit, bassetit, uranopilit) kalitesinde, % 0.0234 tenörlü 263.343 ton U₃O₈, % 0.0956 tenörlü 1.456.687 ton U₃O₈ olmak üzere 1.728.207 ton görünür ve muhtemel uranyum rezervi mevcuttur. Kisir–Osmankuyu sahasında ise % 0.02-0.03 U₃O₈ uraninit, gümmit, uranotil, torbernit, autinit, meta–autinit, meta– torbernit, fosforanilit minerali belirlenmiş olup, %0.02–0.03 tenörlü 11.530 ton U₃O₈ ve % 0.03'den büyük tenörlü 34.365 ton U₃O₈ olmak üzere toplam 45.895 ton muhtemel uranyum rezervi mevcuttur.

Karacasu ve Söke ilçelerinde % 55-60 Al₂O₃ (Karacasu), % 44-55 Al₂O₃ (Söke) tenörlü yataklarda korund, manyetit ve zımpara olmak üzere Karacasu'da 172.000 ton görünür+ muhtemel, Söke'de 55.000 ton muhtemel rezerv tespit edilmiştir. İşletilen zımpara yatakları mevcuttur.

Dünya albit üretiminde Ülkemiz ilk sırayı almaktadır. Üretimin hemen hemen tamamı Çine – Milas'tan yapılmaktadır. Bu bölgede feldspat zenginleştirilmesine yönelik tesisler bulunmaktadır. Çine–Milas bölgesinden 1.5 milyon ton/yıl civarında albit ihraç edilmektedir.

İl merkezi, Söke ilçesi ve Çine – Karpuzlu – Akçaova yataklarında % 8–11.44 K₂O ve % 0.73 Fe₂O₃ içerikli 1.878.516 ton muhtemel, seramikte katkı olarak kullanılabilir nitelikte orta-düşük kaliteli 151.819 ton muhtemel ortoklaz (potasyum feldspat) rezervi ile % 8.35–11 Na₂O₃ ve % 0.7 Fe₂O₃ içerikli iyi kalitede 67.363.515 ton muhtemel ve 21.987.172 ton orta-düşük kalitede albit (sodyum feldspat) rezervi mevcuttur. Bu yataklar günümüzde seramik ve cam sanayiinde kullanılmak üzere yurt içi ve yurt dışı pazarlara yönelik olarak işletilmektedir.

Porselen, vitrifiye seramik hammaddesi olan feldspat, potasyum, sodyum ve kuvarsın İl'deki üretimi; ülke toplam üretiminin yaklaşık %95'ini oluşturacak şekilde Çine ve yöresindeki maden rezervlerinden karşılanır.

Aydın-Ortaklar ile Denizli-Sarayköy İlçesi arasında kalan ve Büyük Menderes Grabeni adı verilen çöküntü alanı içinde Ülkemizde yüksek sıcaklık değerlerine sahip Jeotermal potansiyelin yaklaşık % 70'ini bulundurmaktadır.

Çimento Sanayinin önemli hammaddesi olan kaolen, kalker ve kil varlığı nedeniyle çimento sanayi gelişmiştir. Yine yer altı kaynaklarımızdan olan memba suları, içme suyu olarak şişelenerek tüketiciye sunulmakta, ilimiz sanayisindeki yeri, artan üretimle beraber gelişme göstermektedir.

Aydın'ın en önemli yer altı zenginliği jeotermal enerji kaynaklarıdır. Birçok yörede olmakla birlikte özellikle Germencik-Ömerbeyli jeotermal sahası 230°C ile Türkiye'de en yüksek sıcaklığa sahip jeotermal enerji sahasıdır. Ayrıca potansiyel bakımından da ülkemizin en zengin jeotermal alanıdır. Köşk Yavuzköy'de Menderes Geothermal Elektrik Üretim AŞ'ye ait 8,5 Megawatt gücünde Jeotermal elektrik santrali, Türkiye'nin ilk özel sektör jeotermal elektrik santrali olup, toplam 15.450.000 USD tutarındaki yatırımı ile elektrik enerjisi üretmektedir. Yine Germencik İlçesinde Gürmat A.Ş. ye ait 47 Megawatt gücünde jeotermal elektrik santrali üretime geçmiş durumdadır. Jeotermal enerjiden arta kalan sıcak su, seracılıkta önemli bir maliyet kalemi oluşturan ısıtma giderlerinin azaltılması yolunda kullanılabilir.

Ayrıca elektrik üretiminden arta kalan atık sudan meşrubat ve gazlı içecek sanayinde kullanılmak üzere sıvı karbondioksit imalatı yapılabilmektedir. Bu konuda Hollanda sermayeli Linde Gaz A.Ş. faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

Porselen, vitrifiye seramik hammaddesi olan feldspat, potasyum, sodyum ve kuvarsın İl'deki üretimi; ülke toplam üretiminin yaklaşık % 95'ini oluşturacak şekilde Çine ve yöresindeki maden rezervlerinden karşılanır. Üretilen madenlerin yaklaşık yıllık 500.000–600.000 tonu iç piyasaya, 2.500.000 tonu da dış piyasaya satılarak İl ekonomisine katma değer kazandırmaktadır. Çine Akmaden A.Ş. Kaltun Madencilik A.Ş. ve Esan Eczacıbaşı A.Ş. bu konuda faaliyet göstermektedir. Doğalgaz ve demiryolunun Çine bölgesine gelmesi halinde seramik üretimi konusunda yatırım yapacak olan iş adamları bulunmaktadır.

Çimento sanayiinin önemli hammaddesi olan kaolen, kalker ve kil varlığı nedeniyle çimento sanayi gelişmiştir. İlin bazı ilçe ve köylerinde işletilen kireç taşı ve kil ocakları küçük ölçekli olup, temel olarak inşaat malzemeleri sanayine hammadde üretmektedirler.

İlimiz yukarıda da ifade edildiği gibi, maden bakından oldukça zengin bir bölgedir. Özellikle son on yıldan beri jeotermal kaynakların elektrik enerjisi üretilmesi amacıyla sondajları yapılmaktadır. 1-A grubu madenler ve 4. Grup madenler ilimizin diğer en yaygın madencilik sektörünü oluşturmaktadır. Jeotermal kaynakların çıkarılmasında oluşan emisyon, diğer maden atıklarından kaynaklı kirlilik ilimizde titizlikle üzerinde durulması gerektiren konulardır.

2. İklim Değişikliği

2.1. Sıcaklık

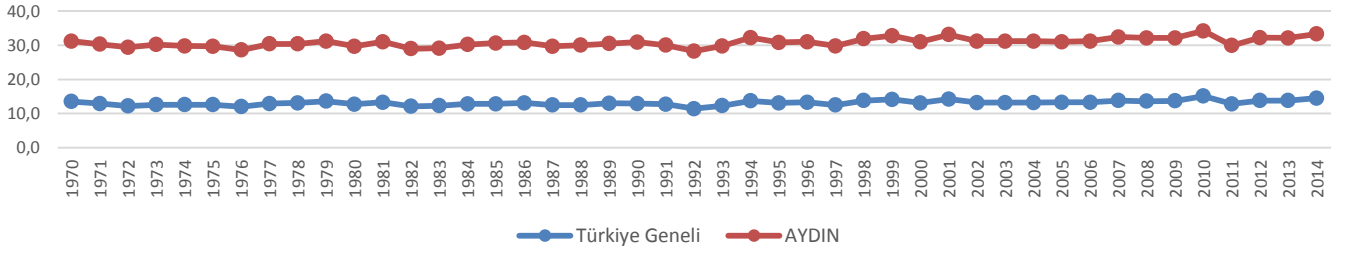
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ												
GÖSTERGE: Sıcaklık												
TANIM: Gösterge, ildeki yıllık ortalama sıcaklık değişimi ve Türkiye ortalamalarıyla karşılaştırılmasını ifade etmektedir.												
Önerilen Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü												
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970 ve sonrası yıllık ortalama sıcaklık değerleri (°C), Türkiye Ortalama Değerleri												
Durum ve eğilimler;												
Veri formatı												
Çizelge I.9 1950 - 2014 Yılları Arası Aylar İtibariyle Aydın İli Ortalama Sıcaklık Değerleri (°C)												
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ortalama Sıcaklık (°C)	8,2	9,3	11,8	15,8	20,9	25,9	28,4	27,6	23,5	18,4	13,3	9,7
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	13,2	14,7	17,9	22,5	28,1	33,3	36,1	35,6	31,9	26,2	19,7	14,6
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	4,3	4,9	6,7	10,1	14,1	18,1	20,4	20,2	16,6	12,7	8,7	5,8

1950 - 2014 YILLARI ARASI AYLAR İTİBARIYLA AYDIN İLİ ORTALAMA SICAKLIK DEĞERLERİ

— Ortalama Sıcaklık (°C) — Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C) — Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)

Çizelge I.10 1970 - 2014 Yılları Arası Aydın İli Yıllık Ortalama Sıcaklık Değerleri (°C)																							
YIL	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	
Türkiye Geneli	13,5	12,9	12,2	12,6	12,6	12,6	12,0	12,9	13,1	13,6	12,7	13,3	12,1	12,3	12,8	12,8	13,1	12,5	12,5	13,0	12,9	12,7	
Aydın	17,7	17,4	17,2	17,6	17,2	17,1	16,6	17,5	17,3	17,6	17,0	17,7	16,9	16,8	17,4	17,8	17,7	17,2	17,5	17,5	18,0	17,3	
YIL	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Türkiye Geneli	11,4	12,3	13,7	13,1	13,3	12,5	13,8	14,1	13,1	14,2	13,2	13,2	13,2	13,3	13,3	13,8	13,6	13,7	15,1	12,8	13,8	13,8	15
Aydın	16,9	17,5	18,5	17,7	17,7	17,3	18,1	18,7	17,9	18,9	18,0	18,0	18,0	17,7	17,9	18,6	18,5	18,4	19,1	17,1	18,4	18,3	18,8

1970-2014 YILLARI ARASI TÜRKİYE GENELİ VE AYDIN İLİ YILLIK SICAKLIK ORTALAMALARI (°C)

Kaynak:

www.izmir.mgm.gov.tr/files/iklim/aydin_iklim.pdf Meteoroloji Genel Müdürlüğü

<http://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/yillik-toplam-yagis-verileri.aspx?m=AYDIN#sfB> Meteoroloji Genel Müdürlüğü

<http://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=AYDIN> Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Uzun yıllar itibariyle ilimiz yıllık sıcaklık ortalama değerlerinin ülkemiz ortalama oldukça üzerinde seyrettiği görülmektedir. Haziran Temmuz Ağustos aylarındaki sıcaklık değerlerinin diğer aylara oranla daha sıcak seyrettiği görülmektedir.

2.2. Yağış

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
GÖSTERGE: Yağış
TANIM: İldeki birim alana düşen ortalama yağış miktarının zaman serisinde ifade edilmesidir.
Önerilen Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970 ve sonrası yıllık ortalama yağış miktarları (kg/m ²)

Durum ve eğilimler;

Veri formatı

Kaynak:

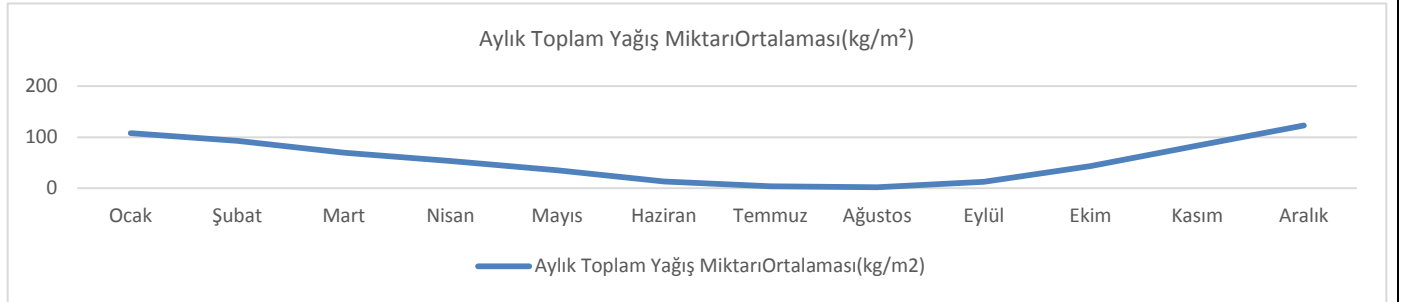
www.izmir.mgm.gov.tr/files/iklim/aydin_iklim.pdf Meteoroloji Genel Müdürlüğü

<http://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/yillik-toplam-yagis-verileri.aspx?m=AYDIN#sfB> Meteoroloji Genel Müdürlüğü

<http://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=AYDIN> Meteoroloji Genel Müdürlüğü

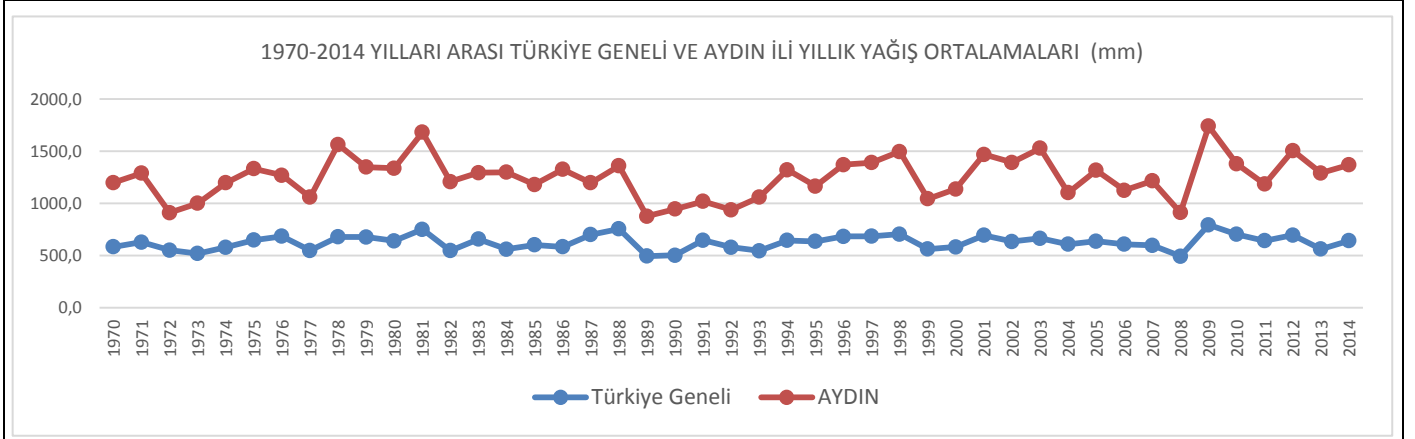
Çizelge I.11 Aydın İli 2014 Yılı Aylık Ortalama Sıcaklık Değerleri
(°C)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması(kg/m ²)	108,2	93,3	69,9	53,3	35,5	13,5	3,9	2,3	12,9	43,8	83,9	122,8

Çizelge I.12 Türkiye ve Aydın İli 1970-2014 Yılları Arası Yıllık Yağış Ortalama Değerleri
(mm)

YIL	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	
Türkiye Geneli	582,9	627,3	551,2	519,5	578,2	648,6	684,5	548,0	678,1	676,3	639,5	751,3	546,8	657,8	560,3	602,2	582,7	699,5	755,1	495,1	501,6	646,5	
AYDIN	616	661	360	482	620	684	585	511	886	672	698	931	661	636	738	579	743	497	604	382	445	373	
YIL	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Türkiye Geneli	578,8	545,2	644,3	635,7	682,8	684,5	704,3	561,4	581,4	694,2	634,0	664,4	607,4	637,2	607,4	596,7	493,1	793,8	703,0	642,2	695,2	561,8	642
AYDIN	359	514	678	529	687	706	792	482	556	774	758	864	495	680	518	619	419	946	675	543	810	729	727

Değerlendirme ve Sonuçlar

İklim ve Bitki Örtüsü Akdeniz ikliminin hâkim olduğu İl'de yazlar sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer. Büyük Menderes vadisi, diğer Ege ovaları gibi batıda denize doğru açılan bir oluk biçimindedir. Bu yüzden denizin ılıtıcı etkisi ve yağış getiren rüzgârlar iç kısımlara kadar kolaylıkla girer.

Aydın İli uzun yıllar yıllık toplam yağış ortalaması 618,4 mm'dir.

24 saatte ölçülen maksimum yağış miktarı 93,8 mm'dir (04.01.2009)

Uzun yıllar (1981-2013) yıllık ortalama değerler itibariyle, en düşük yağış 1992 yılında en yüksek yağış ise 2009 yılında gerçekleşmiştir.

Uzun yıllar(1954-2013) aylık ortalama değerler itibariyle, en düşük yağış Temmuz Ağustos aylarında gerçekleşmiştir.

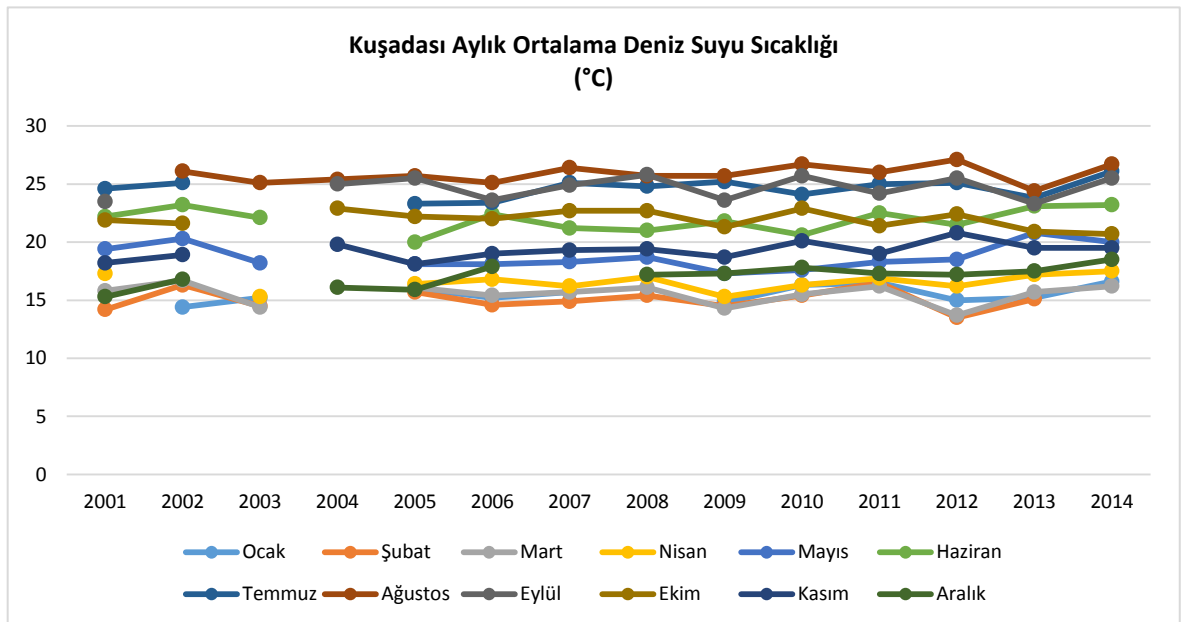
2.3. Deniz Suyu Sıcaklığı

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
GÖSTERGE: Deniz suyu yüzey sıcaklığı
TANIM: Bu gösterge, deniz suyu yüzey sıcaklığının 1975'ten bu yana yıllık değişimini ifade eder.
Önerilen Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Denize kıyısı olan iller için 1975'ten bu yana uzun yıllar ortalama deniz suyu yüzey sıcaklığı değerleri (°C)

Durum ve eğilimler;
Veri Formatı

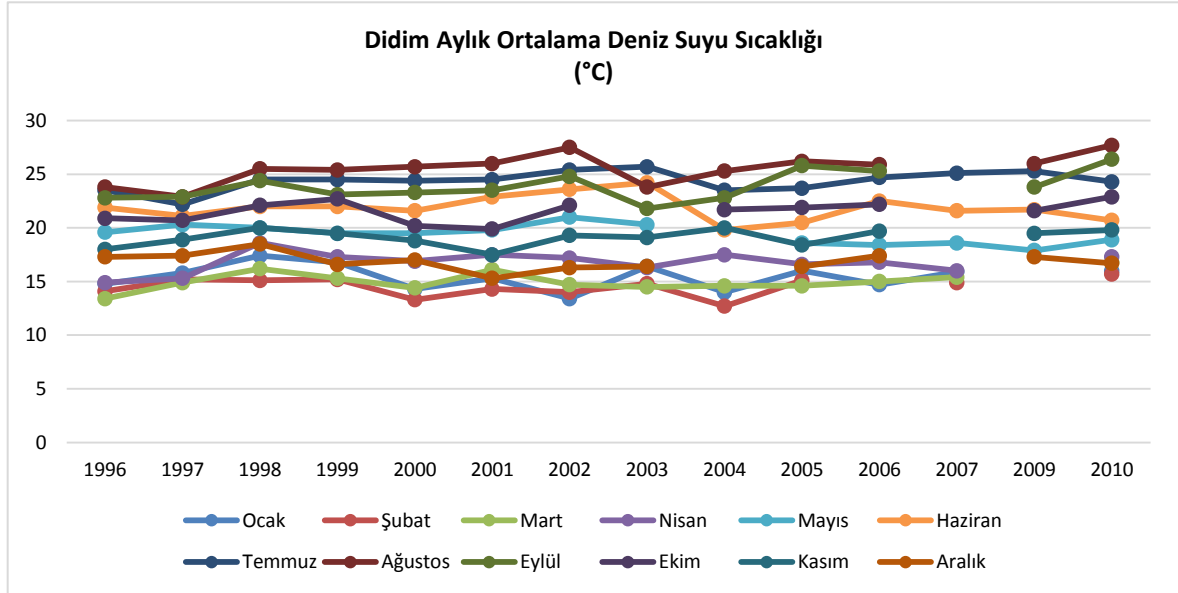
Çizelge I.13. Kuşadası Aylık Ortalama Deniz Suyu Sıcaklığı (°C)

YIL/AY	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ocak		14,4	15,2		16,0	15,2	15,7		14,8	16,3	16,5	15,0	15,2	16,6
Şubat	14,2	16,3	14,5		15,7	14,6	14,9	15,4	14,5	15,4	16,5	13,5	15,1	
Mart	15,8	16,7	14,4		16,1	15,4	15,7	16,1	14,3	15,5	16,2	13,7	15,7	16,2
Nisan	17,3		15,3		16,4	16,8	16,2	17,0	15,3	16,3	16,9	16,2	17,2	17,5
Mayıs	19,4	20,3	18,2		18,1	18,1	18,3	18,7	17,3	17,6	18,3	18,5	20,8	20,0
Haziran	22,2	23,2	22,1		20,0	22,4	21,2	21,0	21,8	20,6	22,5	21,5	23,1	23,2
Temmuz	24,6	25,1			23,3	23,4	25,1	24,8	25,2	24,1	25,0	25,1	23,8	26,1
Ağustos		26,1	25,1	25,4	25,7	25,1	26,4	25,7	25,7	26,7	26,0	27,1	24,4	26,7
Eylül	23,5			25,0	25,5	23,6	24,9	25,8	23,6	25,7	24,2	25,5	23,3	25,5
Ekim	21,9	21,6		22,9	22,2	22,0	22,7	22,7	21,3	22,9	21,4	22,4	20,9	20,7
Kasım	18,2	18,9		19,8	18,1	19,0	19,3	19,4	18,7	20,1	19,0	20,8	19,5	19,5
Aralık	15,3	16,8		16,1	15,9	17,9		17,2	17,3	17,8	17,3	17,2	17,5	18,5

**Çizelge I.14. Didim Aylık Ortalama Deniz Suyu Sıcaklığı
(°C)**

YIL/AY	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2009	2010
Ocak	14,8	15,8	17,4	16,8	14,3	15,3	13,4	16,4	14,0	16,0	14,7	15,9		16,0
Şubat	14,1	15,2	15,1	15,2	13,3	14,3	14,0	14,8	12,7	15,1		14,9		15,7
Mart	13,4	14,9	16,2	15,3	14,4	16,1	14,7	14,5	14,6	14,6	15,0	15,4		16,8
Nisan	14,9	15,3	18,6	17,3	16,9	17,5	17,2	16,3	17,5	16,6	16,8	16,0		17,3
Mayıs	19,6	20,3	20,0	19,5	19,5	19,8	21,0	20,3		18,6	18,4	18,6	17,9	18,9
Haziran	21,9	21,1	22,0	22,0	21,6	22,9	23,6	24,2	19,8	20,5	22,5	21,6	21,7	20,7
Temmuz	23,5	22,2	24,5	24,5	24,4	24,5	25,4	25,7	23,5	23,7	24,7	25,1	25,3	24,3
Ağustos	23,8	22,9	25,5	25,4	25,7	26,0	27,5	23,8	25,3	26,2	25,9		26,0	27,7
Eylül	22,8	22,9	24,4	23,1	23,3	23,5	24,8	21,8	22,8	25,8	25,3		23,8	26,4
Ekim	20,9	20,7	22,1	22,7	20,2	19,9	22,1		21,7	21,9	22,2		21,6	22,9
Kasım	18,0	18,9	20,0	19,5	18,8	17,5	19,3	19,1	20,0	18,4	19,7		19,5	19,8
Aralık	17,3	17,4	18,5	16,6	17,0	15,3	16,3	16,4		16,4	17,4		17,3	16,7

Kaynak:

Aydın Meteoroloji İstasyon Müdürlüğü

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Uzun yıllar itibariyle Kuşadasında en yüksek deniz suyu sıcaklıklarının Ağustos ayında olduğu görülmektedir. Uzun yıllar itibariyle Didimde en yüksek deniz suyu sıcaklıklarının Ağustos ayında olduğu görülmektedir.

3. Hava Kalitesi

3.1. Hava Kirleticileri

HAVA KALİTESİ							
ÖSTERGE: Hava Kirleticileri							
TANIM: Bu gösterge; havadaki SO ₂ ve PM ₁₀ konsantrasyon miktarını göstermektedir. (SO ₂ yakıtların doğal olarak yapısında bulunan kükürt bileşiklerinin yanma esnasında açığa çıkmasıyla oluşan kirlenici, boğucu, renksiz ve asidik gazdır. Partikül maddeler, gaz halindeki emisyonların kimyasal dönüşümü ve yığın halinde şekillenmesi ile oluşur. 5-10 mikrometre çaplı partiküller, asılı partikül olarak tanımlanır. Genel olarak heterojen karışımları içerir ve karakteristikleri bir yerden bir başka yere önemli değişiklik gösterir. Çapı 10 mikrometre altındaki partiküller maddelere PM ₁₀ denir.)							
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü							
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde oluşan SO ₂ ve PM ₁₀ miktarları ortalamalarının yıllara göre değişimi ve yıllık olarak aşım gün sayısı değişimi (İldeki ölçüm istasyonlarının kurulma tarihinden itibaren)							
Durum ve eğilimler;							
Çizelge I.15-Aydın İlinin 2008 2014 Yılları Arasında SO₂ (Kükürtdioksit) Ortalama Değerleri (µg/m³)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ocak	123	98	39	113	38	6	6
Şubat	94	69	39	99	37	9	9
Mart	45	63	37	58	41	7	10
Nisan	24	17	23	21	20	13	6
Mayıs	12	23	11	7	7	12	5
Haziran	17	9	7	5	6	1	6
Temmuz	11	10	3	7	3	2	5
Ağustos	13	11	2	7	6	0	5
Eylül	13	-	5	11	14	4	5
Ekim	11	-	7	14	4	0	6
Kasım	67	-	46	-	14	1	11
Aralık	106	-	81	-	-	16	13

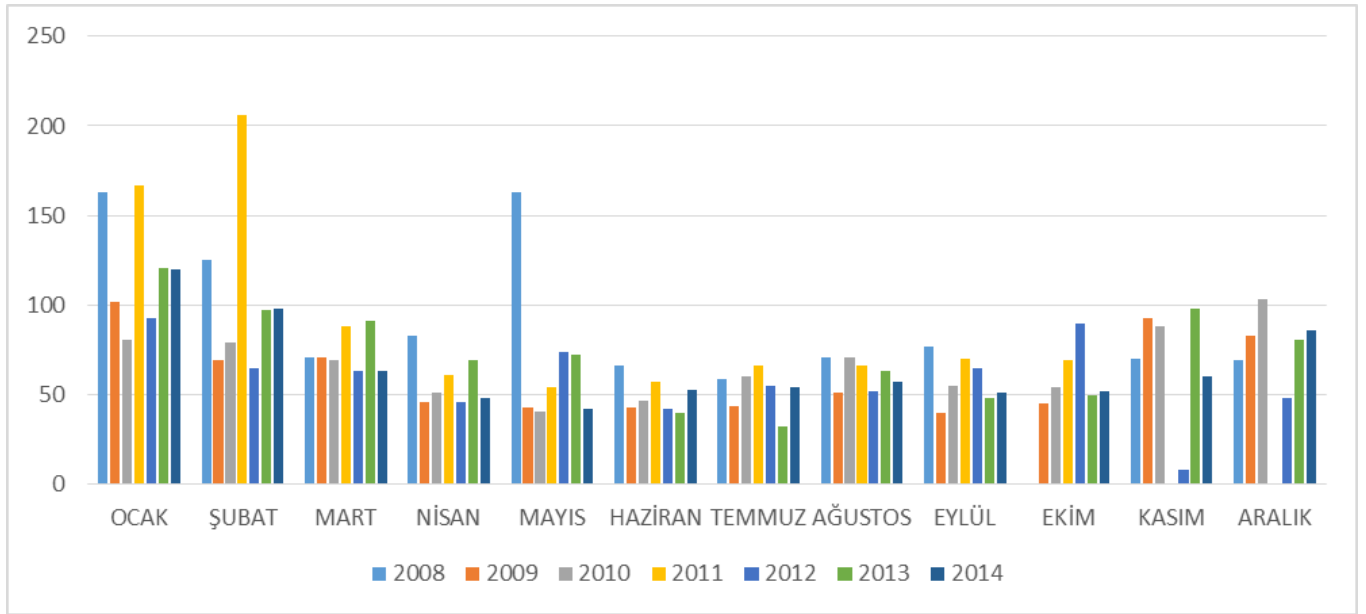
2008-2014 Yıllarına Ait Kükürtdioksit (SO₂) Ortalama Değerleri (Kaynak: Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Ay	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ocak	123	98	39	113	38	6	6
Şubat	94	69	39	99	37	9	9
Mart	45	63	37	58	41	7	10
Nisan	24	17	23	21	20	13	6
Mayıs	12	23	11	7	7	12	5
Haziran	17	9	7	5	6	1	6
Temmuz	11	10	3	7	3	2	5
Ağustos	13	11	2	7	6	0	5
Eylül	13	-	5	11	14	4	5
Ekim	11	-	7	14	4	0	6
Kasım	67	-	46	-	14	1	11
Aralık	106	-	81	-	-	16	13

Çizelge I.16-Aydın İlinin 2008-2014 Yılları Arasında Partikül Madde(PM₁₀) Ortalama Değerleri (µg/m³)

AYLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ocak	163	102	81	167	93	121	120
Şubat	125	69	79	206	65	97	98
Mart	71	71	69	88	63	91	63
Nisan	83	46	51	61	46	69	48
Mayıs	163	43	41	54	74	72	42
Haziran	66	43	47	57	42	40	53
Temmuz	59	44	60	66	55	32	54
Ağustos	71	51	71	66	52	63	57
Eylül	77	40	55	70	65	48	51
Ekim		45	54	69	90	50	52
Kasım	70	93	88		8	98	60
Aralık	69	83	103		48	81	86

2008-2014 Yıllarına Ait Partikül Madde (PM₁₀) Ortalama Değerleri (Kaynak: Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)

Çizelge I.17- Kükürtdioksit (SO₂) Ölçüm Değerleri (µg/m³)

YIL	ÖLÇÜM YAPILAN GÜN SAYISI	SO ₂ ORTALAMASI (µg/m ³)	KVS DEĞERİNİN AŞILDIĞI GÜN SAYILARI	İLK SEVİYE UYARI EŞİĞİNİN AŞILDIĞI GÜN SAYILARI
2008	191	65	0	0
2009	216	40	0	0
2010	318	24	0	0
2011	360	34	0	0
2012	343	27	0	0
2013	281	-	0	0
2014	365	7	0	0

Çizelge I.18- Partikül Madde (PM₁₀)
(µg/m³)

YIL	ÖLÇÜM YAPILAN GÜN SAYISI	PM ₁₀ ORTALAMASI (µg/m ³)	KVS DEĞERİNİN AŞILDIĞI GÜN SAYILARI	İLK SEVİYE UYARI EŞİĞİNİN AŞILDIĞI GÜN SAYILARI
2008	177	100	0	0
2009	356	61	1	1
2010	365	66	0	0
2011	360	90	27	0
2012	361	71	13	0
2013	347	72	49	0
2014	365	65	50	0

Kaynak:

Değerlendirme ve Sonuçlar

Başlıca 2008, 2011 ve 2009 yıllarında Ocak ve Aralık aylarında gerçekleşen SO₂ değerlerinin Ekim-Mart ısınma döneminin diğer aylarına oranla daha yüksek seyrettiği görülmektedir.

Başlıca 2011 ve 2008 yıllarında Şubat, Ocak ve Mayıs aylarında gerçekleşen PM₁₀ değerlerinin Ekim-Mart ısınma döneminin diğer aylarına oranla daha yüksek seyrettiği görülmektedir.

4. Su-Atıksu

4.1. Su Kullanımı

SU-ATIKSU												
GÖSTERGE: Su Kullanımı												
TANIM: Bu gösterge belediye, sulama, içme ve kullanma, sanayi olmak üzere sektörel bazda kaynaklardan çekilen toplam su miktarını gösterir.												
Önerilen Kaynak: DSİ, TÜİK												
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:												
Durum ve eğilimler;												
Veri Formatı												
Çizelge I.19- 1990-2004-2008-2012 Yılları İtibariyle Sulama, İçme-Kullanma, Sanayide Kullanılan Su Miktarı												
	1990		2004		2008		2012			2030	
	1000 m ³	%	1000 m ³	%	1000 m ³	%	1000 m ³	%	m ³	%	m ³	%
Toplam												
Sulama												
İçme-Kullanma			73.845		58.514		57.943					
Sanayi												
Kaynak: http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeicme.zul , TÜİK												
Değerlendirme ve Sonuçlar. Yukarıdaki çizelgeye göre 2004, 2008 ve 2012 yılları itibariyle içme-kullanma su sarfiyatı değerlerinde azalma görülmektedir.												

4.2. Belediye İçme Kullanma Suyu Kaynakları

SU-ATIKSU																																																																																										
GÖSTERGE: Belediye İçme Kullanma Suyu Kaynakları																																																																																										
TANIM: Belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu temin edilen baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve gölet olmak üzere çekilen suyun kaynaklarına göre oranını ifade etmektedir.																																																																																										
Önerilen Kaynak: TÜİK																																																																																										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde 1990 ve sonrasında, baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve göletlerden çekilen su miktarı, toplam çekilen su miktarı, (1000 m ³ /yıl)																																																																																										
Durum ve eğilimler; Veri Formatı																																																																																										
Çizelge I.20- Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (1000 m³/yıl)																																																																																										
<table border="1"><thead><tr><th></th><th>Baraj</th><th>Kuyu</th><th>Kaynak</th><th>Akarsu</th><th>Göl-Gölet</th></tr></thead><tbody><tr><td>1990</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>1994</td><td>-</td><td>34.266</td><td>9.311</td><td>9.145</td><td>-</td></tr><tr><td>1995</td><td>-</td><td>32.547</td><td>7.851</td><td>9.145</td><td>-</td></tr><tr><td>1996</td><td>-</td><td>36.995</td><td>6.004</td><td>8.357</td><td>-</td></tr><tr><td>1997</td><td>-</td><td>41.788</td><td>6.686</td><td>10.886</td><td>-</td></tr><tr><td>1998</td><td>-</td><td>45.759</td><td>7.212</td><td>10.886</td><td>-</td></tr><tr><td>2001</td><td>-</td><td>47.705</td><td>15.520</td><td>5749</td><td>-</td></tr><tr><td>2002</td><td>-</td><td>54.071</td><td>9.819</td><td>5.570</td><td>-</td></tr><tr><td>2003</td><td>-</td><td>53.267</td><td>11.904</td><td>7.300</td><td>-</td></tr><tr><td>2004</td><td>-</td><td>42.418</td><td>19.469</td><td>11.928</td><td>-</td></tr><tr><td>2006</td><td>-</td><td>54.258</td><td>18.008</td><td>660</td><td>-</td></tr><tr><td>2008</td><td>-</td><td>32.649</td><td>20.088</td><td>5.777</td><td>-</td></tr><tr><td>2010</td><td>-</td><td>36.423</td><td>7.516</td><td>6.145</td><td>-</td></tr><tr><td>2012</td><td>2630</td><td>43.445</td><td>5.207</td><td>6.661</td><td>-</td></tr></tbody></table>		Baraj	Kuyu	Kaynak	Akarsu	Göl-Gölet	1990	-	-	-	-	-	1994	-	34.266	9.311	9.145	-	1995	-	32.547	7.851	9.145	-	1996	-	36.995	6.004	8.357	-	1997	-	41.788	6.686	10.886	-	1998	-	45.759	7.212	10.886	-	2001	-	47.705	15.520	5749	-	2002	-	54.071	9.819	5.570	-	2003	-	53.267	11.904	7.300	-	2004	-	42.418	19.469	11.928	-	2006	-	54.258	18.008	660	-	2008	-	32.649	20.088	5.777	-	2010	-	36.423	7.516	6.145	-	2012	2630	43.445	5.207	6.661	-
	Baraj	Kuyu	Kaynak	Akarsu	Göl-Gölet																																																																																					
1990	-	-	-	-	-																																																																																					
1994	-	34.266	9.311	9.145	-																																																																																					
1995	-	32.547	7.851	9.145	-																																																																																					
1996	-	36.995	6.004	8.357	-																																																																																					
1997	-	41.788	6.686	10.886	-																																																																																					
1998	-	45.759	7.212	10.886	-																																																																																					
2001	-	47.705	15.520	5749	-																																																																																					
2002	-	54.071	9.819	5.570	-																																																																																					
2003	-	53.267	11.904	7.300	-																																																																																					
2004	-	42.418	19.469	11.928	-																																																																																					
2006	-	54.258	18.008	660	-																																																																																					
2008	-	32.649	20.088	5.777	-																																																																																					
2010	-	36.423	7.516	6.145	-																																																																																					
2012	2630	43.445	5.207	6.661	-																																																																																					
Kaynak: http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeicme.zul , TÜİK																																																																																										
Değerlendirme ve Sonuçlar. Sırasıyla 2001ve 2006 yılında akarsudan temin edilen içme ve kullanma su miktarının diğer yıllara oranla çok yüksek olduğu görülmektedir.																																																																																										

4.3. Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediyeler

SU-ATIKSU																														
GÖSTERGE: Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediyeler																														
TANIM: Bu gösterge atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren belediye sayısını ve atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfusun yüzdelik oranını ifade eder.																														
Önerilen Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																														
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfus, tüm il nüfusu, oranları (%)																														
Durum ve eğilimler; Veri Formatı																														
Çizelge I.21-Aydında 1994-2014 Yılları Arası AAT İle Hizmet Veren Belediye Sayısı ve Oranlar																														
<table border="1"><thead><tr><th>YILLAR</th><th>1994</th><th>1998</th><th>2002</th><th>2004</th><th>2006</th><th>2008</th><th>2010</th><th>2012</th><th>2014</th></tr></thead><tbody><tr><td>Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediye Sayısı</td><td>3</td><td>3</td><td>7</td><td>8</td><td>8</td><td>11</td><td>12</td><td>16</td><td>16</td></tr><tr><td>Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)</td><td>28</td><td>33</td><td>50</td><td>52</td><td>33</td><td>58</td><td>60</td><td>65</td><td></td></tr></tbody></table>	YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediye Sayısı	3	3	7	8	8	11	12	16	16	Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)	28	33	50	52	33	58	60	65	
YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014																					
Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediye Sayısı	3	3	7	8	8	11	12	16	16																					
Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)	28	33	50	52	33	58	60	65																						
<p>Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediye Sayısı İle Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)</p> <p>■ Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ■ Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)</p>																														
Kaynak: http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeatiksuzul , TÜİK																														
Değerlendirme ve Sonuçlar. Yıllar itibariyle kanalizasyon şebekesi ile hizmet veren Belediye sayısında ve kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranında ve düzenli bir artışın olduğu görülmektedir.																														

4.4 Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayıları Ve Nüfusu

SU-ATIKSU																														
GÖSTERGE: Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayıları ve nüfusu																														
TANIM: Bu gösterge 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)																														
Önerilen Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																														
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)																														
Durum ve eğilimler;																														
Veri Formatı																														
Çizelge I.22- Aydın'da 1994-2014 Yılları Arası Kanalizasyon şebekesi ile hizmet veren belediye sayısı ve Oranlar																														
<table border="1"><thead><tr><th>YILLAR</th><th>1994</th><th>1998</th><th>2002</th><th>2004</th><th>2006</th><th>2008</th><th>2010</th><th>2012</th><th>2014</th></tr></thead><tbody><tr><td>Kanalizasyon şebekesi ile hizmet veren belediye sayısı</td><td>9</td><td>13</td><td>21</td><td>27</td><td>26</td><td>26</td><td>29</td><td>29</td><td>17</td></tr><tr><td>Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)</td><td>45</td><td>53</td><td>63</td><td>69</td><td>69</td><td>73</td><td>77</td><td>81</td><td></td></tr></tbody></table>	YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	Kanalizasyon şebekesi ile hizmet veren belediye sayısı	9	13	21	27	26	26	29	29	17	Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)	45	53	63	69	69	73	77	81	
YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014																					
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet veren belediye sayısı	9	13	21	27	26	26	29	29	17																					
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)	45	53	63	69	69	73	77	81																						
<table border="1"><caption>Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayısı İle Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Nüfusun Belediye Nüfusu İçindeki Oranı (%)</caption><thead><tr><th>Yıl</th><th>OCAK</th><th>ŞUBAT</th></tr></thead><tbody><tr><td>2008</td><td>165</td><td>125</td></tr><tr><td>2009</td><td>100</td><td>70</td></tr><tr><td>2010</td><td>85</td><td>80</td></tr><tr><td>2011</td><td>165</td><td>205</td></tr><tr><td>2012</td><td>95</td><td>65</td></tr><tr><td>2013</td><td>120</td><td>95</td></tr><tr><td>2014</td><td>120</td><td>95</td></tr></tbody></table>	Yıl	OCAK	ŞUBAT	2008	165	125	2009	100	70	2010	85	80	2011	165	205	2012	95	65	2013	120	95	2014	120	95						
Yıl	OCAK	ŞUBAT																												
2008	165	125																												
2009	100	70																												
2010	85	80																												
2011	165	205																												
2012	95	65																												
2013	120	95																												
2014	120	95																												
Kaynak: http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/belediyeatiksu.zul , TÜİK																														
Değerlendirme ve Sonuçlar. 2011 yılında diğer yıllardan daha büyük miktarda Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Sayısı İle Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Nüfusun Belediye Nüfusu İçindeki Oranında artış görülmektedir.																														

4.5. Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı

SU-ATIKSU					
GÖSTERGE: Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı					
TANIM: Bu gösterge yıllar itibariyle sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan atıksu miktarları, atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren sanayi bölgeleri ve oluşan atıksuyun arıtılma oranını ifade eder.					
Önerilen Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ildeki sanayi bölgelerinden ve diğer sanayiden kaynaklanan atıksu miktarı, arıtma tesisi sayısı ve arıtılan atıksuyun kısmının toplam atıksu miktarına oranı (%)					
Durum ve eğilimler;					
Çizelge I.23-Aydında OSB'ler ve Atıksu Altyapı Tesisi Durumu					
OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	Deşarj Ortamı	Açıklamalar
AYDIN	Var	2500 m ³ /gün	F+B+K	Musluca çayı	
ASTİM	Var	1700 m ³ /gün	F+B+K	Dsi kurutma kanalı	
NAZİLLİ	Yok	-	-	Büyük menderes	Nazilli Belediyesi ve O.S.B Yönetimi arasında yapılan protokol ve meclis kararı doğrultusunda Aydın Büyükşehir Belediyesi'ne ait AAT'ye verilmektedir.
ORTAKLAR	Var	2000 m ³ /gün	F+B+K	Naipli çayı	
ÇİNE	Proje aşamasında				
SÖKE	Yok	-	-	-	Fosseptiklerde biriktirilen atıksular Söke Belediye Başkanlığına ait vidanjörler ile çektilererek Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı Söke Atıksu Arıtma Tesisine gönderilmektedir.
BUHARKENT	Yok	-	-	-	Faaliyette herhangi bir tesis yok.
Kaynak:					
Değerlendirme ve Sonuçlar.					
Faaliyette olan tüm Organize Sanayi Bölgelerinde Çine ve Nazilli OSB hariç olmak üzere AAT'nin mevcut olduğu görülmektedir. Nazilli OSB'den kaynaklanan atıksular ise Nazilli Belediyesinin AAT'inde arıtılmaktadır.					

5. Arazi Kullanımı

ARAZİ KULLANIMI																																																																																									
GÖSTERGE: Arazi Kullanımı																																																																																									
TANIM: Bu gösterge CORINE Arazi Örtüsü kategorilerine göre göreceli arazi örtüsü dağılımını gösterir.																																																																																									
Önerilen Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı																																																																																									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:1990, 2000, 2006, 2012 ve sonrası yılları arazi kullanımlarının miktarı (ha) ve değişim oranı (%).																																																																																									
Durum ve eğilimler; Veri Formatı																																																																																									
Çizelge I.24-Aydında 1990,2000,2006,2012 Yılları Arazi Kullanım Durumu																																																																																									
Arazi Sınıfı	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ								ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-) (m ²)																																																																																
	1990		2000		2006		2008																																																																																		
	km ²	%	km ²	%	km ²	%	km ²	%																																																																																	
1. Yapay Bölgeler	17501,06	2,20623	22596,21	2,84853	22884,93	2,88495			Aşağıdaki tablolar ve grafiklerde gösterilmiştir																																																																																
2. Tarımsal Alanlar	375014,77	47,27566	371369,98	46,81619	372393,62	46,94523			Aşağıdaki tablolar ve grafiklerde gösterilmiştir																																																																																
3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	392705,13	49,50576	391336,75	49,33327	391491,86	49,35280			Aşağıdaki tablolar ve grafiklerde gösterilmiştir																																																																																
4. Sulak Alanlar	527,25	0,06646	369,36	0,04656	313,86	0,03956			Aşağıdaki tablolar ve grafiklerde gösterilmiştir																																																																																
5. Su Yapıları	7503,08	0,94587	7579,00	0,95543	6167,05	0,77744			Aşağıdaki tablolar ve grafiklerde gösterilmiştir																																																																																
TOPLAM	793251,29	99,99998	793251,3	99,99998	793251,32	99,99998			Aşağıdaki tablolar ve grafiklerde gösterilmiştir																																																																																
1990-2000-2006 Yılları İtibariyle Arazi Kullanımlarının Miktarı Ve Değişim Oranı																																																																																									
1990-2000 Yılı Arazi Örtüsü Değişimi 			2000-2006 Yılı Arazi Örtüsü Değişimi 			1990-2006 Yılı Arazi Örtüsü Değişimi 																																																																																			
<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Arazi Sınıfı</th> <th colspan="3">ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)</th> </tr> <tr> <th>Çevre [Km]</th> <th>Alan [ha]</th> <th>Alansal Oran [%]</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Yapay Bölgeler</td> <td>144,12</td> <td>5095,15</td> <td>0,64230</td> </tr> <tr> <td>2. Tarımsal Alanlar</td> <td>-139,88</td> <td>-3644,81</td> <td>-0,45947</td> </tr> <tr> <td>3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar</td> <td>-51,04</td> <td>-1368,38</td> <td>-0,17249</td> </tr> <tr> <td>4. Sulak Alanlar</td> <td>-5,61</td> <td>-157,89</td> <td>-0,01990</td> </tr> <tr> <td>5. Su Kütelleri</td> <td>10,17</td> <td>75,92</td> <td>0,00956</td> </tr> </tbody> </table>			Arazi Sınıfı	ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)			Çevre [Km]	Alan [ha]	Alansal Oran [%]	1. Yapay Bölgeler	144,12	5095,15	0,64230	2. Tarımsal Alanlar	-139,88	-3644,81	-0,45947	3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	-51,04	-1368,38	-0,17249	4. Sulak Alanlar	-5,61	-157,89	-0,01990	5. Su Kütelleri	10,17	75,92	0,00956	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Arazi Sınıfı</th> <th colspan="3">ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)</th> </tr> <tr> <th>Çevre [Km]</th> <th>Alan [ha]</th> <th>Alansal Oran [%]</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Yapay Bölgeler</td> <td>-26,42</td> <td>288,72</td> <td>0,03642</td> </tr> <tr> <td>2. Tarımsal Alanlar</td> <td>-273,07</td> <td>1023,66</td> <td>0,12904</td> </tr> <tr> <td>3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar</td> <td>-696,58</td> <td>155,13</td> <td>0,01953</td> </tr> <tr> <td>4. Sulak Alanlar</td> <td>-2,85</td> <td>-55,50</td> <td>-0,00700</td> </tr> <tr> <td>5. Su Kütelleri</td> <td>-231,54</td> <td>-1411,95</td> <td>-0,17799x</td> </tr> </tbody> </table>			Arazi Sınıfı	ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)			Çevre [Km]	Alan [ha]	Alansal Oran [%]	1. Yapay Bölgeler	-26,42	288,72	0,03642	2. Tarımsal Alanlar	-273,07	1023,66	0,12904	3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	-696,58	155,13	0,01953	4. Sulak Alanlar	-2,85	-55,50	-0,00700	5. Su Kütelleri	-231,54	-1411,95	-0,17799x	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Arazi Sınıfı</th> <th colspan="3">ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)</th> </tr> <tr> <th>Çevre [Km]</th> <th>Alan [ha]</th> <th>Alansal Oran [%]</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Yapay Bölgeler</td> <td>117,70</td> <td>5383,87</td> <td>0,67872</td> </tr> <tr> <td>2. Tarımsal Alanlar</td> <td>-412,95</td> <td>-2621,16</td> <td>-0,33043</td> </tr> <tr> <td>3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar</td> <td>-747,62</td> <td>-1213,25</td> <td>-0,15296</td> </tr> <tr> <td>4. Sulak Alanlar</td> <td>-8,46</td> <td>-213,39</td> <td>-0,02690</td> </tr> <tr> <td>5. Su Kütelleri</td> <td>-221,37</td> <td>-1336,03</td> <td>-0,16843</td> </tr> </tbody> </table>			Arazi Sınıfı	ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)			Çevre [Km]	Alan [ha]	Alansal Oran [%]	1. Yapay Bölgeler	117,70	5383,87	0,67872	2. Tarımsal Alanlar	-412,95	-2621,16	-0,33043	3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	-747,62	-1213,25	-0,15296	4. Sulak Alanlar	-8,46	-213,39	-0,02690	5. Su Kütelleri	-221,37	-1336,03	-0,16843
Arazi Sınıfı	ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)																																																																																								
	Çevre [Km]	Alan [ha]	Alansal Oran [%]																																																																																						
1. Yapay Bölgeler	144,12	5095,15	0,64230																																																																																						
2. Tarımsal Alanlar	-139,88	-3644,81	-0,45947																																																																																						
3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	-51,04	-1368,38	-0,17249																																																																																						
4. Sulak Alanlar	-5,61	-157,89	-0,01990																																																																																						
5. Su Kütelleri	10,17	75,92	0,00956																																																																																						
Arazi Sınıfı	ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)																																																																																								
	Çevre [Km]	Alan [ha]	Alansal Oran [%]																																																																																						
1. Yapay Bölgeler	-26,42	288,72	0,03642																																																																																						
2. Tarımsal Alanlar	-273,07	1023,66	0,12904																																																																																						
3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	-696,58	155,13	0,01953																																																																																						
4. Sulak Alanlar	-2,85	-55,50	-0,00700																																																																																						
5. Su Kütelleri	-231,54	-1411,95	-0,17799x																																																																																						
Arazi Sınıfı	ALANDA ARTIŞ(+)/AZALIŞ (-)																																																																																								
	Çevre [Km]	Alan [ha]	Alansal Oran [%]																																																																																						
1. Yapay Bölgeler	117,70	5383,87	0,67872																																																																																						
2. Tarımsal Alanlar	-412,95	-2621,16	-0,33043																																																																																						
3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	-747,62	-1213,25	-0,15296																																																																																						
4. Sulak Alanlar	-8,46	-213,39	-0,02690																																																																																						
5. Su Kütelleri	-221,37	-1336,03	-0,16843																																																																																						
Not: Yukarıdaki tablodaki (-) işaretli değerler, azalışı ifade etmektedir																																																																																									
Kaynak: http://aris.ormansu.gov.tr/csa/ Orman ve Su İşleri Bakanlığı																																																																																									

Değerlendirme ve Sonuçlar:

Yapay Bölgeler; 1990-2006 yılları arasında alansal olarak % 0,67872 oranında artış göstermiştir.

Tarımsal Alanlar; 1990-2006 yılları arasında alansal olarak % 0,33043 oranında azalış göstermiştir.

Orman ve Yarı Doğal Alanlar; 1990-2006 yılları arasında alansal olarak % 0,15296 oranında azalış göstermiştir.

Sulak Alanlar; 1990-2006 yılları arasında alansal olarak % 0,02690 oranında azalış göstermiştir.

Su Kütleleri; 1990-2006 yılları arasında alansal olarak % 0,16843 oranında azalış göstermiştir.

Yapay Bölgeler; Endüstriyel ve Ticari Birimler, Sürekli Şehir Yapısı, Yeşil şehir alanları, Spor ve eğlence alanları, Maden çıkarım sahaları, Boşaltım sahaları, İnşaat sahaları, Limanlar, Sürekliliği Olmayan Kentsel Yerleşim Alanları, Sürekliliği Olmayan Kırsal Yerleşim Alanları, Karayolları, demiryolları ve ilgili alanlar, Havaalanları,

Tarımsal Alanlar; Sürekli sulanan alanlar, Sürekli Sulanan Alanlar İçinde Sera Alanlar, Üzüm bağları, Pirinç tarlaları, Sulanan meyve alanları, Sulanmayan ekilebilir alanlar, Sulanmayan meyve alanları, Doğal bitki örtüsü ile bitikte bulunan tarım alanları, Sulanmayan Ekilebilir Alanlar İçinde Sera Alanları, Zeytinlikler, Sulanan karışık tarım alanları, Mera Alanları, Sulanmayan karışık tarım alanları

Orman ve Yarı Doğal Alanlar; Buzul ve kalıcı kar, Bitki değişim alanları, Yanmış alanlar, Tuz İçeriği Yüksek Çıplak Kayalık, Seyrek bitki alanları, Karışık ormanlar, Çıplak kayalık, Sahiller, kumsallar ve kumluklar, Doğal çayırliklar, Geniş yapraklı ormanlar, Sklerofil bitki örtüsü, İğne yapraklı ormanlar

Sulak Alanlar; Bataklıklar, Tuzlalar, Tuz bataklığı

Su Kütleleri; Nehir ağızları, Deltalar, Su yolları, Deniz ve okyanus, Kıyı lagünleri, Su kütleleri ifade eder.

6. Tarım

6.1. Kişi Başına Tarım Alanı

TARIM					
GÖSTERGE: Kişi Başına Tarım Alanı					
TANIM: Toplam ekilebilir tarım arazisinin, toplam nüfusa oranı olarak ifade edilir.					
Önerilen Kaynak: TÜİK					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Ekilebilir arazi toplamı (ha) ve toplam nüfus (kişi), kişi başına tarım arazisi (ha/kişi)					
Durum ve eğilimler;					
Çizelge 1.25-Aydında Ekilen Alanların Durumu					
Toplam alan	Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı		Sebze bahçeleri alanı	Meyveler içecek ve bitkileri alanı	Süs Bitkileri Alanı
	Ekilen alan	Nadas			
3 706 791	1 409 273	32 917	109 073	2 155 439	89
2014 yılı Aydın ili toplam nüfusu 1.041.979					
Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1001 , TÜİK					
Değerlendirme ve Sonuçlar. Yukarıdaki çizelgeye göre İlimizdeki toplam alanın, üçte birine yakın kısmının ekilen alan olduğu anlaşılmaktadır.					

6.4. Organik Tarım

TARIM																																																																										
GÖSTERGE: Organik Tarım																																																																										
TANIM: Toplam kullanılan tarımsal alanın oranı olarak organik tarım alanı (organik olarak ekilen mevcut alanların ve organik tarıma geçiş sürecinde olan alanların toplamı) payıdır.																																																																										
Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri																																																																										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Organik alanların toplam alanı (ha), Toplam tarım alanına oranı (%), Türkiye toplam organik tarım alanı içerisindeki oranı (%), Organik Tarım Alanında Toplam Üretim Miktarı (ton)																																																																										
Durum ve eğilimler;																																																																										
Veri Formatı																																																																										
Çizelge I.26-Aydında 2002-2014 Yılları Arası Toplam Tarımsal Alan ve Toplam Tarımsal Üretim ile Tarımsal Alan ve Tarımsal Üretim Artışları																																																																										
<table border="1"><thead><tr><th rowspan="2">Yıllar</th><th colspan="2">Toplam üretim</th><th colspan="2">Üretim miktarı</th></tr><tr><th>Alan (ha)</th><th>Artış* (%)</th><th>Miktar (ton)</th><th>Artış* (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2002</td><td>8.738</td><td>-</td><td>22.985</td><td>-</td></tr><tr><td>2003</td><td>10.639</td><td>21,75</td><td>32.530</td><td>41,52</td></tr><tr><td>2004</td><td>8.518</td><td>-2,52</td><td>39.768</td><td>73,01</td></tr><tr><td>2005</td><td>8.117</td><td>-7,10</td><td>23.898</td><td>3,97</td></tr><tr><td>2006</td><td>21.032</td><td>140,69</td><td>48.320</td><td>110,22</td></tr><tr><td>2007</td><td>13.438</td><td>53,78</td><td>61.803</td><td>168,88</td></tr><tr><td>2008</td><td>9.080</td><td>3,91</td><td>35.453</td><td>54,24</td></tr><tr><td>2009</td><td>17.146</td><td>96,22</td><td>40.554</td><td>76,43</td></tr><tr><td>2010</td><td>20.452</td><td>134,05</td><td>59.578</td><td>159,2</td></tr><tr><td>2011</td><td>29.824</td><td>241,31</td><td>107.339</td><td>366,99</td></tr><tr><td>2012</td><td>34.077</td><td>289,98</td><td>132.824</td><td>477,87</td></tr><tr><td>2013</td><td>52.579</td><td>607,78</td><td>154.759</td><td>573,30</td></tr><tr><td>2014</td><td colspan="4">Bakanlık tarafından henüz açıklanmamıştır.</td></tr></tbody></table>	Yıllar	Toplam üretim		Üretim miktarı		Alan (ha)	Artış* (%)	Miktar (ton)	Artış* (%)	2002	8.738	-	22.985	-	2003	10.639	21,75	32.530	41,52	2004	8.518	-2,52	39.768	73,01	2005	8.117	-7,10	23.898	3,97	2006	21.032	140,69	48.320	110,22	2007	13.438	53,78	61.803	168,88	2008	9.080	3,91	35.453	54,24	2009	17.146	96,22	40.554	76,43	2010	20.452	134,05	59.578	159,2	2011	29.824	241,31	107.339	366,99	2012	34.077	289,98	132.824	477,87	2013	52.579	607,78	154.759	573,30	2014	Bakanlık tarafından henüz açıklanmamıştır.			
Yıllar		Toplam üretim		Üretim miktarı																																																																						
	Alan (ha)	Artış* (%)	Miktar (ton)	Artış* (%)																																																																						
2002	8.738	-	22.985	-																																																																						
2003	10.639	21,75	32.530	41,52																																																																						
2004	8.518	-2,52	39.768	73,01																																																																						
2005	8.117	-7,10	23.898	3,97																																																																						
2006	21.032	140,69	48.320	110,22																																																																						
2007	13.438	53,78	61.803	168,88																																																																						
2008	9.080	3,91	35.453	54,24																																																																						
2009	17.146	96,22	40.554	76,43																																																																						
2010	20.452	134,05	59.578	159,2																																																																						
2011	29.824	241,31	107.339	366,99																																																																						
2012	34.077	289,98	132.824	477,87																																																																						
2013	52.579	607,78	154.759	573,30																																																																						
2014	Bakanlık tarafından henüz açıklanmamıştır.																																																																									
*Artışlar 2002 yılı baz alınarak hesaplanmıştır.																																																																										
Kaynak:																																																																										
Değerlendirme ve Sonuçlar. 2002 yılına oranla en yüksek tarımsal alan ve tarımsal üretim artışı 2014 yılında olmuştur. 2009 yılından itibaren tarımsal alanlarda ve tarımsal üretimde düzenli bir artışın olduğu görülmektedir.																																																																										

7. Orman

ORMAN
GÖSTERGE: Ormanlık Alanlar
TANIM: Orman alanlarının toplam büyüklüğünü ve yıllara göre değişimini ifade eder.
Önerilen Kaynak: Orman Bölge Müdürlükleri
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki toplam orman alanı (ha), yıllık değişimi (ha/yıl), orman vasfına göre dağılımı (%), ağaç türleri, sayıları ve oranları (sayı, %)
Durum ve eğilimler;
Kaynak:
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

8. Balıkçılık

BALIKÇILIK																																																																																				
GÖSTERGE: Balıkçılık																																																																																				
TANIM: Her yıl, denizlerde avcılığı yapılan balıklar (denize kıyısı olan iller için), kabuklu deniz ürünleri ve yumuşakçalar ile iç sularda avlanan tatlı su ürünleri ile yetiştiricilik ürünleri olmak üzere üretilen balık miktarını gösterir. Üretime ilişkin veri yakalandığı zamanki ağırlığı olan canlı ağırlık ile ifade edilir.																																																																																				
Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri																																																																																				
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Kıyı şeridi uzunluğu (km), deniz alanı ve iç su alanı (ha), su ürünleri üretimi (bin ton) ve yıllara göre değişimi (%), Balık türlerinin dağılımı (%)																																																																																				
Durum ve eğilimler;																																																																																				
Veri Formatı																																																																																				
Çizelge I.27-Aydında 2002-2014 Yılları Arası Balık Avcılığı ile Balık Yetiştiriciliği Durumu																																																																																				
<table border="1"><thead><tr><th>YILLAR</th><th>2002</th><th>2003</th><th>2004</th><th>2005</th><th>2006</th><th>2007</th><th>2008</th><th>2009</th><th>2010</th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th></tr></thead><tbody><tr><td>İçsu Avcılığı (ton)</td><td>12,2</td><td>20</td><td>19,1</td><td>12,3</td><td>41,3</td><td>176</td><td>58,4</td><td>19,4</td><td>35,9</td><td>10,6</td><td>9,9</td><td>15,7</td><td>16,9</td></tr><tr><td>Deniz Balıkları Avcılığı (ton)</td><td>2541,5</td><td>3877,7</td><td>6731,5</td><td>9947,7</td><td>6091,2</td><td>5000,9</td><td>1827,8</td><td>2723,7</td><td>9286,8</td><td>2936,1</td><td>985,2</td><td>6987,1</td><td>6656,8</td></tr><tr><td>Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)</td><td>81,1</td><td>96,1</td><td>176,6</td><td>225,5</td><td>134,3</td><td>506,9</td><td>62,9</td><td>206</td><td>509,9</td><td>115,1</td><td>105,8</td><td>476,5</td><td>305,4</td></tr><tr><td>Yetiştiricilik Ürünleri (ton)</td><td>497,8</td><td>754</td><td>1134,4</td><td>1041,9</td><td>1946,1</td><td>1694,6</td><td>2908,5</td><td>2978,7</td><td>1471,2</td><td>3308,8</td><td>3340</td><td>4383,8</td><td>6157,1</td></tr></tbody></table>	YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	İçsu Avcılığı (ton)	12,2	20	19,1	12,3	41,3	176	58,4	19,4	35,9	10,6	9,9	15,7	16,9	Deniz Balıkları Avcılığı (ton)	2541,5	3877,7	6731,5	9947,7	6091,2	5000,9	1827,8	2723,7	9286,8	2936,1	985,2	6987,1	6656,8	Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)	81,1	96,1	176,6	225,5	134,3	506,9	62,9	206	509,9	115,1	105,8	476,5	305,4	Yetiştiricilik Ürünleri (ton)	497,8	754	1134,4	1041,9	1946,1	1694,6	2908,5	2978,7	1471,2	3308,8	3340	4383,8	6157,1														
YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014																																																																							
İçsu Avcılığı (ton)	12,2	20	19,1	12,3	41,3	176	58,4	19,4	35,9	10,6	9,9	15,7	16,9																																																																							
Deniz Balıkları Avcılığı (ton)	2541,5	3877,7	6731,5	9947,7	6091,2	5000,9	1827,8	2723,7	9286,8	2936,1	985,2	6987,1	6656,8																																																																							
Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)	81,1	96,1	176,6	225,5	134,3	506,9	62,9	206	509,9	115,1	105,8	476,5	305,4																																																																							
Yetiştiricilik Ürünleri (ton)	497,8	754	1134,4	1041,9	1946,1	1694,6	2908,5	2978,7	1471,2	3308,8	3340	4383,8	6157,1																																																																							
<table border="1"><caption>2002-2014 Yılları Arası Balık Avcılığı ile Balık Yetiştiriciliği Durumu</caption><thead><tr><th>Yıl</th><th>İçsu Avcılığı (ton)</th><th>Deniz Balıkları Avcılığı (ton)</th><th>Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)</th><th>Yetiştiricilik Ürünleri (ton)</th><th>Ürünleri (ton)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2002</td><td>12,2</td><td>2541,5</td><td>81,1</td><td>497,8</td><td></td></tr><tr><td>2003</td><td>20</td><td>3877,7</td><td>96,1</td><td>754</td><td></td></tr><tr><td>2004</td><td>19,1</td><td>6731,5</td><td>176,6</td><td>1134,4</td><td></td></tr><tr><td>2005</td><td>12,3</td><td>9947,7</td><td>225,5</td><td>1041,9</td><td></td></tr><tr><td>2006</td><td>41,3</td><td>6091,2</td><td>134,3</td><td>1946,1</td><td></td></tr><tr><td>2007</td><td>176</td><td>5000,9</td><td>506,9</td><td>1694,6</td><td></td></tr><tr><td>2008</td><td>58,4</td><td>1827,8</td><td>62,9</td><td>2908,5</td><td></td></tr><tr><td>2009</td><td>19,4</td><td>2723,7</td><td>206</td><td>2978,7</td><td></td></tr><tr><td>2010</td><td>35,9</td><td>9286,8</td><td>509,9</td><td>1471,2</td><td></td></tr><tr><td>2011</td><td>10,6</td><td>2936,1</td><td>115,1</td><td>3308,8</td><td></td></tr><tr><td>2012</td><td>9,9</td><td>985,2</td><td>105,8</td><td>3340</td><td></td></tr><tr><td>2013</td><td>15,7</td><td>6987,1</td><td>476,5</td><td>4383,8</td><td></td></tr><tr><td>2014</td><td>16,9</td><td>6656,8</td><td>305,4</td><td>6157,1</td><td></td></tr></tbody></table>	Yıl	İçsu Avcılığı (ton)	Deniz Balıkları Avcılığı (ton)	Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)	Yetiştiricilik Ürünleri (ton)	Ürünleri (ton)	2002	12,2	2541,5	81,1	497,8		2003	20	3877,7	96,1	754		2004	19,1	6731,5	176,6	1134,4		2005	12,3	9947,7	225,5	1041,9		2006	41,3	6091,2	134,3	1946,1		2007	176	5000,9	506,9	1694,6		2008	58,4	1827,8	62,9	2908,5		2009	19,4	2723,7	206	2978,7		2010	35,9	9286,8	509,9	1471,2		2011	10,6	2936,1	115,1	3308,8		2012	9,9	985,2	105,8	3340		2013	15,7	6987,1	476,5	4383,8		2014	16,9	6656,8	305,4	6157,1	
Yıl	İçsu Avcılığı (ton)	Deniz Balıkları Avcılığı (ton)	Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)	Yetiştiricilik Ürünleri (ton)	Ürünleri (ton)																																																																															
2002	12,2	2541,5	81,1	497,8																																																																																
2003	20	3877,7	96,1	754																																																																																
2004	19,1	6731,5	176,6	1134,4																																																																																
2005	12,3	9947,7	225,5	1041,9																																																																																
2006	41,3	6091,2	134,3	1946,1																																																																																
2007	176	5000,9	506,9	1694,6																																																																																
2008	58,4	1827,8	62,9	2908,5																																																																																
2009	19,4	2723,7	206	2978,7																																																																																
2010	35,9	9286,8	509,9	1471,2																																																																																
2011	10,6	2936,1	115,1	3308,8																																																																																
2012	9,9	985,2	105,8	3340																																																																																
2013	15,7	6987,1	476,5	4383,8																																																																																
2014	16,9	6656,8	305,4	6157,1																																																																																
Kaynak:																																																																																				
Değerlendirme ve Sonuçlar. 2008 ve 2012 yıllarında düşüş gözlenirse de genel olarak diğer balık temin edilen kaynaklara göre, deniz balığı avcılığının daha büyük miktarda olduğu görülmektedir.																																																																																				

9. Altyapı Ve Ulaştırma

9.1. Karayolu ve Demiryolu Ağı

ALTYAPI VE ULAŞTIRMA															
GÖSTERGE: Karayolu ve Demiryolu Ağı															
TANIM: İldeki toplam karayolu (otoyollar, devlet yolları, il yolları) ve demiryolu gelişimi ve uzunluğunu ifade eder.															
Önerilen Kaynak: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bölge Müdürlükleri															
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre karayolu ve demiryolu uzunlukları (km)															
Durum ve eğilimler;															
Veri Formatı															
Çizelge I.28-Aydında Karayolu ve Demiryolu Ağ Uzunluğu															
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012			
Karayolu Ağ Uzunluğu (km)															
Demiryolu Ağ Uzunluğu (km)															
(VERİ MEVCUT DEĞİL)															
Çizelge I.29-Aydında 2000-2014 Yılları Arası İşletmeye Açık Otoyollar															
[Km]															
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aydın	39	39	39	47	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51
Çizelge I.29- Ayda Devlet ve İl Yollarının Uzunluğu, Devlet Yolları ile İl Yollarının Sath Cinslerine Göre Uzunlukları															
(Km)															
	ASFALT YOLLAR			PARKE	STABİLİZE	TOPRAK	GEÇİT VERMEZ	TOPLAM UZUNLUK	BÖLÜNMEŞ YOL						
	ASFALT BETONU	SATHİ KAPLAMA	TOPLAM												
Aydın İli Devlet Ve İl Yolları (01.01.2015)	216	474	690	10											
Aydın İli Devlet Yollarının Sath Cinslerine Göre Uzunlukları (Km.) (01.01.2015)	204	105	309	0	0	0	10	319	265,2						
Aydın İli Yollarının Sath Cinslerine Göre Uzunlukları (Km.) (01.01.2015)	12	369	381	10	0	0	0	391	28,9						
Kaynak: http://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Istatistikler/DevletveIlyolEnvanteri.aspx , http://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Istatistikler/OtoyolEnvanterBilgisi.aspx															
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>İlimiz Devlet ve İl Yollarının büyük kısmını sırasıyla Sathi Kaplama ve Asfalt Betonlu yollar oluşturmaktadır.</i>															

9.2. Motorlu Kara Taşıtı Sayısı

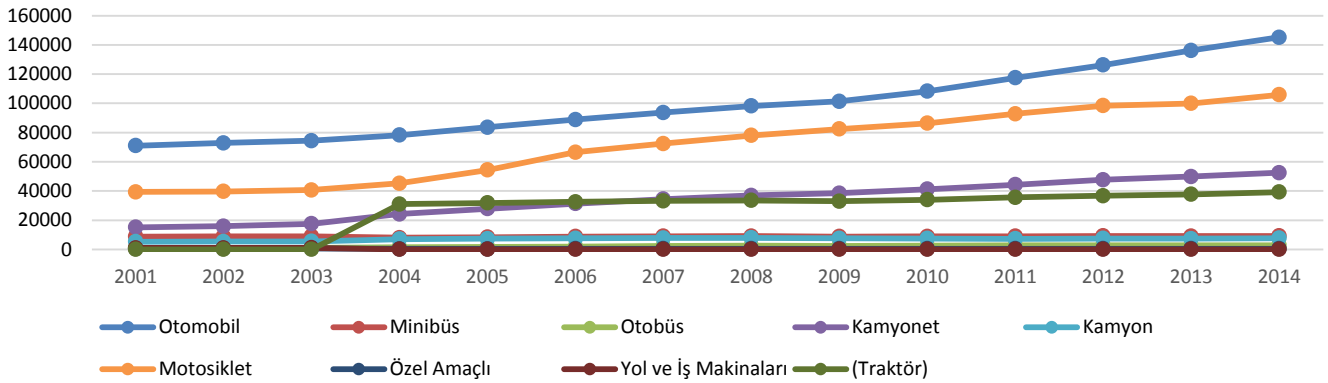
ALTYAPI VE ULAŞTIRMA
GÖSTERGE: Motorlu Kara Taşıtı Sayısı
TANIM: İldeki, Otomobil (arazi taşıtı dahil), Minibüs, Otobüs, Kamyonet, Kamyon, Motosiklet, Özel Amaçlı Taşıtlar, Yol ve İş Makinaları ve Traktör toplamından ibaret motorlu kara taşıtı sayısını ifade eder
Önerilen Kaynak: TÜİK
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre motorlu kara taşıtı sayısı, taşıt kategorileri ve toplam araç sayısı içerisindeki oranları (%), ildeki kişi başına düşen araç sayısı

Durum ve eğilimler;

Çizelge I.30-Aydında 2001-2014 Yılları Arası Motorlu Kara Taşıtı Sayısı

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Otomobil	71037	72894	74403	78230	83594	88827	93741	98207	101314	108268	117517	126243	136179	145131
Minibüs	8834	8961	9050	8049	8397	8793	9027	9080	8835	8934	9073	9200	9132	9219
Otobüs	1104	1170	1158	1526	1741	2010	2342	2512	2502	2596	2758	2882	2824	2858
Kamyonet	15203	15953	17607	24304	27887	31384	34437	36933	38462	41237	44330	47668	49892	52476
Kamyon	5308	5385	5505	7067	7358	7639	7865	7948	7590	7478	7313	7522	7408	7681
Motosiklet	39312	39725	40726	45323	54397	66528	72411	78077	82363	86399	92812	98363	99899	105863
Özel Amaçlı	599	629	657	349	398	447	502	498	495	510	498	443	467	506
Yol ve İş Makinaları	1039	1070	1101	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(Traktör)	0	0	0	31077	31783	32583	33211	33609	33011	33966	35648	36690	37751	39282

Yıllara Göre Motorlu Kara Taşıtı Sayısı, Taşıt Kategorileri

Kaynak: TÜİK <http://tuikapp.tuik.gov.tr/medas/?kn=89&locale=tr>, Aydın İl Emniyet Müdürlüğü

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Tarafta kayıtlı motorlu araçların içindeki en büyük bölümü sırasıyla otomobiller ve motosikletler oluşturmaktadır.

10. Atık

10.1. Belediyeler Tarafından Ya Da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı

ATIK																																							
GÖSTERGE: Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı																																							
TANIM: Bu gösterge, il içinde, belediyeler tarafından ya da belediyeler adına toplanan katı atıkların miktarı ve düzenli depolama oranını ifade eder. Belediye atıklarının en önemli miktarı haneler tarafından üretilen atıklardır. Ayrıca alım-satım ve ticaret kuruluşları, ofis binaları, kurum ve küçük işyeri atıklarını da kapsamaktadır																																							
Önerilen Kaynak: TÜİK																																							
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık olarak belediyelerce ya da belediye adına toplanan katı atıklar (Ton), Düzenli Depolanan Katı Atık Miktarı (ton) ve oranı (%)																																							
Durum ve eğilimler; Çizelge I.31-Atık hizmeti verilen belediye sayısı, nüfusu, yaz ve kış mevsimine göre toplanan atık miktarı (2012)																																							
<table border="1"><thead><tr><th rowspan="2">Nüfus</th><th rowspan="2">Belediye Nüfusu</th><th rowspan="2">Anket Uygulanan Belediye Sayısı</th><th rowspan="2">Anket Uygulanan Belediye Nüfusu</th><th colspan="3">Atık Hizmeti Verilen</th></tr><tr><th>Belediye Sayısı</th><th>Nüfusun Toplam Nüfus içindeki Oranı [%]</th><th>Nüfusun Belediye Nüfusu içindeki Oranı [%]</th></tr></thead><tbody><tr><td>Toplam</td><td>Belediye</td><td rowspan="2">53</td><td rowspan="2">758.496</td><td rowspan="2">53</td><td rowspan="2">75</td><td rowspan="2">100</td></tr><tr><td>1.006.541</td><td>758.496</td></tr></tbody></table>	Nüfus	Belediye Nüfusu	Anket Uygulanan Belediye Sayısı	Anket Uygulanan Belediye Nüfusu	Atık Hizmeti Verilen			Belediye Sayısı	Nüfusun Toplam Nüfus içindeki Oranı [%]	Nüfusun Belediye Nüfusu içindeki Oranı [%]	Toplam	Belediye	53	758.496	53	75	100	1.006.541	758.496																				
Nüfus					Belediye Nüfusu	Anket Uygulanan Belediye Sayısı	Anket Uygulanan Belediye Nüfusu	Atık Hizmeti Verilen																															
	Belediye Sayısı	Nüfusun Toplam Nüfus içindeki Oranı [%]	Nüfusun Belediye Nüfusu içindeki Oranı [%]																																				
Toplam	Belediye	53	758.496	53	75	100																																	
1.006.541	758.496																																						
<table border="1"><thead><tr><th colspan="8">Toplanan Atık (Yukarıdaki Tablodan Devam)</th></tr><tr><th rowspan="2">Toplam</th><th colspan="4">Yaz</th><th colspan="3">Kış</th></tr><tr><th>Miktar [Ton/Yıl]</th><th>Kişi Başı [Kg/kişi-gün]</th><th>Miktar [Ton/Gün]</th><th>Kişi Başı [Kg/kişi-gün]</th><th>[ton/yaz]</th><th>[ton/Kış]</th><th>Miktar [Ton/Gün]</th><th>Kişi Başı [Kg/kişi-gün]</th></tr></thead><tbody><tr><td>346.079</td><td>1,25</td><td>984</td><td>1,30</td><td>240.216</td><td>105.863</td><td>868</td><td>1,15</td></tr></tbody></table>	Toplanan Atık (Yukarıdaki Tablodan Devam)								Toplam	Yaz				Kış			Miktar [Ton/Yıl]	Kişi Başı [Kg/kişi-gün]	Miktar [Ton/Gün]	Kişi Başı [Kg/kişi-gün]	[ton/yaz]	[ton/Kış]	Miktar [Ton/Gün]	Kişi Başı [Kg/kişi-gün]	346.079	1,25	984	1,30	240.216	105.863	868	1,15	<table border="1"><thead><tr><th colspan="2">2012 Yılı Düzenli Depolama</th></tr><tr><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th></tr></thead><tbody><tr><td>186.203</td><td>3</td></tr></tbody></table>	2012 Yılı Düzenli Depolama		Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	186.203	3
Toplanan Atık (Yukarıdaki Tablodan Devam)																																							
Toplam	Yaz				Kış																																		
	Miktar [Ton/Yıl]	Kişi Başı [Kg/kişi-gün]	Miktar [Ton/Gün]	Kişi Başı [Kg/kişi-gün]	[ton/yaz]	[ton/Kış]	Miktar [Ton/Gün]	Kişi Başı [Kg/kişi-gün]																															
346.079	1,25	984	1,30	240.216	105.863	868	1,15																																
2012 Yılı Düzenli Depolama																																							
Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı																																						
186.203	3																																						
Kaynak: TÜİK, http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/katiatik.zul																																							
Değerlendirme ve Sonuçlar. 2012 yılı itibariyle ilimiz Belediye nüfuslarının % 100'üne atık hizmeti verildiği görülmekte, yaz mevsiminde toplanan atığın kış mevsiminde toplanan atığın yaklaşık 2,5 katı olduğu ve düzenli depolama yapan 3 Belediyenin olduğu anlaşılmaktadır. 2012 yılından sonraki yıllara ait veri mevcut değildir.																																							

10.2. Katı Atıkların Düzenli Depolanması

ATIK																														
GÖSTERGE: Katı Atıkların Düzenli Depolanması																														
TANIM: İldeki katı atık tesisi sayısı ve hizmet verilen nüfus oranını ifade eder.																														
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																														
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki katı atık tesis sayısı, katı atık düzenli depolama hizmeti veren belediye sayısı ve nüfus, hizmet verilen nüfusun tüm il nüfusuna oranı (%)																														
Durum ve eğilimler;																														
Çizelge I.32-Aydında Katı Atık Tesisi Sayısı ve Nüfus Bertaraf yöntemine göre atık miktarı,2012																														
Bertaraf yöntemleri																														
<table border="1"><thead><tr><th colspan="2">Toplam</th><th colspan="2">Büyükşehir Belediyesi Çöplüğü</th><th colspan="2">Belediye Çöplüğü</th><th colspan="2">Başka Belediye Çöplüğü</th><th colspan="2">Düzenli Depolama</th></tr><tr><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th></tr></thead><tbody><tr><td>53</td><td>346.079</td><td>-</td><td>-</td><td>28</td><td>62.045</td><td>3</td><td>1.420</td><td>17</td><td>186.203</td></tr></tbody></table>	Toplam		Büyükşehir Belediyesi Çöplüğü		Belediye Çöplüğü		Başka Belediye Çöplüğü		Düzenli Depolama		Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	53	346.079	-	-	28	62.045	3	1.420	17	186.203
Toplam		Büyükşehir Belediyesi Çöplüğü		Belediye Çöplüğü		Başka Belediye Çöplüğü		Düzenli Depolama																						
Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)																					
53	346.079	-	-	28	62.045	3	1.420	17	186.203																					
Bertaraf Yöntemleri, 2012 (Yukarıdaki Tablodan Devam)																														
<table border="1"><thead><tr><th colspan="2">Kompost Tesisi</th><th colspan="2">Açıktaki Yakma</th><th colspan="2">Dereye ve Göle Dökme</th><th colspan="2">Gömme</th><th>Diğer (1)</th></tr><tr><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th><th>Belediye Sayısı</th><th>Atık miktarı (ton/yıl)</th></tr></thead><tbody><tr><td>1.214</td><td>4</td><td>9.457</td><td>-</td><td>-</td><td>3</td><td>79.483</td><td>3</td><td>6.258</td></tr></tbody></table>	Kompost Tesisi		Açıktaki Yakma		Dereye ve Göle Dökme		Gömme		Diğer (1)	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	1.214	4	9.457	-	-	3	79.483	3	6.258			
Kompost Tesisi		Açıktaki Yakma		Dereye ve Göle Dökme		Gömme		Diğer (1)																						
Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)	Belediye Sayısı	Atık miktarı (ton/yıl)																						
1.214	4	9.457	-	-	3	79.483	3	6.258																						
Kaynak: TÜİK, http://tuikapp.tuik.gov.tr/cevredagitimapp/katiatik.zul																														
Değerlendirme ve Sonuçlar. 2012 yılı itibariyle katı atıkların büyük oranda ilimiz Belediyelerinin depolama (çöplük) sahalarında yapıldığı anlaşılmaktadır. Düzenli depolama yapılan miktarın da diğer bertaraf yöntemlerinde daha büyük olduğu görülmektedir.																														

10.3. Tıbbi Atıklar

ATIK																
GÖSTERGE: Tıbbi Atıklar																
TANIM: İl için, ayrı olarak toplanan tıbbi atık miktarlarının yıllık olarak belirtilmesi ve toplanan tıbbi atıkların bertaraf yöntemlerinin oransal olarak ifade edilmesidir.																
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle toplanan tıbbi atık miktarı (ton), yöntemlerine göre bertaraf oranları (%) ve bertaraf tesisi sayısı																
Durum ve eğilimler;																
Çizelge I.33-Aydında 2000-2014 Yılları Arası Toplanan Tıbbi Atık Miktarları (Ton)																
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TR321	Aydın	39	39	39	47	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51
Kaynak:																
Değerlendirme ve Sonuçlar. 2004 yılından itibaren toplanan tıbbi atık miktarında artış görülmekle birlikte daha sonraki yıllarda 51 ton olarak gerçekleştiği görülmektedir.																

10.4. Atık Yağlar

ATIK																																																								
GÖSTERGE: Atık Yağlar																																																								
TANIM: İl içinde toplanan atık yağların miktarını ve geri kazanım ya da bertaraf oranlarını ifade eder.																																																								
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü																																																								
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle ilde toplanan atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri kazanıma ilişkin oranları (%)																																																								
Durum ve eğilimler;																																																								
<table border="1"><thead><tr><th></th><th>2009 kg</th><th>2010 kg</th><th>2011 kg</th><th>2012 kg</th><th>2013 kg</th><th>2014 kg</th></tr></thead><tbody><tr><td>1. Kategori</td><td>28368</td><td>27905</td><td>19121</td><td>690036</td><td>1033773</td><td>1130808</td></tr><tr><td>2. Kategori</td><td>32172</td><td>25287</td><td>41252</td><td>23470</td><td>47133</td><td>56174</td></tr><tr><td>3. Kategori</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>380</td></tr></tbody></table> <table border="1"><thead><tr><th></th><th>2009 lt</th><th>2010 lt</th><th>2011 lt</th><th>2012 lt</th><th>2013 lt</th><th>2014 lt</th></tr></thead><tbody><tr><td>1. Kategori</td><td>14500</td><td>17495</td><td>22300</td><td>26611</td><td>22230</td><td>3458</td></tr><tr><td>2. Kategori</td><td>39737</td><td>65785</td><td>69150</td><td>73700</td><td>96513</td><td>77455</td></tr><tr><td>3. Kategori</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr></tbody></table>		2009 kg	2010 kg	2011 kg	2012 kg	2013 kg	2014 kg	1. Kategori	28368	27905	19121	690036	1033773	1130808	2. Kategori	32172	25287	41252	23470	47133	56174	3. Kategori						380		2009 lt	2010 lt	2011 lt	2012 lt	2013 lt	2014 lt	1. Kategori	14500	17495	22300	26611	22230	3458	2. Kategori	39737	65785	69150	73700	96513	77455	3. Kategori						0
	2009 kg	2010 kg	2011 kg	2012 kg	2013 kg	2014 kg																																																		
1. Kategori	28368	27905	19121	690036	1033773	1130808																																																		
2. Kategori	32172	25287	41252	23470	47133	56174																																																		
3. Kategori						380																																																		
	2009 lt	2010 lt	2011 lt	2012 lt	2013 lt	2014 lt																																																		
1. Kategori	14500	17495	22300	26611	22230	3458																																																		
2. Kategori	39737	65785	69150	73700	96513	77455																																																		
3. Kategori						0																																																		
Kaynak:																																																								
Değerlendirme ve Sonuçlar. <p>2009 yılından 2014 yılına doğru gidildikçe toplanan I. Kategori atıky yağların Kg cinsinden arttığı, lt cinsinden ise 2012 yılına kadar artış trendinin olduğu daha sonra ise azaldığı görülmüştür. Aynı şekilde II. Kategori yağlarda ise yıllar itibariyle çok değişim göstermemiştir.</p> <p>2009 yılından 2013 yılına doğru gidildikçe toplanan I. Kategori atıky yağların lt cinsinden arttığı 2014 yılında ise düştüğü görülmektedir. Aynı şekilde II. Kategori yağlarda ise 2009 yılından 2012 yılına kadar bir miktar artış trendinin olduğu, 2013 yılında düştüğü görülmektedir.</p>																																																								

10.5. Bitkisel Atık Yağlar

ATIK
GÖSTERGE: Bitkisel Atık Yağlar
TANIM: İl içinde toplanan bitkisel atık yağların miktarını ve geri kazanım-bertaraf oranlarını ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle ilde toplanan bitkisel atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri kazanıma ilişkin oranları (%)
Durum ve eğilimler; (VERİ MEVCUT DEĞİL)
Kaynak:
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

10.6. Ambalaj Atıkları

ATIK
GÖSTERGE: Ambalaj Atıkları
TANIM: İl içerisinde oluşan ambalaj atıklarının miktarlarını ve geri kazanımına ilişkin bilgileri içerir.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre; üretilen toplam ambalaj atık miktarı ve ambalaj cinsi (ton), geri kazanılan toplam ambalaj atık miktarı (ton), piyasaya sürülen ambalaj miktarı (ton), hedeflenen geri kazanım oranları (%), geri kazanılması gereken miktar (ton), kayıtlı ekonomik tesis sayısı ve lisanslı tesisi sayısı
Durum ve eğilimler; (VERİ MEVCUT DEĞİL)
Kaynak:
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

10.7. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

ATIK															
GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Lastikler															
TANIM: Ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları, geri kazanım tesisleri ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarını ifade eder.															
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü															
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları ve geri kazanım tesislerinde ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarları (ton)															
Durum ve eğilimler; Çizelge I.34- İlimizde 2014 Yılı Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl) (Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2014)															
<table border="1"><thead><tr><th></th><th>2011</th><th>2012</th><th>2013</th><th>2014</th></tr></thead><tbody><tr><td>Geri Kazanım Tesisi</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Çimento Fabrikası</td><td>175,5</td><td>819,36</td><td>920,4</td><td>1176,25</td></tr></tbody></table>		2011	2012	2013	2014	Geri Kazanım Tesisi					Çimento Fabrikası	175,5	819,36	920,4	1176,25
	2011	2012	2013	2014											
Geri Kazanım Tesisi															
Çimento Fabrikası	175,5	819,36	920,4	1176,25											
Kaynak:															
Değerlendirme ve Sonuçlar. İlimizde ÖTL'ler Batsöke Çimento Fabrikasında ek yakıt olarak kullanılmaktadır. Kullanılan değerlerdeki artış yukarıdaki cetvelde görülmektedir.															

10.8. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

ATIK
GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Araçlar
TANIM: İl genelinde yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısını vb. bilgileri ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısı
Durum ve eğilimler; (VERİ MEVCUT DEĞİL)
Kaynak:
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

10.9. Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar

ATIK
Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar
TANIM: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları ve işleme tesis sayılarını ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle, atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarı (ton) ve işleme tesis sayısı
Durum ve eğilimler; <p style="text-align: center;">(VERİ MEVCUT DEĞİL)</p>
Kaynak:
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

10.10. Maden Atıkları

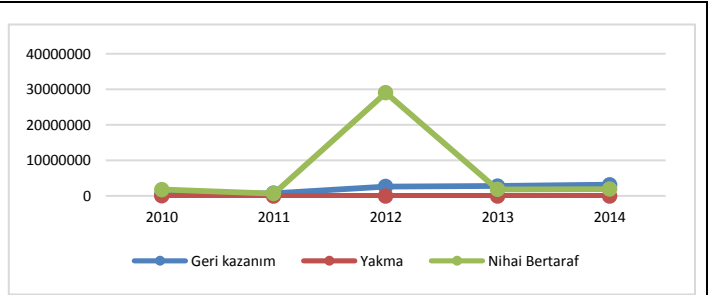
ATIK
Maden Atıkları
TANIM: İl genelinde, cevher tiplerine göre, zenginleştirme tesisi sayısı ve zenginleştirme proses atıklarının dağılımını ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle cevher tiplerine göre zenginleştirme tesisi sayısı, zenginleştirme proses atıkları miktarları (ton)
Durum ve eğilimler; <p style="text-align: center;">(VERİ MEVCUT DEĞİL)</p>
Kaynak:
Değerlendirme ve Sonuçlar. <i>Durum ve eğilimlerde sunulan verilerin değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin özetlendiği bölümdür.</i>

10.11. Tehlikeli Atıklar

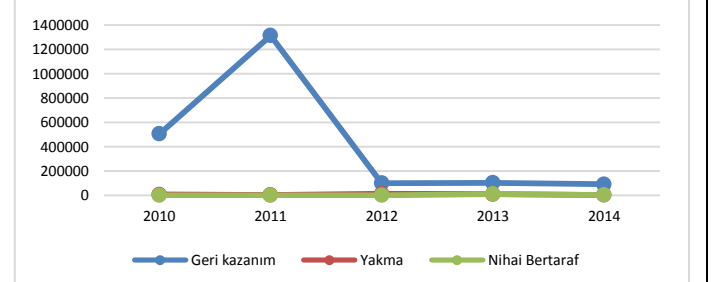
ATIK
Tehlikeli Atıklar
TANIM: İl genelinde, yıllar itibariyle toplanan tehlikeli atıkların miktarı ile geri kazanımı, yakma ve nihai bertaraf edilenlerin miktarlarını ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle, il içinde toplanan tehlikeli atıkların miktarı (ton), ara depolama geri kazanım, yakma ve nihai bertaraf miktarları (ton) ve geri kazanım türlerine göre oranları (%)

Durum ve eğilimler;

	2010 [Kg]	2011 [Kg]	2012 [Kg]	2013 [Kg]	2014 [Kg]
Geri kazanım	387288	784233	2660022	2785907	3178495
Yakma	45986	9048	12279	14895	20384
Nihai Bertaraf	1810311	667028	28998807	1833550	1943002

	2010 [Lt]	2011 [Lt]	2012 [Lt]	2013 [Lt]	2014 [Lt]
Geri kazanım	505108	1313030	100692	103095	91558
Yakma	6550	2730	11827	9417	2531
Nihai Bertaraf	281	-	-	10386	2572

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Aktivite kodu*	Atık Kodu**	Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)
05	050103	0,06		0,06	15	150110	1,056		1,056
06	060602	78.420		78.420	15	150110	0,020		0,020
07	070303	20.460	20.460		15	150110	167,272	167,272	
08	080111	110.030	110.030		15	150110	6,14	6,14	
08	080111	0.04	0.04		15	150110	1,049	1,049	
08	080111	7.250	7.250		15	150110	1,160	1,160	
08	080113	2.555		2.555	15	150110	2,773		
08	080113	185.510	185.510		15	150111	0,040	0,040	
08	080113	3.030	3.030		15	150202	0,023		0,023
08	080117	0.150	0.150		15	150202	0,080		0,080
08	080317	0.06		0.06	15	150202	0,060		0,060
08	080317	0.02	0.02		15	150202	16,296	16,296	
08	080317	0.229	0.229		15	150202	17,792	17,792	
09	090102	1.890	1.890		15	150202	13,12	13,12	
09	090104	1.510	1.510		16	160107	17,272	17,272	

10	100401	20.020			16	160107	12,135	12,135	
11	110108	18.300			16	160107	0,235	0,235	
11	110109	20.240	20.240		16	160110	3,258	3,258	
12	120107	0.380	0.380		16	160215	26		26
12	120109	29.360	29.360		16	160215	2,550	2,550	
12	120109	2.320	2.320		16	160506	0,120		0,120
13	130113	109,547	109,547		16	160506	2,194	2,194	
12	120110	13,750	13,750		16	160601	36,852	36,852	
12	120110	0,50	0,50		16	160602	0,463		0,463
12	120112	1			17	170410	9,240	9,240	
12	120116	2,630	2,630		18	180106	7,141		7,141
12	120120	16,320	16,320		18	180106	3,014		3,014
12	120120	1132,830	1132,830		18	180106	0,003		0,003
12	120120	1,800			18	180106	1,112	1,112	
13	130105	3,680	3,680		18	180108	7,505		7,505
13	130105	8,150	8,150		18	180108	1,308		1,308
13	130110	5,620		5,620	18	180108	0,068	0,068	
13	130111	0,085	0,085		18	180110	0,001		0,001
13	130112	0,003			18	180110	0,003		0,003
13	130204	0,820	0,820		18	180110	0,018	0,018	
13	130205	0,500		0,500	19	190205	67,550	67,550	
13	130205	0,698	0,698		19	190811	0,120	0,120	
13	130206	0,032			19	190813	7,540		7,540
13	130207	8,500	8,500		19	190813	31,600	31,600	
13	130207	6,500	6,500		19	190813	34,350	34,350	
13	130208	0,220		0,220	20	200121	0,025		0,025
13	130208	63,09	63,09		20	200121	0,128		0,128
13	130208	14,829	14,829		20	200121	0,005		0,005
13	130208	3,322	3,322		20	200121	0,005		0,005
13	130208	30,23	İHRACAT		20	200121	1,187	1,187	
13	130506	1030,76	1030,76		20	200121	1,631	1,631	
13	130701	0,295		0,295	20	200121	0,056	0,056	
13	130702	0,440	0,440		20	200121	3,381	3,381	
13	130703	2,196		2,196	20	200126	69,961	69,961	
13	130703	9,462	9,462		20	200103	0,119		0,119
14	140603	0,068	0,068		20	200135	0,920	0,920	
					20	200135	4,467	4,467	

Kaynak:

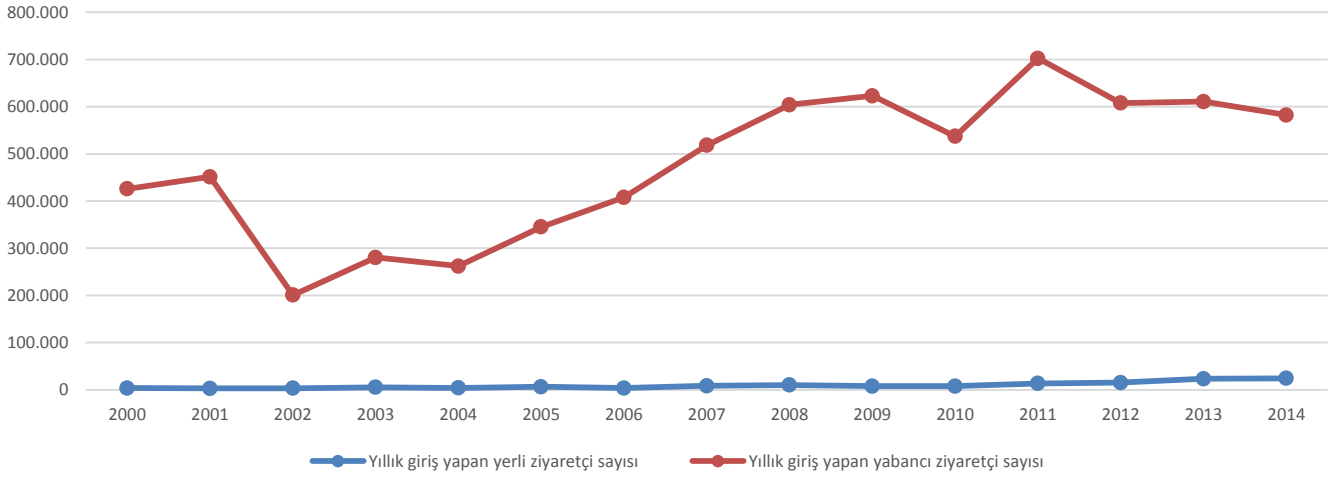
Değerlendirme ve Sonuçlar.

11.Turizm

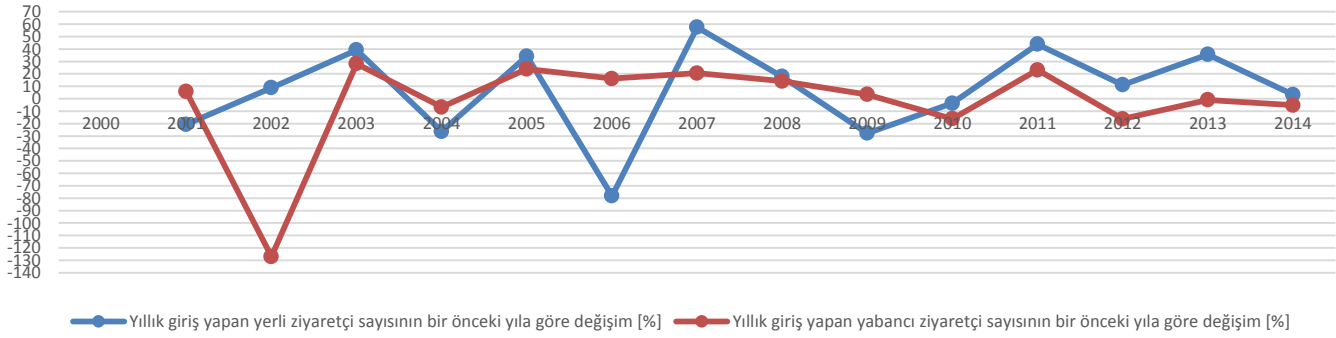
11.1. Yabancı Turist Sayıları

TURİZM						
Yabancı Turist Sayıları						
TANIM: Bu gösterge, il düzeyinde bir yılda giriş çıkış yapan yerli ve yabancı turist sayısının yıllara göre değişimini ifade eder						
Önerilen Kaynak: TÜİK, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü						
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl düzeyinde 2000 yılı ve sonrasındaki yıllarda giriş yapan yerli ziyaretçi sayısı (kişi), yabancı ziyaretçi sayısı, bu sayıların yıllara göre değişimi (%), bir önceki yıl için ziyaretçi sayısının aylara göre dağılımı						
Durum ve eğilimler;						
Çizelge I.35-Aydında Giriş, Çıkış Günübürlük Yapan Türk Ve Yabancı Turist Sayısı						
YILLAR	Giriş, Çıkış Günübürlük Yapan Türk Ve Yabancı Turist Sayısı			Didim Deniz Hudut Kapısından Giriş, Çıkış Günübürlük Yapan Türk Ve Yabancı Turist Sayısı		
	GİRİŞ	ÇIKIŞ	GÜNÜBİRLİK	GİRİŞ	ÇIKIŞ	GÜNÜBİRLİK
2009	45.417	47.982	571.962	-	-	-
2010	57.128	59.805	719.713	1.998	2.289	476
2011	47.206	58.329	653.608	1.029	2.009	657
2012	45.136	54.224	560.219	933	1.422	1.675
2013	55.688	67.835	554.968	903	1.245	719
2014	56.841	71.824	531.571	1.180	1.340	497
Çizelge I.36-Aydında 2000-2014 Yılları Yıllık Giriş Yapan Yerli Ve Yabancı Ziyaretçilerin Sayısı Ve Bir Önceki Yıla Göre Değişimi						
	Yıllık giriş yapan yerli ziyaretçi sayısı (Havayolu, Demiryolu, Karayolu, Denizyolu)	Bir önceki yıla göre değişim [%]	Yıllık giriş yapan yabancı ziyaretçi sayısı (Havayolu, Demiryolu, Karayolu, Denizyolu, Günübürlükçi)	Bir önceki yıla göre değişim [%]		
2000	3.427		422.571			
2001	2.840	-21	448.611	6		
2002	3.117	9	197.626	-127		
2003	5.127	39	275.336	28		
2004	4.058	-26	257.871	-7		
2005	6.174	34	338.923	24		
2006	3.465	-78	404.631	16		
2007	8.164	58	509.872	21		
2008	9.933	18	594.240	14		
2009	7.778	-28	615.102	3		
2010	7.508	-4	529.722	-16		
2011	13.378	44	689.131	23		
2012	15.070	11	592.637	-16		
2013	23.395	36	587.253	-1		
2014	24.201	3	558.096	-5		

YILLIK GİRİŞ YAPAN YERLİ VE YABANCI ZİYARETÇİ SAYISININ BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM

YILLIK GİRİŞ YAPAN YERLİ VE YABANCI ZİYARETÇİ SAYISININ BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİM [%]

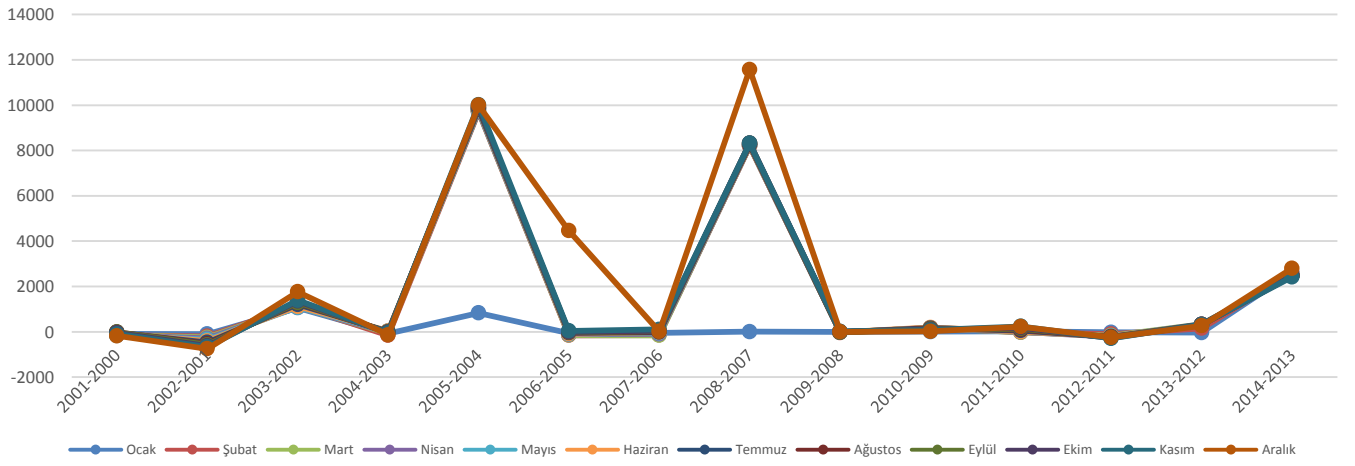

Çizelge I.37-Yıllara Ve Aylara Göre Giriş Yapan Yabancı Ziyaretçi Sayısının Göre Değişimi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
2000	6.540	6.093	11.482	28.435	43.397	40.731	54.384	68.257	61.388	69.598	26.565	5.701	422.571
2001-2000 % Değişim	-82	-61	-3	-19	5	60	60	26	-2	-25	-48	-86	6
2001	1.153	2.401	11.129	23.135	45.721	65.199	87.037	85.667	60.385	52.308	13.693	783	448.611
2002-2001 % Değişim	-99	-98	-48	-43	-51	-62	-66	-63	-45	-46	-41	-89	-56
2002	12	46	5.810	13.243	22.188	24.847	29.884	31.905	33.294	28.176	8.132	89	197.626
2003-2002 % Değişim	1.058	98	-50	-24	-2	45	81	68	21	60	34	379	39
2003	139	91	2.876	10.022	21.661	35.996	54.217	53.734	40.190	45.063	10.921	426	275.336
2004-2003 % Değişim	-72	-80	89	43	51	8	-31	-30	6	-11	-22	-87	-6
2004	39	18	5.439	14.325	32.708	38.955	37.339	37.719	42.794	40.003	8.478	54	257.871
2005-2004 % Değişim	836	8.872	28	12	31	40	21	38	15	34	93	-24	31
2005	365	1.615	6.959	16.054	42.781	54.474	45.222	52.080	49.197	53.776	16.359	41	338.923
2006-2005 % Değişim	-66	-90	18	31	17	7	40	13	17	15	39	4.424	19
2006	123	155	8.201	21.081	50.253	58.316	63.359	58.950	57.600	62.053	22.685	1.855	404.631

2007-2006 % Değişim	-39	-99	-17	65	39	27	8	23	30	19	52	-91	26
2007	75	1	6.845	34.816	70.047	74.029	68.699	72.462	74.688	73.571	34.464	175	509.872
2008-2007 % Değişim	7	8.200	19	-26	1	2	41	42	33	5	-8	3.254	17
2008	80	83	8.139	25.818	70.702	75.438	97.060	102.990	99.405	76.893	31.762	5.870	594.240
2009-2008 % Değişim	-6	-29	16	4	-10	7	-2	3	-5	26	17	-24	4
2009	75	59	9.435	26.960	63.672	81.092	94.690	105.917	94.345	97.078	37.289	4.490	615.102
2010-2009 % Değişim	8	168	-8	-6	14	12	-27	-30	-18	-19	-16	-56	-14
2010	81	158	8.653	25.308	72.288	90.590	69.206	73.883	77.114	79.003	31.479	1.959	529.722
2011-2010 % Değişim	22	-46	0	25	5	3	51	41	43	39	54	-11	30
2011	99	86	8.690	31.674	75.821	93.612	104.623	104.375	110.143	109.829	48.427	1.752	689.131
2012-2011 % Değişim	-21	-80	-65	-43	13	-10	-8	-10	-23	-20	-25	43	-14
2012	78	17	3.077	18.014	85.934	84.556	95.736	94.227	84.934	87.389	36.174	2.501	592.637
2013-2012 % Değişim	-35	188	177	5	-20	-6	-7	8	5	9	-3	-55	-1
2013	51	49	8.536	18.872	68.385	79.480	89.301	101.702	89.208	95.572	34.970	1.127	587.253
2014-2013 % Değişim	2.620	-43	-68	-31	-2	1	5	-8	0	0	-54	383	-5
2014	1.387	28	2.705	13.038	66.914	80.202	93.774	93.464	89.368	95.746	16.027	5.443	558.096

YILLARA VE AYLARA GÖRE GİRİŞ YAPAN YABANCI ZİYARETÇİ SAYISININ BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE DEĞİŞİMİ

Kaynak: Aydın Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, TÜİK, <http://tuikapp.tuik.gov.tr/turizmapp/menuturizm.zul>

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Yıllık giriş yapan yabancı ziyaretçi sayısının 2004-2009 yılları arasında artış trendinin olduğu, 2011 yılından itibaren azalma eğilimi gösterdiği, Yıllık giriş yapan yerli ziyaretçi sayısında ise 2013-2014 yıllarında bir miktar artış olduğu görülmektedir. Yıllık giriş yapan yabancı ziyaretçi sayısında Haziran ve Temmuz aylarında diğer aylara göre büyük oranda artış olduğu görülmektedir.

11.2. Mavi Bayrak Uygulamaları

TURİZM																																																																																																																													
Mavi Bayrak Uygulamaları																																																																																																																													
TANIM: (Denize Kıyısı Olan İller İçin) Gerekli standartları taşıyan nitelikli plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülü olan mavi bayrağın, Türkiye’de 1997 yılından itibaren verildiği plaj ve marinaların yıllar itibari ile toplam sayılarının belirtilmesidir.																																																																																																																													
Önerilen Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü																																																																																																																													
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle, mavi bayrak almaya hak kazanmış plaj ve marina sayıları																																																																																																																													
Durum ve eğilimler;																																																																																																																													
Çizelge I.38- Aydın'da 2014 Yılında Mavi Bayraklı Plajlar																																																																																																																													
<table border="1"><thead><tr><th>Kategori</th><th>İlçesi</th><th>Belde</th><th>Plaj / Tesis Adı</th></tr></thead><tbody><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Merkez</td><td>Altinkum Halk Plajı</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Merkez</td><td>Koy Plajı, Didim Beach Elegance Resort</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Merkez</td><td>Oteller Önü Plajı</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Merkez</td><td>Majesty Club Tarhan Beach</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Merkez</td><td>Palm Wings Beach Resort</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Merkez</td><td>Venosa Beach Resort</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Merkez</td><td>Holiday Resort, Caprice Thermal Palace Hotel</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Merkez</td><td>Büyük Anadolu Didim Resort Hotel</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Didim</td><td>Didim</td><td>Tavşan Burnu Tabiat Parkı Plajı</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Davutlar</td><td>Palm Wings Resort</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Güzelçamlı</td><td>Milli Park İçmeler Koyu</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Sealight Resort Hotel</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Grand Belish</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Kuşadası</td><td>Atlantique Holiday Club</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Kuşadası</td><td>Charisma De Luxe Hotel</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Tusan Otel</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Kuştur Club</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Pine Bay Holiday Resort</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Korumar Otel</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Ömer Tatil Köyü, Amara Sealight Elite</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Ephesia Hotel</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Ephesia Holiday Beach Club</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>The Grand Blue Sky Hotel</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Hotel İmbat</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Green Beach Plajı</td></tr><tr><td>Plaj</td><td>Kuşadası</td><td>Merkez</td><td>Kadınlar Denizi Plajı</td></tr></tbody></table>	Kategori	İlçesi	Belde	Plaj / Tesis Adı	Plaj	Didim	Merkez	Altinkum Halk Plajı	Plaj	Didim	Merkez	Koy Plajı, Didim Beach Elegance Resort	Plaj	Didim	Merkez	Oteller Önü Plajı	Plaj	Didim	Merkez	Majesty Club Tarhan Beach	Plaj	Didim	Merkez	Palm Wings Beach Resort	Plaj	Didim	Merkez	Venosa Beach Resort	Plaj	Didim	Merkez	Holiday Resort, Caprice Thermal Palace Hotel	Plaj	Didim	Merkez	Büyük Anadolu Didim Resort Hotel	Plaj	Didim	Didim	Tavşan Burnu Tabiat Parkı Plajı	Plaj	Kuşadası	Davutlar	Palm Wings Resort	Plaj	Kuşadası	Güzelçamlı	Milli Park İçmeler Koyu	Plaj	Kuşadası	Merkez	Sealight Resort Hotel	Plaj	Kuşadası	Merkez	Grand Belish	Plaj	Kuşadası	Kuşadası	Atlantique Holiday Club	Plaj	Kuşadası	Kuşadası	Charisma De Luxe Hotel	Plaj	Kuşadası	Merkez	Tusan Otel	Plaj	Kuşadası	Merkez	Kuştur Club	Plaj	Kuşadası	Merkez	Pine Bay Holiday Resort	Plaj	Kuşadası	Merkez	Korumar Otel	Plaj	Kuşadası	Merkez	Ömer Tatil Köyü, Amara Sealight Elite	Plaj	Kuşadası	Merkez	Ephesia Hotel	Plaj	Kuşadası	Merkez	Ephesia Holiday Beach Club	Plaj	Kuşadası	Merkez	The Grand Blue Sky Hotel	Plaj	Kuşadası	Merkez	Hotel İmbat	Plaj	Kuşadası	Merkez	Green Beach Plajı	Plaj	Kuşadası	Merkez	Kadınlar Denizi Plajı	<table border="1"><thead><tr><th>Kategori</th><th>İlçesi</th><th>Marina Adı</th></tr></thead><tbody><tr><td>Marina</td><td>Didim</td><td>D-Marin Didim</td></tr><tr><td>Marina</td><td>Kuşadası</td><td>Setur Kuşadası Marina</td></tr></tbody></table>	Kategori	İlçesi	Marina Adı	Marina	Didim	D-Marin Didim	Marina	Kuşadası	Setur Kuşadası Marina	<table border="1"><thead><tr><th>Kategori</th><th>İlçesi</th><th>Yat Adı</th></tr></thead><tbody><tr><td>Yat</td><td>Didim-</td><td>Packagers</td></tr></tbody></table>	Kategori	İlçesi	Yat Adı	Yat	Didim-	Packagers
Kategori	İlçesi	Belde	Plaj / Tesis Adı																																																																																																																										
Plaj	Didim	Merkez	Altinkum Halk Plajı																																																																																																																										
Plaj	Didim	Merkez	Koy Plajı, Didim Beach Elegance Resort																																																																																																																										
Plaj	Didim	Merkez	Oteller Önü Plajı																																																																																																																										
Plaj	Didim	Merkez	Majesty Club Tarhan Beach																																																																																																																										
Plaj	Didim	Merkez	Palm Wings Beach Resort																																																																																																																										
Plaj	Didim	Merkez	Venosa Beach Resort																																																																																																																										
Plaj	Didim	Merkez	Holiday Resort, Caprice Thermal Palace Hotel																																																																																																																										
Plaj	Didim	Merkez	Büyük Anadolu Didim Resort Hotel																																																																																																																										
Plaj	Didim	Didim	Tavşan Burnu Tabiat Parkı Plajı																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Davutlar	Palm Wings Resort																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Güzelçamlı	Milli Park İçmeler Koyu																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Sealight Resort Hotel																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Grand Belish																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Kuşadası	Atlantique Holiday Club																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Kuşadası	Charisma De Luxe Hotel																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Tusan Otel																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Kuştur Club																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Pine Bay Holiday Resort																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Korumar Otel																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Ömer Tatil Köyü, Amara Sealight Elite																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Ephesia Hotel																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Ephesia Holiday Beach Club																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	The Grand Blue Sky Hotel																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Hotel İmbat																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Green Beach Plajı																																																																																																																										
Plaj	Kuşadası	Merkez	Kadınlar Denizi Plajı																																																																																																																										
Kategori	İlçesi	Marina Adı																																																																																																																											
Marina	Didim	D-Marin Didim																																																																																																																											
Marina	Kuşadası	Setur Kuşadası Marina																																																																																																																											
Kategori	İlçesi	Yat Adı																																																																																																																											
Yat	Didim-	Packagers																																																																																																																											
Kaynak: http://www.mavibayrak.org.tr/tr/plajListesi.aspx?il_refno=9																																																																																																																													
Değerlendirme ve Sonuçlar. 2014 yılında ilimizde dokuz adedi Didimde onyededi adedi Kuşadasında olmak üzere toplam 26 adet Mavi Bayraklı plaj mevcuttur. Bir adedi Didim ve bir adedi de Kuşadasında olmak üzere iki adet Mavi Bayraklı Marina ile bir adet de Didim ilçesinde Mavi Bayraklı Yat Limanı mevcuttur.																																																																																																																													

EK-1: 2014 Yılına Ait İl Çevre Sorunları Ve Öncelikleri Araştırma Formu

Açıklamalar

İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Anketi, illerimizin çevre sorunlarının ve önceliklerinin neler olduğunu ortaya koyan, aynı zamanda bu sorunların kaynaklarını, nedenlerini, sorunun çözümü için ne tür tedbirler alındığı ya da alınması gerektiğini belirten önemli bir çalışmadır. İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Anketi, çevre konusunda karar vericilere ve halka çevresel bilgi sağlamakta, böylece karar verme sürecini desteklemekte ve halkın çevresel konularda bilincini artırmaktadır.

Form doldurulurken;

- 1- Anket formunda doldurulan bilgilerin, “Çevre Durum Raporu” ve “Göstergeler” bölümü verileriyle tutarlı olmasına dikkat edilecektir.
- 2- Anket formu doldurulurken, başlıklar altındaki açıklamalara dikkat edilecektir.
- 3- Öncelik sıralaması istenen bütün başlıklarda (I.2., I.4., II.4., III.1., III.2., IV.1.); “BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ” sütununda, anketin ilgili olduğu yıl için geçerli olan önem sırasına göre, maddelerin en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. Bütün maddelerin numaralandırılması zorunlu olmayıp yalnızca, ilinizde anketin ilgili olduğu yıl için geçerli maddelerin kendi aralarında sıralanması yeterlidir. “BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ” sütunlarında yapılan sıralamalarda, rakamlar birbirini takip eder şekilde verilmeli, birden fazla maddeye aynı rakam verilmemelidir.
- 4- Öncelik sıralaması istenen bütün başlıklarda (I.2., I.4., II.4., III.1., III.2., IV.1.); “GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ” başlığı altında, önceki yıla ait anket formundaki sıralamanız tekrar yazılarak, yeni doldurulan yıldaki anket formunun ilgili başlıklarının karşılaştırılması yapılarak, değişiklik olmuşsa nedenlerinin belirtilmesi istenmektedir.
- 5- Anket formunun tüm bölümleri eksiksiz ve doğru olarak bilgisayar ortamında hazırlanacaktır.
- 6- Herhangi bir konuyla ilgili olarak veri ve bilgi temin edilememişse bunun nedeninin belirtilmesi gerekmektedir.
- 7- Her bir çizelgenin altında yararlanılan kaynak/kaynaklar verilmelidir.

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirleri “X” ile işaretleyiniz.

I.3.'de, hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde, il sınırları içerisinde ne tür tedbirler alındığı bilgisi istenmektedir. Çizelgede her bir tedbir için belirtilen numara altında, alınan tedbirler için işaretleme yapılması istenmektedir.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL MERKEZİ	1. Aydın Efeler	x	x	x	x	x	x		x	
	2. -									
	3. -									
İLÇELER	1. Bozdoğan	x				x	x		x	x
	2. Buharkent	x				x	x		x	x
	3. Çine	x				x	x			x
	4. Didim	x				x	x			x
	5. Germencik	x				x	x		x	x
	6. İncirliova	x				x	x		x	x
	7. Karacasu	x				x	x			x
	8. Karpuzlu	x				x	x			x
	9. Koçarlı	x				x	x		x	x
	10. Köşk	x				x	x			x
	11. Kuşadası	x				x	x		x	x
	12. Kuyucak	x				x	x			x
	13. Nazilli	x				x	x		x	x
	14. Söke	x				x	x		x	x
	15. Sultanhisar	x				x	x			x
	16. Yenipazar	x				x	x			x

Kaynaklar: Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükleri önem sırasına göre rakam ile belirtiniz.

I.4.'de hava kirliliğinin önlenmesinde, yıl içinde, ilinizde karşılaşılan güçlüklerin önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. "Karşılaşılan güçlükler" altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir. Bunların haricinde "diğer" olarak belirtilmesi gereken husus varsa, ayrıca belirtilmelidir.

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	6	6	-
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	2	2	-
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	4	4	-
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar	3	3	-
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler	5	5	-
f. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	-
g. Meteorolojik faktörler	-	7	-
h. Topografik faktörler	-	-	-
i. Diğer (Belirtiniz)	-	-	-

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Bölüm II. Su Kirliliği

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

Su kirliliği, II.1.1-II.1-3'de il sınırları içerisinde, yıl içinde, kirliliğe maruz kalmış su kaynaklarının (yüzey, yeraltı ve yüzme suları) adları, kalite sınıfları ile bunların çizelgede belirtilen kirlenme nedenleri dikkate alınarak işaretlenmesi istenmektedir.

II.1.1. İl sınırlarında bulunan yüzey sularının kalite sınıflarını Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzey Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
B.Menderes Nehri ve Yan Kolları			X		X	X	X	X	X	-	-	-	-

Kaynaklar: Verinin nereden alındığı

II.1.2. İl sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri									
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i	
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)	

Kaynaklar:

II.1.3. İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)
Kuşadası	X			X			X						
Didim	X			X			X						

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

Kaynaklar: Verinin nereden alındığı

II.2. Yıl içinde, il sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerini uygun seçenekleri "X" ile işaretleyerek belirtiniz.

II.2.'de, il sınırları içerisindeki yerleşim merkezlerinde (il merkezi ve ilçelerin her biri için) atıksulardan kaynaklanan kirliliğin nedenlerinin çizelgenin altında belirtilen maddeler dikkate alınmak ve (X) koymak suretiyle işaretlenmesi istenmektedir. Çizelgede geçen "İl Merkezi" ifadesiyle, İliniz Büyükşehir Belediyesi ise, Büyükşehir Belediyesine bağlı ilçeler, değilse merkez ilçe kastedilmektedir.

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
İl Merkezi	1. Aydın Merkez	X		X				X						
	2.													
	3.													
	.													
	.													
İlçeler	17. Bozdoğan		X					X		X				
	18. Buharkent		X	X				X						
	19. Çine							X						
	20. Didim	X				X	X							
	21. Germencik	X	X	X		X	X							
	22. İncirliova		X		X									
	23. Karacasu	X	X	X										
	24. Karpuzlu	X	X			X	X							
	25. Koçarlı	X	X			X	X							
	26. Köşk	X	X	X	X		X							
	27. Kuşadası	X	X			X	X							
	28. Kuyucak										X			
	29. Nazilli				X	X								
	30. Söke							X						
31. Sultanhisar	X	X				X	X							
32. Yenipazar	X	X				X	X							

Kaynaklar: İşaretlemeye ilişkin verinin nereden alındığı

Kirlilik Nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Fosseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Fosseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- Kimyasal gübre kullanımı
- Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- Hayvancılık atıkları
- Maden atıkları
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını çizelgede (x) işareti koyarak belirtiniz.

II.3.'de, su kirliliğinin önlenmesi amacıyla her bir alıcı su ortamı için, çizelgenin altında belirtilen maddelerin dikkate alınarak tedbirlerin çizelgede işaretlenmesi istenmektedir.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.Kuşadası	X	x	x	x	x	x	x	x	
2.Didim	X	x	x	x	x	x	x	x	
.									
Göller									
1.Bafa Gölü			x	x	x				
2.Azap Gölü			x	x	x				
3.									
.									
Akarsular									
1. Köşk Azmak Mevkii				x	x		x		
2. Bozdoğan Belediyesi Akçay				x	x		x		
3.									
.									
.									
Havzalar									
1.Büyük Menderes Havzası	x	x	x	x	x		x		
2.Büyük Menderes Havzası (Karpuzlu)				x	x		x		
3. Büyük Menderes Havzası (Köşk)				x	x		x		
.									
.									
Yeraltı Suları									
1.									
2.									
3.									
.									
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
2.									
3.									
.									
Diğer									
1.Yakıdere Çayı (İncirliova)					x		x		

Kaynaklar: Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Alınan Tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Aritma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde fosseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükleri en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,...) işaretleyiniz.

II.4'de su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlüklerin önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1,2,3,... şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. "Karşılaşılan güçlükler" altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	3	3	
b. Mali imkânsızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	1	1	
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler	4	4	
d. Toplumda bilinç eksikliği	2	2	
e. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,...şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Bölüm III. Toprak Kirliliği

III.1. İlinizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek* belirtiniz.

III.1'de, il sınırları içerisinde toprak kirliliğine neden olan kaynakların önem sırasına göre, en önemliden, az önemliye doğru, 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Toprak kirliliğine neden olan kaynaklar altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	1	1	
b. Madencilik atıkları	7	7	
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	3	3	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar	8	8	
e. Plansız kentleşme	5	5	
f. Aşırı gübre kullanımı	4	4	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	6	6	
h. Hayvancılık atıkları	9	9	
i. Diğer (Belirtiniz)	2	2	

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını önem sırasına göre rakam* ile belirtiniz.

III.2'de, toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde belirtilen tedbirlerden hangileri alınıyor ise, bunların önem sırasına göre, en önemliden, az önemliye doğru, 1,2,3,4,...

şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	-	-	
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	2	2	
d. Erozyon mücadele çalışmaları	-	-	
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	-	-	
f. Diğer (Belirtiniz)	3	3	

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Bölüm IV. Öncelikli Çevre Sorunları

IV.1. Aşağıdaki Konu Başlıklarını Dikkate Alarak, yıl sonu itibariyle, İl Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam (Önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, 5, ... şeklinde numaralandırınız) Vererek Sıralayınız. Tüm sorunları numaralandırmak zorunlu olmayıp, iliniz için geçerli olan sorunları öncelik sırasına göre numaralandırmanız yeterlidir.

IV.1'de, sıralanan çevre sorunları dikkate alınarak, yıl sonu itibariyle, il sınırlarınız içerisinde, görülen bu sorunların önem ve önceliklerine göre, en önemliden en az önemliye doğru 1,2,3,4,5.... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Tüm sorunları numaralandırmak zorunlu olmayıp, iliniz için geçerli olan sorunları öncelik sırasına göre numaralandırmanız yeterlidir. Ayrıca çizelgede yer alan her çevre sorunu için iliniz sınırları içinde geçerli olan nedenleri işaretleyiniz.

NOT: Ölçüm değerleri, göstergeler, her bölümün sonundaki sonuç ve değerlendirme kısımları, konularına göre şikayet sayısı, şikayetin ceza ile sonuçlanma oranı, konularına göre ceza sayısı, yapılan denetimler sonucu edinilen deneyimler vb. çevre sorunlarının hangi alanda yoğunlaştığı konusunda yol gösterici olabilir.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	2	2	
b. Su kirliliği	1	1	
c. Toprak kirliliği	4	4	
d. Atıklar	3	3	
e. Gürültü kirliliği	5	5	
f. Erozyon	-	-	
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)	-	-	

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

IV.2. İl Sınırları İçerisinde IV.1’de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak; Yukarıda IV.1’de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;

IV.2’de, IV.1’de sıralanan her bir öncelikli çevre sorunları dikkate alınarak;

- a) Çevre sorununun nedenlerini,
- b) Bu nedenlerde daha çok hangi faktör veya sektörlerin etkili olduğunu,
- c) Çevreye vermiş olduğu olumsuz etkilerini
- d) Bu sorunların giderilmesinde karşılaşılan güçlüklerini,
- e) Bu sorunları gidermek amacıyla alınan, alınması planlanan veya alınması gereken tedbirlerin neler olduğunu,
- f) Ayrıca bu başlık altında yer almasını istediğiniz diğer görüşlerinizi belirten bilgi notunu,

sistematiik ve yeterli seviyede açıklayınız.

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

<p>Büyük Menderes Nehrinin kirlilik nedenleri aşağıda sayılmıştır:</p> <p>Dokuzsele Deresi (Uşak), Banaz Çayı (Uşak), Çürüksu Çayı (Denizli), Büyük Menderes Ovası (Aydın), Bafa Gölü (Aydın), Kirliliğın yoğun olduğu sıcak noktalardır.</p> <p>Havzadaki kentsel alanlardan, endüstriyel tesislerden ve düzenli depolama tesislerinden kaynaklanan noktasal kirlilik yükleri ile yayılı kirlilik yükleri kıyaslandığında, noktasal kirlilik, toplam kirlilik içerisinde daha küçük bir paya sahiptir. Endüstriyel kirliliğe sebep olan sektörlerden tekstil ve deri sanayi Denizli ve Uşak’ta yoğunlaşmıştır.</p> <p>Üst havzadaki kirlilik kaynaklarının etkisi ile İlimize ulaşan ve Buharkent İlçe sınırlarından giriş yapan Büyük Menderes Nehrinde, DSİ 21.Bölge Müdürlüğüne yapılan izleme çalışmalarına göre su kalitesi açısından görülen en ciddi sorunlar;</p> <p>-Gökpınar Çayı’nda Denizli’den kaynaklanan aşırı derecede organik madde, azot, pH, ağır metal kirliliği ve oksijen azlığı;</p> <p>-Çürüksu Çayı’nda ve Büyük Menderes Nehri’nde Denizli-Sarayköy-Kuyucak hattında devam eden organik madde ve azot kirliliğine eklenen tuzluluk problemi ile</p> <p>-Dokuzsele Deresi’nde (Banaz Çayı öncesi) Uşak’tan kaynaklanan aşırı derecede organik madde ve azot kirliliği, tuzluluk ve oksijen azlığıdır.</p> <p>Nehir İlimiz sınırlarına, İnorganik kirleticiler bakımından 3. sınıf, organik kirleticiler bakımından ise 4. sınıf (çok kirli su-tarımsal sulamada kullanılamaz) su kalitesinde girmektedir. Nehir, Kuyucak ilçemizden itibaren İnorganik ve organik parametreler bazında iyileşme göstermekte ve II. Sınıf su kalitesine yükselmektedir. (Nehre bağlı yan dere ve çayların etkisiyle kirlilik yükünün seyreltiği görülmekte) Ancak sülfat parametresi bakımından IV. sınıf özelliğini korumaktadır. İlimiz sınırları içinde Büyük Menderes’e katılan pek çok dere ve çay vardır. Bunlar, sağ yandan katılan Feslek, Kestel, Malgaç, Köşk, Musluca, İmamköy, Tabakhane, Karagöz, Yalkı, İkizdere, Alangüllü, Kocadere, Dalama, Çakırbeyli, Çakmar, Koçarlı, Sarıçay Dereleri ile Çine, Akçay ve Dandalaz Çayları’dır. İlimizdeki Büyük Menderes Nehrinin kirliliği sınıflandırıldığında;</p> <p>-Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Kirlilik;</p> <p>Uşak İl’inde faaliyet gösteren dericilik, tekstil, pamuklu dokuma, iplik ve seramik sektörlerinin atıksuları Adıgüzel Barajı’nı besleyen ve Banaz Çayı’nın bir kolu olan Dokuzsele Çayına deşarj edilmektedir.</p> <p>Aynı şekilde Denizli ilinde faaliyet gösteren çok sayıda çoğunlukla tekstil ağırlıklı işyerlerinin atıksuları da Çürüksu Çayı ve Büyük Menderes Nehri’nin diğeryan kolları vasıtası ile Büyük Menderes Nehri’ne Boşalmaktadır. Denizli İl’inde birçok endüstri tesisinin arıtması mevcuttur. Ancak, bu arıtma tesislerinin uygun standartlarda arıtma yapıp yapılmadıklarının sürekli olarak denetlenmesi gerekmektedir. Ayrıca</p>

bu arıtmaların hemen hepsinin arıtmaları sektörlere göre belirlenen deşarj kriterlerine göre inşa edilmiştir. Bu atıksuların deşarj edildiği Çürüksu Çayı ve Büyük Menderes Nehri sulama sulamada kullanıldığı için, asgari sulama suyu deşarj kriterlerinin sağlanması gerekmektedir. Dolayısıyla bu atıksu arıtma tesislerinin asgari sulama suyu deşarj kriterlerini sağlayacak şekilde yenilenmelerine ihtiyaç bulunmaktadır. Yine Sarayköy yakınlarında faaliyet gösteren Menderes Tekstil Fabrikası'nın arıtma tesisi mevcut olmasına rağmen arıtma tesisinin sürekli olarak çalıştırılıp çalıştırılmadığı periyodik olarak denetlenmelidir. Çünkü bu fabrikanın atıksuları doğrudan Büyük Menderes Nehri'ne boşaltılmaktadır.

Havzada yer alan illerde faaliyet gösteren diğer küçük sanayi tesislerinin arıtma tesisleri ya bulunmamakta ya da bulunanlar verimli olarak çalıştırılmamaktadır. B. Menderes Nehrinin ilimiz sınırları içerisine girdikten sonraki kirliliğini etkileyen sanayi tesislerinin durumu aşağıda özetlenmektedir.

Aydın ilinde ise özellikle zeytinin ürün verdiği yıllarda, zeytinyağı fabrikalarından kaynaklanan kızılısu da kirlilik yaratan bir unsur olmaktadır. İlimizde bulunan yaklaşık 154 adet Zeytinyağı fabrikasında zeytinlerin işleme tabii tutulması sırasında çıkan ve kızılısu diye anılan atık sular, ortalama olarak 5,19 ppm yoğunluğunda Bor minerali içermekte ve Kimyasal Oksijen İhtiyacı (COD) değerleri yüksek bulunmaktadır. Bu işletmelerin sezonluk olarak faaliyet göstermelerine rağmen, çok sayıda olmaları, yüksek miktarlarda atık su oluşturmaları, oluşan kızılısuyun kimyasal içeriği ve arıtım teknolojisinin bulunmaması nedeniyle bölgede yarattıkları kirlilik küçümsenemez boyuttadır. Zeytinyağı fabrikalarının hemen hemen tüm ilçelerde dağınık olarak kurulu bulunmasından dolayı söz konusu bu tesislere ortak bir arıtma tesisi yapılamamakta, ayrıca işletmelerin küçük çaplı olması ve zeytin kızıl suyunun arıtma maliyetinin yüksek olması ve mevcut teknolojiler ile tam olarak arıtmanın sağlanamaması nedeniyle arıtma tesisi kurulması güçleşmektedir. Oluşan zeytin kızılısu sorununun çözülebilmesi için ilimizde faaliyet gösteren Zeytinyağı Fabrikalarının atık sularının bertarafı konusunda, Mülga Çevre Bakanlığı Ç.K.Ö.K. Genel Müdürlüğünün 12.7.2002 tarih ve 10691 sayılı görüş yazıları doğrultusunda, ilimiz Mahalli Çevre kurulunun 29.3.1996 gün 15 sayılı ve 09.4.1997 tarih 21 sayılı alınan kararları gereği, uygun şekilde inşa edilecek olan en fazla 1m derinliğinde, üzeri açık sızdırmaz buharlaştırma lagünlerinde (havuzlarında) bir sezonda çıkabilecek tüm atık suların (kızıl su) biriktirilerek buharlaştırılma yöntemi ile bertarafının sağlanması, bunun dışında hiçbir şekilde atık suların alıcı ortama verilmemesi karan uygulanmaktadır.

İlimiz için su kirliliğine sebep olan en önemli sektör zeytinyağı işleme tesisleridir. Bu tesislerde zeytinin işlenmesi sırasında ortaya çıkan karasu (kızılısu) yüksek miktarlarda kimyasal oksijen içeriği nedeni ile arıtımı zor ve pahalı bir atıksu özelliğindedir. İlimizde, ilin tümüne yayılmış vaziyette yaklaşık 154 adet zeytinyağı fabrikası mevcuttur. Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünce zeytinyağı fabrikalarının atıksularının (karasu) bertarafının, geçici olarak, en az bir sezonda çıkabilecek ve tüm atıksuların biriktirileceği kapasitede, sızdırmaz buharlaştırma lagünleri (havuzları) inşa ederek burada biriktirildikten sonra, buharlaştırma yöntemi ile veya yazıda belirtilen diğer yöntemlerden (2 fazlı sisteme geçiş, ortaklaşa arıtma yöntemleri vs.) uygun olanın seçilerek bertarafının sağlanması, bunun dışında hiçbir şekilde alıcı ortama verilmemesi gerektiği belirtildiğinden, İl Müdürlüğümüzce, söz konusu talimat doğrultusunda hareket edilmektedir. Zeytinyağı işletmelerinden kaynaklanan zeytin karasuyunun lagünlerde buharlaştırılarak bertarafı durumunda, lagünlerin geçirimsizliğinin sağlanması (betonarme, pvc veya membran ile kaplama yöntemi, kil serilerek geçirimsizliğin sağlanması yöntemi vs.), yeraltı sularına etkisi, kapasite yeterlilikleri ve mevsimsel şartlara bağlı yağış miktarlarının da dikkate alınması gerekmektedir. Bununla birlikte tesislerin çok sayıda ve dağınık vaziyette olmaları denetimlerini zorlaştırmakta, çoğunun engebeli arazide yer alması nedeni ile uygun ve yeterli büyüklükte lagün yapamayışları, lagünlerin aşırı yağışlarla birlikte dolması gibi sebeplerle bu yöntemin uygulanabilirliğinde sıkıntılar yaşanmaktadır.

İlimizdeki endüstriyel kaynaklı kirlilik unsurlarının kurulu /kurulmakta olan toplam 6 adet OSB mevcuttur. Umurlu Beldesinde faaliyet gösteren Aydın OSB'de su kullanımındaki artış ve atıksu karakterindeki değişimler sonucunda yetersiz kalan mevcut 2500 m³/gün kapasiteli Endüstriyel Tip AAT'ne ilave olarak, yeni bir AAT'nin kurulması kararı alınarak projenin hazırlanmasına ilişkin sözleşme

imzalanmış olup, tesis alanına ilişkin Kamu Yararı Kararı alınması ile ilgili işlemler devam etmektedir.

Halen OSB atıksularının bir kısmı artıldıktan sonra, bir kısmı ise doğrudan Musluca çayına deşarj edilmektedir. Umurlu Sanayi Bölgesi'nde nicelik ve nitelik bakımından yetersiz bir adet atıksu arıtma tesisi mevcuttur ve oluşan atıksuyun kirlilik yükünü azaltabilmek için de halen faaliyettedir. Söz konusu OSB'nin atıksuları Musluca çayı vasıtası ile B. Menderes Nehrine ulaşmaktadır.

ASTİM OSB'ne ait 1700 m³/gün kapasiteli Endüstriyel (Fiziksel+Biyolojik+Kimyasal) Tip AAT Aralık 2011 yılında tamamlanarak işletmeye alınmıştır. Tesisin atık sularının alıcı ortama deşarjı ile ilgili GFB müracaatı yapılmış olup, işlemleri devam etmektedir.

Ortaklar OSB Müdürlüğü'ne ait 2000 m³/gün kapasiteli Endüstriyel (Fiziksel+Biyolojik+Kimyasal) Tip AAT İnşaatı devam etmektedir.

Kurulum aşamasındaki Nazilli OSB'de oluşan atıksular Nazilli Belediyesi ve OSB Yönetimi arasında yapılan protokol ve meclis kararı doğrultusunda Nazilli Belediyesine ait AAT'ye verilmektedir.

Kamulaştırma ve altyapı yatırımlarının devam ettiği Çine ve Söke Organize Sanayi Bölgelerinde AAT yapımına ilişkin proje hazırlık çalışmaları (Kurulacak tesislere göre) devam etmektedir.

-Evsel Kaynaklı Su Kirliliği,

Havza boyunca mevcut yerleşim yerlerinin çoğunda atıksu arıtma tesisi mevcut olmadığından oluşan atıksular doğrudan veya dolaylı olarak B. Menderes Nehrine deşarj edilmekte, bu da nehrin kirliliğine olumsuz etki yapmaktadır.

-Jeotermal Kirlilik;

Havzanın kuzeyinde Germencik'ten Denizli-Kızıldere ve Pamukkale'ye kadar uzanan tektonik kuşaktaki aktif faylar boyunca bazı jeotermal bölgeler bulunmaktadır. Bu sularda yüksek oranda bulunan bor elementi, Büyük menderes Nehri'nde kirlilik yaratan önemli kaynaklardan birisini oluşturmaktadır. Havzadaki bor kirliliğinin iki önemli kaynağı, Sarayköy jeotermal santrali ile Aydın Salavatlı da kurulu bulunan jeotermal santrallerdir.

-Sulu Tarımda Kullanılan Kimyasal Gübre ve İlaçlar;

Sulu tarımın yapıldığı alanlarda kontrolsüz bir şekilde kullanılan kimyasal gübre ve ilaçlar, yüzey sularına karışarak veya derine sızarak tabansuyuna intikal etmektedir. Bu atıklarla kirlenmiş tabansularının bir bölümü de drenaj yoluyla yüzey sularına deşarj edilmekte ve bunun sonucunda yüzey sularının kalitesi düşmektedir. Aynı şekilde bu suların, yer altı sularına karışması ve kirlilik yaratması olasıdır.

II. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizde katı yakıtların ısınmada kullanımın yanı sıra hava kirliliğine sebep olan faktörlerden bir diğeri Kent içi ulaşımında kullanılan özel oto, minibüs ve otobüs gibi araçlardan çıkan egzoz gazlarıdır. İlimiz, motorlu araçlar yoğunluğu bakımından önde gelen illerdendir.

İlimizde 2012 yılı sonu itibariyle 317 620 adet trafiğe kayıtlı araç bulunmakta iken, 2013 verilerine göre ise bu rakam 343 552 adet olmuştur. Denizli-İzmir, Muğla-İzmir devlet Karayollarının Şehrin ortasından geçmekte oluşu nedeniyle, Trafik İdaresi kayıtlarına göre Aydın'dan gelip geçen şehirlerarası motorlu araç sayısı ortalama 15,000 adettir.

İlimizde hava kirliliğinde önemli payı olan diğer faktörler, başlıca Meteorolojik koşullar (enversiyon) ile biokütle ve fosil yakıt tüketiminin fazla olması ve jeotermal enerjinin ısınmada kullanımını sağlayacak yatırımların gerçekleşmemiş olmasıdır.

Varsa, IV.1'de, "3" ve Sonrası Numara Verdiğiniz Öncelikli Çevre Sorunlarını, IV.1'de Belirlemiş Olduğunuz Sırayla Açıklayınız

..... ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

TEŞEKKÜR EDERİZ...